నేటి నిజం

తెలుగు దినపత్రిక

website2:www.netinijam.com2 ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 E-mail : netinijam93@gmail.com

హైదరాబాద్ గురువారం 21-8-2025 NETI NIZAM Telugu Daily, RNI No.52865/93 Postal No. HQ/SD/258/2024-2026. Posting at BPC-IV, Patrika channel, Nampally, Hyderabad-50 001. సంపుటి :32 సంచిక:16 పేజీలు:6 వెల: రూ.1/-

నమ్మలేని నిజాలు

ఆమె పాఠాలు
విప్లవ సిద్ధాంతాలు
అమ్మ నవల
జీవన వైనం
పండుగ ఆనందాలు
దక్షిణాయనం
మూడాసులాట
రొక్కం ముక్తికి చోటు
ఊచల బాట
చేపల వేట
నక్కలు గద్దెలపై
జ్ఞానం పై దాడి
శ్రమ దోపిడి
కర్మకష్టాల ఊబి
కార్మికసమ్మె

– రేడియమ్
సెల్: 9291527757

శ్రీనివాస్

హైద్రాబాద్ నగరంలో
పంచాలిసింది వెలుగులు !
ప్రాణాలు తీస్తున్నాయి
వేలాడె కరెంట్ తీగలు !
విద్యుత్ శాఖ అశ్రద్ధకు
సామాన్యులు కుక్క చావు !
తరలిస్తున్న వినాయక
విగ్రహాలు ఆదుకోవు !

– కందుకూరి శ్రీరాములు
సెల్:9440119245

సినిమాల్లో సాహిత్యంలో జానర్లు

– బి.ఎస్.రాములు
సామాజిక తత్వవేత్త తొలి ఛైర్మన్ బీసీ కమిషన్, తెలంగాణ రాష్ట్రం
సెల్: 8331966987

సినిమాల్లో జానర్ అంటే ఏమిటి?

ఇటీవల సినిమాల వైవిధ్యం గురించి కొన్ని ఆసక్తికరమైన విషయాలు చర్చకు వచ్చాయి. వైవిధ్యాన్ని వర్గీకరించి జానర్ లు అనే పేరుతో పిలుస్తున్నారు. ఉదాహరణకు హాస్య రస ప్రధాన చిత్రం, కుటుంబ కథా చిత్రం, జానపదం పౌరాణికం, చారిత్రికం, మంత్ర తంత్రాల చిత్రం,

బాలల చిత్రం, మహిళల చిత్రం, క్రయిం, హారర్ చిత్రం, డెటెక్టివ్ చిత్రం, హీరో ఓరియంటెడ్ చిత్రం, హీరోయిన్ ఓరియంటెడ్ చిత్రం, , ఇది డైరెక్టర్ చిత్రం, ఇది కళాత్మక క్లాసిక్ చిత్రం, కమర్షియల్ చిత్రం, బయోగ్రఫీ చిత్రం .. ఇలా పేర్లతో వర్గీకరిస్తుంటారు. ఆ వర్గీకరించిన పేర్లను జానర్ అంటారు. సినిమాల్లో ఎలాంటి జానర్ లుంటాయో వారాల ఆనంద్ కొన్ని చక్కని వ్యాసాలు రాసారు.

జానర్ వర్గీకరణ ప్రయోజనం

ఇలా వర్గీకరణ వల్ల ప్రేక్షకులకు ఒక స్పష్టత ఏర్పడుతుంది. ఎలాంటి సినిమాలు చూడాలో ప్రజలు నిర్ణయించుకుంటారు. కొందరు హీరో హీరోయిన్లను బట్టి, దర్శకులను బట్టి, సినిమా పోస్టర్లనుబట్టి ..ఏ సినిమా అయినా చూస్తారు. అది వారి పట్ల అభిమానం, అభిరుచి . ఏ జానర్ లో తీస్తే ఆ జానర్ హంగులు పద్ధతులు, రీతులు, ప్రెజెంటేషన్ ఉండాలి. ఏ ఆట ఆడితే ఆ రూల్సు పాటించినట్టు ఉండాలి. సాహిత్యానికి కూడ ఇది వర్తిస్తుంది. సెంటర్ పాయింటు ఒకటి ఉండాలి. సినిమాల్లో దీన్ని కథను సింగిల్ లైన్ చెప్పు అంటారు. సాహిత్యం చిన్న పత్రికలు , పెద్ద పత్రికలు ప్రచురిస్తాయి. వంద కాపీలు అచ్చు వేసినా పుస్తకంగా దాని పేరు దానికి వస్తుంది. సినిమా అట్ల కాదు. వేలు లక్షలు కోట్ల మంది చూసే సబ్జక్టునే తీసుకోవాల్సి వుంటుంది.

అందువల్ల సాహిత్యంలో వచ్చే ట్రెండ్స్ అన్ని సినిమాల్లో రావు.

సాహిత్యం సినిమాల మధ్య సంబంధం

సాహిత్యంలో వున్నవే సినిమాల్లోకి వస్తాయి. అలాగే సినిమాల్లో వున్నవే సాహిత్యంలోకి వస్తాయి. సినిమాల్లోకి రాని సాహిత్యం చాలా వుంటుంది. ఆ సాహిత్యంలో సినిమాకు కావలసిన హంగులు బాగా తక్కువ వుండడం కావచ్చు. సినిమాగా దాన్నిప్రేక్షకులు తక్కువ చూస్తారు , డబ్బులు రావు అని కావచ్చు. కొన్ని సినిమాలు బాగా నడిచినా సాహిత్యంలో అలాంటివి, పత్రికల్లో ప్రచురణకు తీసుకోక పోవచ్చు. ఉద్యమ సాహిత్యాన్ని అలా నిరాకరించారు.

పాఠకులు వేరు ప్రేక్షకులు వేరు

పాఠకులు వేరు. ప్రేక్షకులు వేరు. ప్రేక్షకులు రకరకాల సినిమాలు చూడవచ్చు. కాని పాఠకులు ఫలానా రచనలే చదువుతామని నిర్ణయించు కోవచ్చు. అలాంటి కొద్ది మంది ఎంతో మెచ్చిన కథలు సినిమాలు తీస్తే పైసలు గంగలో పోసినట్టు కావచ్చు.

సాహిత్యంలోని జానర్లు సినిమాల్లోకి తీసుకోలేదు

1990 నుండి సాహిత్యంలో అనేక జానర్లు పాపులర్ అయ్యాయి. వాటిలో చాలా జానర్ లు సినిమాలలోకి తీసుకోలేదు. కొన్నిటిని ప్రేక్షకులు ఆదరించరు, స్వీకరించరు అనే భయం కావచ్చు. కొన్నిటికి దర్శకుడు, నిర్మాత, డిస్ట్రి బ్యూటర్, హీరో హీరోయిన్లు నో చెప్పడం కావచ్చు. అట్లా చాలా రకాల సినిమాలు తెలుగులో రాలేదు. తమిళంలో వచ్చాయి . కన్నడంలో, మళయాళంలో, మరాఠీలో, హిందీలో, ఇంగ్లీషులో, బెంగాలీలో వచ్చాయి. బాగా నడిచాయి. అయినా అలాంటివి తెలుగులో రాలేదు.

తెలంగాణ సంస్కృతి జీవితం సినిమాల్లో ఏది?

తెలంగాణ జీవితం సంస్కృతితో సినిమాలు ఎక్కువ రాలేదు. తీసిన వాటి ఆదరణ బాగానే వున్నప్పటికీ రావడం లేదు. అనగా తీయడం లేదు. చిన్న సినిమాలు ఒక పది పదిహేను రోజులు ఆడినా పెట్టిన పైసలతో పాటు లాభంకూడా వచ్చేస్తుంది. గిరిష్ కాసర వెల్లి , కారంత్ అలా చిన్న బడ్జట్ తో తీసి అంతర్జాతీయ జాతీయ అవార్డులు ఎన్నో కొట్టేసారు. మాభూమి నర్సింగ రావు తీసిన వాటికి డబ్బులు వచ్చినా రాకున్నా ఆ జానర్లలో అంతర్జాతీయంగా క్లాసిక్సు గా నిలిచి పోయాయి.

సంపాదకుల ఇష్టాయిష్టాలు

ఇక సాహిత్యం విషయానికి వస్తే ఆర్ నారాయణ మూర్తి విప్లవ సినిమాలు ఎంత బాగా నడిచినా పత్రికల్లో అలాంటి రచనలు వేయలేదు. అనగా అది సంపాదకులకు ఇష్టం లేదని అర్థం.

మహిళా వాద జానర్

1980 నుండి వేగం పుంజుకున్న కొత్త తరహా మహిళా ఓరియంటెడ్ కథలు నవలలు చాలా వచ్చాయి. ఓల్గా తన కథనే తాను తోడు కథను తెరకెక్కించారు తప్ప పెద్దగా రాలేదు. మహిళా వాద సాహిత్యం చాలానే వచ్చింది. సగం జనాభా మహిళలే. మహిళల ఓట్లతో సినిమాలే కాదు రాజకీయాలు కూడా దశ మారుతున్నాయి. అయినా మహిళా దృష్టి ఓరియంటెడ్ సినిమాలు తీయడం లేదు.

అమెరికా యూరప్ టచ్ తో సినిమాలు

కథలు నవలలు పెద్దగా రాలేదు. వచ్చినా అవి సినిమాగా మారలేదు. సినిమాకు కథలు రాసే వాల్లు వేరే ఉంటారు. అనేక భాషల సినిమాలు చూస్తారు. వాల్లు ట్రెండ్ ను పట్టుకుంటారు.

దర్శకుడు వగైరా కలిసి చర్చిస్తారు. అలా యూరప్, ఆస్ట్రేలియా, అమెరికాలో ఉద్యోగాలు ప్రేమలు , అక్కడికి ఇక్కడికి మారే కుటుంబ సం బంధాలు ఓరియంటెడ్ సినిమాలు చాలా వచ్చాయి నడిచాయి. కథలు నవలు రాసే రచయితలకు ఆ జీవితాలు, ఆ విమాన ప్రయాణాలు తెలియక పోవడం వల్ల రాయడం తక్కువ. కొందరి రచనల్లో రైలు ప్రయాణం కూడా వుండదు. అలాంటి కథలతో సినిమాలు తీ ప్రేక్షకులను రప్పించ లేరు మెప్పించ లేరు. హెలికాప్టర్లు, విమానాలు, పారిశామివేత్తలు కోటీశ్వరులు కోటీశ్వరులు , రైల్లు లేకపోయినా కనీసం కారు, బస్సు , కాలేజీ చదువులు లేని కథలతో ఈ కాలంలో వచ్చే కథలతో సినిమాలు తీస్తే చూడరు అని దర్శకుల నిర్మాతల భయం.

సాహిత్యం ఎంత వచ్చినా సినిమాలకు తీసుకో ని జీవితాలు

1990 నుండి దళిత సాహిత్యం, బీసీ సాహిత్యం, ముస్లిం సాహిత్యం ఎతో వచ్చింది. సినిమా ల్లో ఈ జానర్ సినిమాలు చావలా తక్కువ. వచ్చిన సినిమాలను కూడ ఆదరించ లేదు. నాగ చైతన్య, సాయి పల్లవితో తెలంగాణ టచ్‌తో శేఖర్ కమ్ముల సనిమాలో నాగచైతన్య దళితుడ చివరి సన్ని వేశాల్లో సూచిస్తాడు. తాను ఇష్ట పడ్డ పిల్లను అడుగుదాం పద అమ్మా అని పోతే వాకిట్లో ఆపి పాత బట్టలు ఇచ్చి కట్టుకోమని చెప్పే దృశ్యంతో చెప్పాడు దర్శకుడు.

ఆ సినిమా అంత జాగ్రత్తగా డీల్ చేయగలిగితే...

.ప్రభుత్వం చేయూత నీయ గలిగితే...

ఆ సినిమా లో చెప్పినంత జాగ్రత్తగా డీల్ చేయగలిగితే దళిత బహుజన కథలు, మహిళా వాద కథలు చిన్న సినిమాలుగానైనా తీయవచ్చు. అలాంటి సినిమాలకు 50 లక్షలు రాంటు ఇచ్చి ఏటా ఓ 50 సినిమాలకు ప్రభుత్వం సకరిస్తే కొత్త తరంతో కొత్తరకం సినిమాలు వస్తాయి. ఇటీవల బలగం సినిమా విరగబడి చూసారు. నిజానికది విషాదాంత సినిమా! అయినా ప్రజలు ఆదరిం చారు.

సాహిత్యంలో ఎన్ని జానర్లు వచ్చాయి?

ఇటీవలి సాహిత్యంలో సినిమాల వలె ఎన్ని రకాల జానర్లు వస్తున్నాయో చూడాలి. దీని అవసరం చాలా వుంది. నాపేరు రాయ లేదు. నా రచన పేర్కొన లేదు . నేను కంటికి ఆనలేదా? అని కొందరు కొట్టుక చస్తున్నారు. అన్ని జానర్ లు విమర్శకులు చదవరు. చదవలేరు. వారికి అభిరుచి వుంటుంది. రాసేవారు ఏదో జానర్ కే పరిమితమైనపుడు ఇతర రచనలు దాని వెలుపలివవుతాయి.

తాను రాసింది ఏ జానరో రచయితకు స్పష్టత అవసరం. ఎందుకంటే ప్రతి జానర్కు తన దైన వస్తువు, శైలీ శిల్పం, వస్తువు, పరిణామం , కథ నడక వుంటుంది. ఆ అంతర్గత నియమాలు తెలుసు కోవాలి. అందులో ముందుకు సాగాలి. ఉదాహరణకు డిటెక్టివ్ జానర్ లో కొమ్మూరి సాంబశివరావు ఏ గ్రేడ్, స్పై జానర్ లోమధుబాబు ఏ గ్రేడ్, సాంఘికం, అగ్రకుల జానర్ లోకోడూరి కౌసల్యాదేవి, యద్దనపూడి తదిరులు పాపులర్. ఎవరి జానర్ వారిది. ఒక జానర్ లో రాసి మరో జానర్ లో రాసే వారిని విమర్శించడం దేనికి కబడ్డీ ఆటగాడు క్రికెట్ ను విమర్శించినట్టుంది. విమర్శించాలంటే ఆ జానర్ రాసి మెప్పించాలి. మెప్పించాక విమర్శే అవసరం లేదు.

సాహిత్యంలో జానర్ల వర్గీకరణ ఎంతో మేలు చేస్తుంది

సినిమాలు పాత్రల ఓరియంటెడ్ గా ఉంటా యి. సాహిత్యం మరికొన్ని రకాలుగా వుంటుంది. ముందుగా రచయితలు ఏ ఏ జానర్లలో రాస్తున్నా రో వారికి అర్థం కావాలి . అపుడు ఏ జానర్ లో రాయ లేదో చూసుకొని ఆ జానర్ లో రాసే వస్తువు ఎన్నుకొనివెదుగుతారు.

కథలకు నవలలకు కూడా ఈ జానర్ల పేర్ల ప్రకారం వడ్డించి వర్గీకరిస్తే చాలా స్పష్ట కలుగుతుంది. మనం ఎన్ని జానర్లు పట్టుకున్నామో ఎనిని కొత్తవి పాతవి సృష్టించాలో తెలుస్తుంది. ఉదా॥

ఓల్గు మ్యాన్ అండ్ సీ యలిసిస్. అలాంటిదే డాక్టర్ కేశవ రెడ్డి నవల అతడు అడవిని జయించాడు. అలం శేషగిరి రావు వేట కథలు, వాన కథలు పేరిట ఖదీర్ బాబు సంకలంనకూడ తెచ్చాడు. యుద్ధం కథలు వంటి ఏడె?నిమిది జానర్లతో కె వి నరేందర్ కథల పుస్తకాలు తెచ్చాడు. విప్లవ జానర్ తో అల్లం రాజయ్య సృష్టి కర్తలు, భూమి, సంపుటాలు), పి చంద్, బి ఎస్ రాములు, కార్మిక జానర్‌తో పులుగు శ్రీనివాస్ (కార్మిక కథలు) పి.చంద్, కుటుంబరావు గాంధీ, ఎదుగు మరింత ఎదుగు జానర్ తో యండమూరి, ప్రభాకర్ జైని, గల్ఫ్ పల్లెటూరు జానర్‌తో పెద్దింటి అశోక్ కుమార్, మహిళా సమస్యల జానర్ తో రంగనాయ కమ్మ, ఓల్గా, అనిశెట్టి రజిత, జ్వలిత, బండారు విజయ, , దళిత జానర్ తో కళ్యాణ్ రావు అంటరాని వసంతం, దళిత మహిళ జానర్‌తో జాజుల గౌరి,(మన్ను బుల్వ, వొయినం, జూపాక సుభద్ర, గోగు శ్యామల, ప్రేమలు సంసారం జానర్ తో కోడూరి, యద్దనపూడి డిటెక్టివ్ జానర్ తో కొమ్మూరి, విశ్వ ప్రసాద్, విజయ బాపినీడు, కృష్ణ మోహన్ , టెంపోరావు, , భయంకర్, స్పై జానర్ తో మధు, బీపౌరాణిక జానపద జానర్ తో లల్లాదేవి , సౌదా, బెజ్జారపు రవిందర్, భయంకర్ కొవ్వలి, ఉద్యమాల జానర్ తో దాశరథి రంగాచార్య, మహీధర రామ్మోహన్ రావు, లక్ష్మి కాంత మోహన్, వట్టికోట ఆళ్వార్ స్వామి,(ప్రజల మనిషి, గంగు)...

బయోగ్రఫీ ఆటో బయోగ్రఫీ జానర్ లో తిరుమల రామ చంద్ర, (హంపి నుండి హరప్పా దాక) సత్యం శంకర మంచి (అమరావతి కథలు) బీసీ జానర్‌తో బి.ఎసి. రాములు(మనతలు, కాలం తెచ్చిన మార్పు, గెలుచుకున్న జీవితం) .... జ్వలిత తెచ్చిన మల్లెసాల కథల సంకలనం, ముస్లిం జానర్ లో స్పై బాబా, ఖదీర్ బాబు, షాజహానా, నస్రీన్ ఖాన్..!

సమీక్షతో కలిగే మేలు

అలాగే ప్రాంతాల వారీగా జానర్లు వర్గీకరించాలి. అపుడే ఎన్ని గడులు ఖాలీలు నాయో ఏమేమ్ రాయాలో తెలిసి వస్తుంది. ఎన్నో పాటలు వచ్చి దేశమంతా ఊపిసిన జన నాట్యమండలిలో 1986లో సమీక్షకు కూర్చుంటే 26 జానర్లకు 6 జానర్ల పాటలే వచ్చని తేలింది.

ఆ తరువాత వస్తు వైవిధ్యం పై దృష్టి పెరిగింది. మన తెలుగు కథ నవల సాహిత్యం కూడాకూలం కషంగా జానర్ వారీగా వర్గీకరించాలి. అపుడే తాము ఏమి రాయలేదో తెలిసి మిగతావాటిలో తమకు విషయ పరిజ్ఞానం ఉన్న జానర్లలో సాహిత్యం సృష్టిస్తారు.

చురక

వానలతో హైదరాబాద్
వాగులను తలపిస్తది
జరుగుబాటు స్తంభించి
జనమంతా విలపిస్తది
నీటి నిలువ చెరువులల్లో
నిండా ఇళ్లు మొలిచేస్తయి
గతపాలన పాపాలకు
గుర్తులుగా నిలిచేస్తయి

–వేల్పుల నారాయణ
9440433475

నేటి కందం– నేటికి అందం

ఘనమగు "పీ ఫోర్"పథకము
చణునిగ వెలుగొందుచున్న "చంద్రు"ని యధునా
తన యావిష్కరణ మగుచు
వనజాక్షుని కరుణతోడ "బంగార" మగున్ !!

(పీ ఫోర్ అనే సంచలన పథకాన్ని చంద్రబాబు నాయుడు గారు ప్రకటించి అటు దాతలకు ఇటు బంగారు కుటుంబాలకూ ఆప్షులై నిలచారు)

–రాధశ్రీ
సెల్:9494481210

మద్యం దుకాణం దరఖాస్తు ఫీజు రూ.3లక్షలకు పెంపు

హైదరాబాద్, ఆగష్టు 20: తెలంగాణ లో రెండేళ్ల కాలానికి మద్యం దుకాణాలు కేటాయింపులకు నోటిఫికేషన్ ను ప్రభుత్వం జారీ చేసింది. 2025 డిసెంబర్ నుంచి 2027 నవంబర్ వరకు రెండేళ్ల కోసం లైసెన్సులు మంజూరు చేయనున్నారు. ప్రస్తుతం ఉన్న మద్యం దుకాణాలు (లైసెన్స్ నవంబర్‌తో ముగియనుంది.

మొత్తం ఆరు స్లాబ్‌లుగా లైసెన్స్‌లు మంజూరు చేయనున్నారు. దరఖాస్తుల ఫీజు రూ.2 లక్షల నుంచి రూ.3 లక్షలకు పెరిగింది. మద్యం దుకాణాల కేటాయింపులో రిజర్వేషన్లు (ప్రభుత్వం కల్పించింది. కొత్త రిజర్వేషన్లు ప్రకారం.. గౌడ్లకు 15 శాతం, ఎస్సీలకు పది శాతం, ఎస్టీలకు ఐదు శాతం మద్యం దుకాణాలు కేటాయించారు.

లైసెన్స్ ఫీజు వివరాలు..

2011వ సంవత్సరం జనాభా లెక్కల ప్రకారం ప్రభుత్వం లైసెన్స్ ఫీజు నిర్ణయించింది. ఒక ఏడాదికి ఐదు వేలు జనాభా లోపు ఉన్న ప్రాంతంలో మద్యం దుకాణానికి రూ.50 లక్షలు, ఐదు వేల జనాభా పైనా 50వేల లోపు జనాభా కలిగిన ప్రాంతం మద్యం దుకాణానికి రూ.55 లక్షలు, లక్ష లోపు జనాభా ప్రాంతంలో మద్యం దుకాణానికి అరవై లక్షలు, ఐదు లక్షల జనాభా కలిగిన ప్రాంతంలో మద్యం దుకాణానికి రూ.65 లక్షలు, 20లక్షల లోపు జనాభ కలిగిన ప్రాంతంలో దుకాణానికి రూ.85లక్షలు 20 లక్షలు జనాభా కలిగిన ప్రాంతంలో రూ.110 లక్షలు ఫీజును ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

మళ్లీ పెరుగుతున్న గోదావరి

భద్రాచలం, జులై 20: భద్రాచలం వద్ద గోదావరి నీటిమట్టం మళ్లీ పెరుగుతోంది. నిజామాబాద్ జిల్లా శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు నుంచి 3.50 లక్షల క్యూసెక్కుల వరద నీరు దిగువకు విడుదల చేయడంతో మంగళ వారం మధ్యాహ్నం 3 గంటల వరకు తగ్గుముఖం పడుతూ వచ్చిన గోదావరి నీటిమట్టం మళ్లీ పెరుగుతోంది. దీంతో బుధవారం సాయంత్రానికి భద్రాచలం వద్ద గోదావరి తొలి ప్రమాద హెచ్చరిక స్థాయి అయిన 43 అడుగులకు చేరే అవకాశం ఉందని నీటిపారుదల శాఖ అధికారులు అంచనా వేస్తున్నారు.

అంతకు ముందు సోమవారం రాత్రి 11 గంటలకు 38.5 అడుగలకు చేరిన గోదావరి నీటిమట్టం అర్ధరాత్రి ఒంటి గంటకు 38.5 అడుగులకు తగ్గింది. మంగళవారం తెల్లవారుజామున 3 గంటలకు 37.9 అడుగులకు తగ్గగా ఉదయం 6గంటలకు 37.3, 9గంటలకు 36.8, మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు 36.4 అడుగులకు చేరింది. మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు 36 అడుగులకు తగ్గి.. 4 గంటల నుం చి మళ్లీ క్రమంగా పెరుగుతోంది. ఈ క్రమంలో సాయంత్రం 6 గంటలకు 36.3 అడుగులకు,

రాత్రి 11 గంటలకు 38.3 అడుగులకు పెరిగింది. బుధవారం సాయంత్రానికి తొలి ప్రమాద హెచ్చరిక స్థాయికి (43 అడుగులకు) చేరే అవకాశం ఉన్నట్టు అధికార వర్గాలు పేర్కొంటున్నాయి. ఇదిలా ఉండగా గోదావరి స్నానఘట్టాలు నీటమునగడం, ప్రవాహం తొలి ప్రమాద హెచ్చరికకు చేరువవుతుండటంతో అధికారులు ముందు జాగ్రత్తగా గజ ఈతగాళ్లను మోహరించారు. అలాగే భక్తులను స్నానాలకు గోదావరిలోకి దిగకుండా నియంత్రిస్తున్నారు.

ఎన్డీఏ ఉపరాష్ట్రపతి అభ్యర్థిగా నామినేషన్ దాఖలు

న్యూఢిల్లీ, ఆగష్టు 20:ఎన్డీఏ కూటమి ఉపరాష్ట్రపతి అభ్యర్థిగా సీపీ రాధాకృష్ణన్ నామినేషన్ దాఖలు చేశారు. నాలుగు సెట్ల నామినేషన్ దాఖలు చేశారు. ఈ కార్యక్రమానికి ప్రధాని మోడీ, రాజ్‌నాథ్ సింగ్, జేపీ నడ్డా, అమిత్ షా, గడ్కరీ హాజరయ్యారు. నామినేషన్‌కు ముందు రాధాకృష్ణన్ పార్లమెంట్ ఆవరణలో ప్రముఖ వ్యక్తుల విగ్రహాలను సందర్శించి నివాళులర్పించారు. ముందుగా మహాత్మాగాంధీ భారీ విగ్రహానికి నివాళులర్పించారు. అనంతరం ఇతర విగ్రహాలకు నమస్కరించారు. రాధాకృష్ణన్ తమిళనాడు ప్రాంత వాసి. కోయంబత్తూరు నుంచి రెండు సార్లు లోక్‌సభ ఎంపీగా గెలిచారు. పుదుచ్చేరిలో లెఫ్టినెంట్ గవర్నర్‌గా.. జార్ఖండ్, తెలంగాణలో గవర్నర్‌గా పని చేశారు. ప్రస్తుతం మహారాష్ట్ర గవర్నర్‌గా ఉన్నారు. అలాగే తమిళనాడు బీజేపీ అధ్యక్షుడిగా కూడా పని చేశారు. అనూహ్యంగా రాధాకృష్ణన్‌ను ఉపరాష్ట్రపతి అభ్యర్థిగా ఎన్డీఏ కూటమి ఎంపిక చేసింది. ఎన్నికల్లో విజయం సాధిస్తే.. పూర్తి కాలంగా ఉపరాష్ట్రపతిగా కొనసాగుతారు.

ఇండియా కూటమి అభ్యర్థిగా సుప్రీం కోర్టు మాజీ న్యాయమూర్తి

ఇక ఇండియా కూటమి అభ్యర్థిగా తెలంగాణ వ్యక్తి, సుప్రీంకోర్టు మాజీ న్యాయమూర్తి సుదర్శన్‌రెడ్డి పేరును కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు మల్లిఖార్జున ఖర్గే ప్రకటించారు. గురువారం సుదర్శన్‌రెడ్డి నామినేషన్ దాఖలు చేయనున్నారు. జగదీప్ ధన్‌ఖర్ అనూహ్యంగా జూలై 21న ఉపరాష్ట్రపతి పదవికి రాజీనామా చేశారు. అనారోగ్య కారణాలతో రాజీనామా చేసినట్లు ప్రకటించారు. దీంతో ఉపరాష్ట్రపతి ఎన్నికలు అనివార్యమయ్యాయి..

యూరియాపై ఫలించిన ఎంపీల పోరాటం

హైదరాబాద్, ఆగష్టు 20: రాష్ట్రంలో రైతులకు తగినంత యూరియా సరఫరా చేయాలంటూ కేంద్రంపై తెలంగాణ కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎంపీలు చేసిన పోరాటం ఎట్టకేలకు ఫలించింది. తెలంగాణ రాష్ట్రానికి 50 వేల మెట్రిక్ టన్నుల యూరియా సరఫరా చేసేందుకు కేంద్ర ఎరువులు, రసాయనాల మంత్రిత్వ శాఖ ఆమోదం తెలిపింది. ఈ మొత్తం ఈ వారంలో తెలంగాణకు సరఫరా చేస్తామని సదరు మంత్రిత్వ శాఖ స్పష్టం చేసింది. దీంతో కర్ణాటక నుంచి 10,800 మెట్రిక్ టన్నుల యూరియా షిప్‌మెంట్ ప్రారంభం కానుంది. ఈ వారంలో మరో మూడు షిప్‌మెంట్‌ల ద్వారా యూరియా సరఫరాకు కోరమాండల్ ఇంటర్నేషనల్ లిమిటెడ్‌కు ఆదేశాలు జారీ చేసింది.

రాష్ట్రంలో యూరియా కొరతపై పార్లమెంట్ ఆవరణలో తెలంగాణ ఎంపీలు ఆందోళనలకు దిగారు. దీంతో తెలంగాణ రైతాంగం యూరియా కోసం పడుతున్న కష్టాలు దేశానికి తెలిసింది. దీంతో కేంద్ర ఎరువులు, రసాయనాల శాఖ మంత్రిత్వ శాఖ స్పందించింది. కేంద్రం తెలంగాణకు భారీగా యూరియా సరఫరా చేయడంపై రాష్ట్ర ఎంపీలను వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి తుమ్మల నాగేశ్వరరావు అభినందించారు.ప్రతి పక్ష పార్టీలు రాజకీయ స్వార్థం కోసం చేసే కుట్రలపై ఆలోచన చేయాలంటూ రైతాంగానికి ఆయ న కీలక సూచన చేశారు. తెలంగాణకు కేటాయించిన యూరియా సకాలంలో సరఫరా చేయకుండా కేంద్ర ప్రభు త్వం విపక్ష కారణంగానే రైతులకు ఇబ్బందులు ఏర్పాడ్డాయని తెలిపారు. తెలంగాణ రైతుల శ్రేయస్సు కోసం సీఎం రేవంత్ రెడ్డి నాయకత్వంలో ప్రభుత్వం ఎల్లప్పుడు అండగా ఉంటు ందని మంత్రి తుమ్మల స్పష్టం చేశారు.తెలంగాణలో రైతులకు యూరి యా అందక తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. రైతులకు యూరియా సరఫరా చేయకుండా కేంద్రం లోని మోదీ సర్కార్ మానమేషాలు లెక్కిస్తుం దని రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలోని అగ్రనేతలు ఆరోపించారు. అంతేకాకుండా.. బీజే పీ యేతర పాలిత రాష్ట్రాలపై మోదీ ప్రభుత్వం సవతి తల్లి ప్రేమ చూపి స్తుందంటూ వారు మండిపడ్డారు. యూరియా కొరతపై దేశ రాజధాని ఢిల్లీ సాక్షిగా నిలదీయాల ంటూ పార్టీ ఎంపీలను రేవంత్ రెడ్డి ప్రభుత్వం సూచించిన సంగతి తెలిసిందే.

మేడారం జాతరకు రూ.150 కోట్లు

–జాతరను మరింత గొప్పగా నిర్వహిస్తామన్న మంత్రి సీతక్క

హైదరాబాద్, ఆగష్టు 20:సమ్మక్క–సారలమ్మ మహా జాతర నిర్వహణకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం చారిత్రాత్మక నిర్ణయం తీసుకుంది. గిరిజనుల ఆధ్యాత్మిక కుంభమేళాగా పిలిచే ఈ మహోత్సవం విజయవంతంగా సాగేందుకు మేడారంలో శాశ్వత నిర్మాణాలు రహదారులు, తాగునీటి సదుపాయాలు, విద్యుత్, పారిశుధ్యం వంటి మౌలిక వసతుల అభివృద్ధి పనులకు ప్రభుత్వం రూ.150 కోట్లు మంజూరు చేస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది.

ఈ మేరకు గిరిజన సంక్షేమ శాఖ నిధులు మంజూరు చేస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది.వచ్చే ఏడాది జనవరిలో నిర్వహించబోయే మేడారం మహా జాతర ఎన్నడూ లేని రీతిలో వైభవోపేతంగా జరగనుందని అధికారులు వెల్లడించారు.

ఈ సందర్భంగా మంజూరు చేసిన నిధుల పట్ల ముఖ్యమంత్రి రేవంత్ రెడ్డి డిప్యూటీ సీఎం భట్టి విక్రమార్క మల్లు, గిరిజన సంక్షేమ శాఖ మంత్రి అడ్లూరు లక్ష్మణ్ కుమార్ లకు పంచాయతీ రాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి, మహిళా శిశు సంక్షేమ శాఖ మంత్రి డాక్టర్ దనసరి అనసూయ సీతక్క కృతజ్ఞతలు తెలిపారు.

మంత్రి సీతక్క మాట్లాడుతూ "ప్రభుత్వం తీసుకున్న ఈ నిర్ణయం ఆదివాసీల గౌరవానికి ప్రతీక. మేడారం మహా జాతర కోసం రూ. 150 కోట్లు మంజూరు చేయడం, ఆదివాసీ గిరిజనుల పట్ల సీఎం రేవంత్ రెడ్డి, ప్రజా ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధికి నిదర్శనం. ఈ సారి జాతర మరింత గొప్పగా, చారిత్రాత్మకంగా జరుగనుంది" అని పేర్కొన్నారు.

ఒక్కసారిగా కుప్పకూలిన భవనం.. ముగ్గురు దుర్మరణం

న్యూఢిల్లీ, ఆగష్టు 20: భవనం కుప్పకూలిన ఘటనలో ముగ్గురు దుర్మరణం పాలయ్యారు. దేశ రాజధాని ఢిల్లీ లోని దర్యాగంజ్ పోలీస్‌స్టేషన్ పరిధిలో బుధవారం ఉదయం ఈ ఘటన చోటుచేసుకుంది. ఘటనపై సమాచారం అందిన వెంటనే ఢిల్లీ స్థానిక అధికారులు, ఢిల్లీ డిజాస్టర్ మేనేజ్‌మెంట్ సిబ్బంది రంగంలోకి దిగి సహాయక చర్యలు చేపట్టారు.

ప్రమాదంలో మరణించిన ముగ్గురి మృతదేహాలను పోస్టుమార్టం నిమిత్తం లోక్‌నాయక్ జయప్రకాష్ నారాయణ్ ఆస్పత్రికి తరలించారు. కాగా ఘటనా స్థలంలో భవన శిథిలాల తొలగింపు కొనసాగుతోందని పోలీసులు చెప్పారు. ఘటనకు కారణాలపై నిర్ధారణకు వచ్చిన తర్వాత బాధ్యులపై కఠిన చర్యలు తీసుకుంటామని అన్నారు.

'గంగా తరంగాలు' సమాజ ప్రతిబింబాలు

–ప్రముఖ కవి విపి చందన్ రావు

హైదరాబాద్, ఆగష్టు 20: 'గంగా తరంగాలు' కవితా సం పుటి నేటి సమాజానికి ప్రతిబింబంగా నిలుస్తుందని ప్రముఖ కవి వీ.పీ. చందన్ రావు అన్నారు. ఆదివారం మోర్తాడ్ లో దడివే గంగా జమున రాసిన 'గంగాతరంగాలు' కవితా సంపుటి పుస్తకాన్ని చందన్ రావు ఆవిష్కరించారు.

ఇందూర్ బాల సాహిత్య వేదిక అధ్యక్షులు కాసర్ల నరేష్‌రావు అధ్యక్షతన జరిగిన కార్యక్రమంలో ప్రముఖ కవి రచయిత తెలంగాణ రచయితల వేదిక జిల్లా అధ్యక్షులు గఫూర్ శిక్షక్ విశిష్ట అతిథిగా పాల్గొని మాట్లాడారు.

ఈ సందర్భంగా కవులు మాట్లాడుతూ సమాజంలోని అనేక అంశాలను ప్రతిబింబించేలా కవితా సంపుటి వుందని అన్నారు. సాహిత్యాన్ని ప్రోత్సహించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని, దానివల్ల కొత్త కవులు ముందుకు వస్తారని అన్నారు. సమాజానికి అవసరమైన అన్ని అంశాలు గంగా తరంగాలు పుస్తకంలో ఉన్నాయని అన్నారు. కవితా సంపుటాలను అందరికీ అంద జేశారు. పుస్తక రచయిత దడివే గంగ జమునను వారి గురువులు సంబల గిరి శ్రీదేవి దంపతులతో పాటు శ్రీనివాసమూర్తి పలువురు ఘనంగా సన్మానించారు.

మోర్త

నేటినిజం
సాహితీ కిరణాలు
E-mail : netinijam93@gmail.com
website: www.netinijam.com
2 హైదరాబాద్ ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 గురువారం 21-8-2025

గువ్వలు

ఎడతెరిపి లేకుండా
వాన ధారలు..
నేలతల్లికి అభ్యంగన స్నానం.
హ్యాండ్ బ్యాగులు
ఎక్కడివో కాదు సుమా!
పెంపుడు జంతువుల 'చేదు గుర్తులు'.
ఏ ప్రాంతీయుడు
రాయి విసిరినా కూలుతుంది
ప్రజాస్వామ్యం 'పిడుకల కుచ్చె'.

రెండు ప్రాణాలకు
ఒకే శ్వాస..ఒకే ధ్యాస
అమ్మకడుపు వెచ్చని 'అక్వేరియం'

-జిందం అశోక్
సెల్:8978532225

గుంపురాసం

వేడి వయసులో
ఉరుకులు, పరుగులు
ముసలితనంలో
మరుపులు, విరుపులు.
మెచ్చుకోళ్ళకు
పొంగిపోకు
గిచ్చుకోళ్ళకు
కృంగిపోకు.
ఆనాడు అనుబంధాల
హారం
ఈనాడు అహంభావాల
ద్వారా
నమ్మినవారిని
వెన్నుపోటు పొడవకు
సీజర్‌ను వేటేసిన
బ్రూటస్‌లా మారకు.
భార్య
ఎడబాటు
భర్త
కృంగుబాటు

-గంటా మనోహర్‌రెడ్డి
సెల్:9949992964

పుస్తక సమీక్ష

అనేకానేక వైరుధ్యాల సమాజం కథలు

''కథ చదివితే కనువిప్పు కలగాలి. తెలియని ఒక మేల్కొలుపుకు లోను కావాలి. మానసికావరణలో నూతన చైతన్యమేదో ప్రవహించాలి'' అంటారు ప్రఖ్యాత సాహితీవేత్త మరియు పబ్లిషర్ శ్రీ గుడిపాటి వెంకటేశ్వర్లుగారు.

డా॥పి. విజయలక్ష్మి పండిట్ (విశ్వపుత్రి కలం పేరు) గారి **'పేగు బంధం-2'** లోని కథలు చదువు తోన్న పాటకులకు సరిగ్గా ఇదే అను భూతి కలుగుతుంది. అంతవరకు స్పష్టా స్పష్టంగా పొగమంచు కావలి దృశ్యం చూస్తున్నట్లు అనుభూతించిన మనసులకు క్లారిటీ గోచరించుతుంది. సంఘటనలు సన్నివేశాలు వివరించిన తీరు పాఠకుడు అబ్బురపడ తాడు. ఒక అక్కో, ఒక చెల్లో, పక్కన నిలిచి తన జీవితానుభవాలు-కన్నవీ, విన్నవీ, అనుభూతించినవీ, వివరించుతోన్నట్లు అవుపిస్తుంది. ఆధునిక లోకపు పోకడలు, అభివృద్ధి ఫలాలు, పురాణేతిహాసాలు కాలగమనంలో చోటు చేసుకున్న చారిత్రికాంశాలు, గ్లోబుకు అటేపు, ఇటేపు జరుగుతోన్న మార్పులు- వీటికి మనిషి స్పందనలు గమనించుతాము. నవరసాను భూతులకు సాక్షీభూతమవుతాము.

పాలిచ్చే ఆవులకు గేదెలకు **'ఎదసూది'** అన్న ప్రక్రియతో గర్భధారణ చేయించేవారు. అదే ప్రక్రియ సాంకేతికంగా అభివృద్ధి చెంది టెస్ట్‌ట్యూబ్ బేబీలు, సరోగేట్ మదర్‌లు, అద్దె గర్భాలుగా రూపాంతరం చెందుతున్నాయి. గొడ్రాలు అన్నిస్థిగ్మా తప్పించుకోవ టానికో, తన మాతృత్వం సహకరించకపోయినా, అమ్మతనం పొందాలన్న ఆరాటానికో జవాబుగా అద్దె గర్భాలు వచ్చాయి. ఎదసూది తీసుకున్న ఆవు ఆలోచన ఎలా ఉండేదో తెలియదు. కాని నిరంతర చింతనపరులైన మనుషులు, అమ్మల స్పందన ఎలా ఉంటుందో తెలియచేస్తుంది టైటిల్ కథ **"పేగుబంధం".** నీలవేణి తంగవేలు భార్యాభర్తలు. ఆర్థికావసరాలు ఆ దంపతులను సరోగేట్ మదర్ కావటానికి ఒప్పించాయి. అగ్రిమెంటు ప్రకారం ఆ దంపతులు తమకు పుట్టిన బిడ్డను అప్పగించారు. ఆర్థికావసరాలు తీరాయి. కాని నీలవేణిలో మాతృత్వపు భావనలు పోలేదు. బిడ్డను చూడాలని, ఎదకు హత్తుకోవాలనీ, ఆమె తపన. అనుక్షణం బిడ్డ ఆలోచనలే ఆమెను ఆవరించి కలవరపెట్టేవి. ఇదువరకే ఇద్దరు బిడ్డల తల్లి. అయినా, దూరం అయిన 'కన్నయ్య' మరుపుకు రావటం లేదు. ఆ బిడ్డ మొదటి జన్మదినం నాడు కేక్ కట్ చేసి ఒకటో సంఖ్య కొవ్వొతి వెలిగించి తన ఆర్తి తీర్చుకుంది. 'సం తోషంతో వెలిగిపోయింది' నీలవేణి. చక్కని ఎత్తుగడ, ఆర్థత నింపే వాక్యాలు వదాలు కొన వెంరువు అన్నీ సమపాళ్ళలో కుదిరిన పేగుబంధం కథ చదివిన, మనసున్న భర్తలకు, భార్యలకు గుండె తడి అవుతుంది. నీలవేణి లాంటి తల్లులకు పేగు కదిలి గుండెలు బరువెక్కుతాయి.

నేటి యువతకు అమెరికా అంటే భూతల స్వర్గం. అక్కడకు వెళ్ళాలి. చదువుకోవాలి. మంచి ఉద్యోగం జీతంతో స్వర్గ సుఖాలను **'కరతాలామలకం'** చేసుకోవాలని ఆశ. అయితే, అది అందరిపట్ల నెరవేరవు కొందరికి అది మరుభూమి ప్రయాణం కావొచ్చు, దాంపత్య జీవితంలో చిచ్చురేపవచ్చు. జయ, అనురాధలు ప్రాణ స్నేహితురాళ్లు. ఇద్దరికీ సంతానం. పిల్లలకు కోరుకున్న అవెరికా జీవితం దొరుకుతుంది. అయితే విధి అందరిపట్లా ఒకేలా తన ప్రభావం చూపదు. ఒకరిని నవ్విస్తే, మరొకరిని ఏడిపిస్తుంది. అనురాధ కూతురు సిరి, తన భర్తతో విడాకులు తీసుకోబోతోందని విన్న జయ మనసు విచలితమవుతుంది. అనుకున్నట్లు సాగితే అది జీవితం ఎలా అవుతుంది. అవదు. కాని అదే జీవితం. గమ్యం తెలియని దారుల్లో త్రిప్పుతూ సాగుతుంది. రచయిత్రి పాఠకులకు ఏమి సందేశం ఇవ్వాలనుకున్నారో గాని సిరి, అనురాధలకంటే సిరి జీవిత పర్యావసానానికి స్నేహితురాలు జయే, ఎక్కువ అలజడి పడినట్లు చూపారు. 'జీవితమంటే' కథలో. కథ చివరి వాక్యాలు "ఈ తరం యువతీ యువకులకు అవగాహన ధైర్యము లేకపోతే జీవితాన్ని ఒక సమస్యగా చిత్రించుకుని కుంగిపోతారు" స్ఫూర్తి నింపుతాయి. అవును, కాలానికి ఎదురీది రెక్కల్లో సత్తువ చచ్చి బలియైపోవటం కంటే అనుగుణంగా మారి, నిశ్చింతతో బతకాలి. To gain some thing one must prepared to lose some thing. కథలో విడాకుల జీవితాన్ని ఎదుర్కోబోతోన్న సిరికంటే, ముందు తరం అమ్మలు బాధపడినట్లు, సిరి ఓదార్చినట్లు చెప్పటం, నేటి తరానికి 'విపత్కర పరిస్థితులను ఎదుర్కునే ధైర్యం నూరిపోసినట్లుంది. గొప్ప సందేశం. మంచి కథ, సమకాలీన వాస్తవిక జీవితాలు, సమస్యలు, నిర్ణయాలు. అన్యాపదేశ సూచనలు రచయిత్రికి గల అవగాహన విచక్షణ గురించి తెలుపుతుంది ఈ కథ.

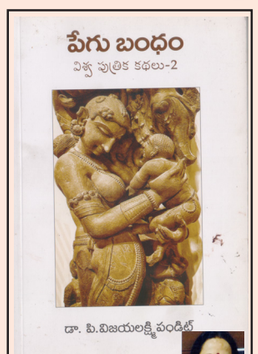

ప్రతులకు:
పాలపిట్ట బుక్స్,
16-11-20/6/1/1
403, విజయశ్రీ రెసిడెన్సీ,
సలీంనగర్, మలక్‌పేట్,
హైదరాబాద్-500 036.
సెల్: 9848787284

విపత్తులు, మహామారిలు, మానవ జీవితాలకు క్రొత్త కాదు. కరువు కాటకాలు, రోగాలు మానవహననాలు క్రొత్తకాదు. నిన్న మనను భయపెట్టి వెళ్ళిపోయిన **'కరోనా'** అంతే! ఇలాంటి వాటికి అమెరికా అయినా, ఆముదాల వలస ఐనా బాధపడాల్సిందే! తప్పదు, ఆశావాద దృక్పథం, సంస్కారం, విలువలను పరిరక్షించుకోవాలి అంటూ దృక్పథం కథలో రచయిత్రి చెప్పారు. కరోనా మీద మరోకథ **'కొండంత అమ్మ',** జీవితానుభవాలను తెలుసుకోవాలంటే ముందుతరం, అమ్మమ్మ నాన్నమ్మలు, అమ్మనాన్నలను పరిశీలించండి అంటూరు రచయిత్రి ఈ కథలో. పురాణ ఇతిహాసాలలోని అంతగా తెలియని సంగతులు **'నవ' 'గుంజర'** చెబుతుంది. 'దోమల వేట' కథతో రచయిత్రి తానూ సున్ని తమైన హాస్య పోషణ గావించగలనని నిరూపించారు **"మీటూ.. అమ్మా" కరెంట్ టాపిక్"** రచయిత్రి తనదైన ముద్రతో చెప్పారు. స్త్రీ జాతిపై గొప్ప అవగాహన **'ఆమె అనేకం'** కలిగిస్తుంది. కథ చెప్పు అమ్మా 'అనో.. తాతయ్యా! ఓ కథ చెప్పు అనో.. పిల్లలు మన చుట్టు చేరుతారు. అసలు 'కథ'ఎలా పుట్టింది? అన్న అంశంపై రచయిత్రి ఆలోచన. అబ్బురపాటు కలిగిస్తుంది. **'కథ చెప్పిన కథ'**లో. తన జీవన యానంలో అనుభవా లను భావోద్వేగాలను కవితలు, కథలు వ్యాసాలుగా అక్షరీకరించటం తన ప్రవృత్తిగా పెట్టుకున్న పండితురాలు. విజయ వధంవేవు సాగుతోన్న రచయిత్రికి అభినందనలు..

- కూర చిదంబరం
సెల్: 8639338675

అక్షర శ్రామికుణ్ణి నేను!

అక్షర శ్రామికుణ్ణి నేను!
అరుణోదయపు నిశ్శబ్దంలో జాలువారే
భావాల కూలీని
వాక్యపు పొందికలో వేదనను పొదిగే
కాగితపు కార్మికుడిని
శబ్దాల తేమను ఆస్వాదించే
కలం శ్రామికుణ్ణి.

చేనులో మొలిచిన వరుస మొక్కల్లా
నా లోలోన రగులుతున్న నిశ్శబ్దం
మాటలై మొలుస్తుంది
ఆ ఆలోచనల్లో కొన్ని
అచ్చుల రూపంలో అడుగులేస్తాయి
పుస్తకపు పుటల్లో చెమటలా ఊరుతూ
అక్షర వరుసలుగా నిలుస్తాయి
అప్పుడే వికసిస్తున్న మొగ్గల్లా
పదాల్లో పరిమళం గుబాళిస్తుంది
ఆ పదాలు చేసే శబ్దాలే
నా శ్వాసకు ప్రతిబింబాలు
శ్రమకు సంగీత వాయిద్యాలు
ప్రతిభకు కంకణాలు.

నిశ్శబ్దానికి నిర్ణీత పాఠం చెప్పే
గణిత శాస్త్రజ్ఞున్ని నేనే
భావోద్వేగాలకు నిర్దిష్ట భాష్యం చెప్పే
భౌతిక శాస్త్రజ్ఞున్ని నేనే
పద రసాలు నిండిన భరిణలో
పాదరసాలు మెరిపించే
రసాయన శాస్త్రజ్ఞున్నీ నేనే!
రచన కూలీగా అవతారమెత్తి
సరళ సాహిత్య సోపానానికి
ఆలోచనల రాచబాటలు వేసే
అక్షర శ్రామికుణ్ణి నేనే!

నేను రాసేది పదం కాదు
ఒక ప్రయాణం..
ఒక జీవన ధ్వని.
ఒక అక్షరం కాదు
ఒక హృదయం.
ఒక అర్థం కాదు
ఒక అంతర్గాథ.

-ఆచార్య కడారు వీరారెడ్డి
9392447007

ఒక సంకర్షణ ఒక సంఘర్షణ

వేల వేల పరిశోధనా తపస్సులు
అభిజ్ఞా నైపుణ్యాలలో
మానవ మేధ శిఖరమెక్కుతోంది
స్వీయ దిద్దుబాట్లు లేని చోట
నియంత చూపుల డేగ దాడులు తప్పవు.
మనిషిని అనంతంగా మెచ్చుకోవాలో
అసలు మనిషినే మరచిపోవాలో..
ఏదో నిగూఢ గవాక్షం తెరుచుకుంటుంది
పునఃప్రతిష్టితం అద్భుత కార్యం కావచ్చు
నిర్జీవ ప్రతిమలు మానవాళిని
మంత్రదర్పణం ముందు నిలుపుతాయి చూడు.

ఏ ఐ బూమ్ నుండి మేలును వెతుక్కుంటున్న
మనిషి..అస్తిత్వ ఆనవాళ్లను కోల్పోతూ
పునరావృత సమస్యల చేదనలో
చీకటి శరణాలయంలో నిలిచి దుఃఖించ వచ్చు.

నీ దైనందిన జీవితం లో భాగమై
సిరి..అలెక్సాలు నీకే పాఠం చెబుతాయి
స్వయం చాలకంగా నీ నుంచే సంగ్రహించి
అన్ని ఆటల్ని అదే ఆడేస్తుంది
నిస్తేజమై నువ్వు చూస్తూ వుండి పోవాలి.

ఓ స్ఫురద్రూపీ ... ఓ విధాతా...
నీచే మలచబడ్డ కృత్రిమ మేధ
స్వేద బిందువులు తొడగదని చప్పట్లు కొట్టు
కళ్ళు తెరిచే కొత్త ప్రపంచంలో దూకు
బహుళ పొరల న్యూరాన్లు చుట్టు ముడతాయి.

ప్రయోజనాలు అప్రయోజనాలు అన్నీ
కలగాపులగమై నిన్ను మింగేస్తాయి చూడు
ఒక్కటి బాగా గుర్తుపెట్టుకో మానవా...
నువ్వే క్రియేటర్...నువ్వే డిస్ట్రాయర్..!

అంతర్ద్రష్టులు

-డా. కటుకోర్ఝుల రమేష్
సెల్:9949083327

ఆదర్శవంతమైన అక్షరయోధుడు ఏ.బి.కె. ప్రసాద్

తెలుగు పాత్రికేయతకు ప్రతీకగా నిలిచిన పేరు ఏ.బి.కె. ప్రసాద్. అక్షరంతో నిబద్ధతను నిర్మించిన మహామానవుడిగా, నిజాయితీకి నిలువెత్తు రూపంగా, తెలుగు పత్రికా ప్రపంచాన్ని తన శ్రమతో, శక్తితో, శైలితో సంతృప్తపరిచిన విశిష్టవ్యక్తిగా ఆయన అందరిలోనూ గుర్తింపు పొందారు.

పత్రికను ఒక వ్యాపార మాదిరిగా కాక, ఒక సామాజిక బాధ్యతగా చూసిన ఆయన ప్రతి పదంలోనూ ప్రజాపక్షపాతాన్ని నిలబెట్టారు

1935, ఆగస్టు 1న కృష్ణా జిల్లా ఉయ్యూరులో జన్మించిన ఆయన సొంత ఊరు ఉప్పులూరు. చిన్న వయస్సులోనే తండ్రిని కోల్పోయిన ఏ.బి.కె., తల్లి చంద్రావతమ్మ ఒంటరిగా పెంచింది. విద్యార్జనలో శ్రద్ధ చూపిన ఆయన నాగ్‌పూర్‌లో ఎం.ఎ చదువుతూనే తెలుగువారి సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల్ని 'విశాలాంధ్ర' పత్రికకు రిపోర్ట్ చేయడం ప్రారంభించారు. చివరకు పాఠశాల విద్యను వదిలి పాత్రికేయతనే జీవిత ధ్యేయంగా ఎంచుకున్నారు. విజయవాడ విశాలాంధ్రలో సబ్ ఎడిటర్‌గా 1958లో తన పాత్రికేయ ప్రస్థానాన్ని మొదలుపెట్టారు.

తెలుగు పత్రికలలో ఏ.బి.కె. గారి పాత్ర విలక్షణమైనది. ఆంధ్రజ్యోతి, ఆంధ్రప్రభ, విశాలాంధ్ర, వార్త, తెలుగు వార్త, ఉదయం, ఆరాధనకు చిహ్నాలు. ఆయనే చెప్పారు. ఈనాడు వంటి పత్రికల్లో ఆయన సంపాదకునిగా పనిచేశారు. పత్రికను ఒక వ్యాపార మాదిరిగా కాక, ఒక సామాజిక బాధ్యతగా చూసిన ఆయన ప్రతి పదంలోనూ ప్రజాపక్షపాతాన్ని నిలబెట్టారు. ఆయన రాసిన సంపాదకీయాలు కేవలం వార్తలకు వ్యాఖ్యలు కాదు. అవి దిక్సూచులుగా మారిన మార్గదర్శక రచనలు.

తెలుగు భాషకు ప్రాచీన హోదా దక్కించడంలో ఆయన చేసిన పాత్ర మరువలేనిది. ఆంధ్రప్రదేశ్ అధికార భాషా సంఘానికి ఆయన అధ్యక్షత వహిస్తూ, కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించి భాషకు గుర్తింపు తీసుకురావడంలో కీలకంగా వ్యవహరించారు. తెలుగు భాషకు పతాకాన్ని రూపకల్పన చేసి ఆవిష్కరించిన ఘనత ఆయనకే చెందుతుంది. ఆయనకు భాష మీద ఉన్న ప్రేమ, భాషా గౌరవంపై ఉన్న దీక్ష ఆయన చెప్పిన మాటల్లో స్పష్టంగా వెలుగుచూస్తుంది. "స్వంత భాషలకు తిలోదకాలిచ్చి నిజమైన అభ్యుదయాన్ని సాధించలేం."

తెలుగు మీడియంలో విద్యనభ్యసించే విద్యార్థులకు 5 శాతం అదనపు మార్కులు ఇవ్వాలని సూచించడం, నిఘంటువుల నవీకరణ కోసం తెలుగు విశ్వవిద్యాలయానలు ముందుకు తేవడం వంటి ఆలోచనలు ఆయన భాషాపై ఉన్న దృఢమైన కోసం తెలుగు విశ్వవిద్యాలయానలు ముందుకు తేవడం వంటి ఆలోచనలు ఆయన భాషాపై ఉన్న దృఢమైన

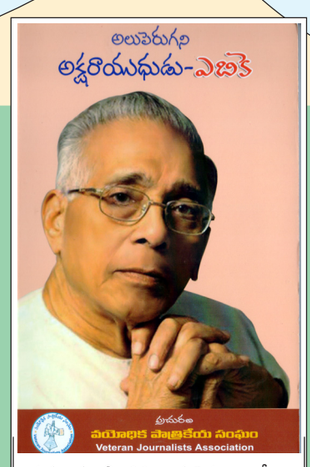

ప్రతులకు: బి-80, జర్నలిస్టు కాలనీ, అపోలో ఆస్పత్రి, మెయిన్‌గేట్ ఎదురుగా జూబిలీహిల్స్, హైదరాబాద్-96
ఫోన్: 93947 12208

"ఏ తరానికా తరం తెలుగులో చదువుతుంటేనే గదా తెలుగు బ్రతికేది?"

ఆయన వ్యక్తిగత జీవితంలోనూ నిబద్ధతే తన లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారు. కమ్యూనిస్టు ఉద్యమాన్ని దగ్గర నుంచి చూసిన ఆయన, తన పొలం అమ్మి 'జనశక్తి' పత్రికను నడిపిన వ్యక్తి. తన ఇంటినీ అమ్మేసి చివరికి ఒక వృద్ధాశ్రమంలో భార్యతో కలిసి నివసిస్తూ గడిపిన జీవితానికి ఏ త్యాగమూ అపరిచితమైనది కాదు. జీవితంలో రాజీపడడం ఆయనకు ఇష్టం లేదు. పాత్రికేయుడు తన ముక్కుసూటితనాన్ని కోల్పోతే అది విలువల బహిష్కరణ అవుతుంది అనే నమ్మకంతో ఆయన ముందుకు నడిచారు. అంతే కాదు, జైలు జీవితం కూడా ఆయనకు మార్గం నిలిపిందికాదు. అక్కడ కూడా పుస్తకాలు చదివే మనసున్నవాడిగా, పార్టీ సీనియర్ నాయకులతో అభిప్రాయాలు పంచుకునే ఒక సృజనాత్మక వేదికగా చూసారు. "పుస్తకాలు ఉన్న చోట ఎక్కడైనా విముక్తి ఉంటుంది" అన్న నమ్మకాన్ని ఆయన జీవితం నిలబెట్టింది.

జీవితంలో రాజీపడడం ఆయనకు ఇష్టం లేదు. పాత్రికేయుడు తన ముక్కుసూటితనాన్ని కోల్పోతే అది విలువల బహిష్కరణ అవుతుంది అనే నమ్మకంతో ఆయన ముందుకు నడిచారు

ఏ.బి.కె. ప్రసాద్ రచనల పట్ల ప్రముఖులు చెప్పిన మాటలే ఆయన మానవత్వానికి, మేధస్సుకు, మానసిక గాఢతకు అద్దం పట్టాయి. సి. నారాయణరెడ్డి నుంచి రావూరి భరద్వాజ, దాశరథి రంగాచార్య నుంచి తిరుమల రామచంద్ర వరకు ఎన్నో ప్రముఖులు ఆయన నిబద్ధతను, రచనాప్రతిభను, సంస్కృతినైపుణ్యాన్ని ప్రశంసించారు. వీరి రచనలలో రూపం, వస్తువు, వికాసం, వికసిత చింతన అన్నీ కలిసి ఒక విలక్షణమైన సంపాదకీయ సంప్రదాయాన్ని నిర్మించాయి. "బిందువులో సింధువు చూపించగల" శక్తి ఆయన రచనలలో ఉంది. అది కేవలం ఒక పాత్రికేయుని పని కాదు. అది ఒక సాహిత్యవేత్త, తత్వవేత్త, ప్రజానాయకుని ప్రయత్నం. అతని అక్షరాలు అలుపెరగని యోధుని ఆయుధాలు.

ఏ.బి.కె. ప్రసాద్ గారు మానవీయతతో కూడిన విలువల విలీనంగా, అక్షరాల మార్గదర్శిగా నిలిచారు. అలాంటి వ్యక్తుల జీవితం మాత్రమే కాదు. ఆచరణ కూడా తరతరాల ప్రజల ఆలోచనలపై వెలుతురు చిందించగలదు. ఆయన ఒక పాత్రికేయుడే కాదు. ఒక దృక్పథం. ఒక ఉద్యమం. ఒక నిబద్ధత. ఒక అక్షరయాత్ర. తెలుగు ప్రజాస్వామ్య చరిత్రలో నిలిచిపోయే ఒక గొప్ప జ్ఞాపకం. తరతరాలకు ఆదర్శవంతం. నమస్సులు.

-శైలజామిత్ర
9290900879

మౌనంగానే 1000 పాటలు రాసిన మౌనశ్రీ మల్లిక్‌కు
డా॥ సినారె సత్య సంగీత జాతీయ సాహితీ పురస్కారం

దిగంబర, గరళం, తప్తస్పృహ కవితా సంపుటాలతో తెలుగు సాహితీ ప్రపంచంలో విశిష్టమైన గుర్తింపును తెచ్చుకొని, మంటల స్నానం, చలనకాంక్ష కవితా సంపుటాలు, పాటలతో తెలుగు సాహితీ ప్రియులకు మరింత దగ్గరైన మౌనశ్రీ మల్లిక్ 'డా. సినారె సత్య సంగీత జాతీయ సాహితీ పురస్కారం - 2025' ఈనెల 21న తీసుకోబోతున్న సందర్భంగా.. నేటినిజం జరిపిన ముచ్చట.

నేటినిజం: చాలా గ్యాప్ తర్వాత కవితా సంపుటాలు తీసుకువచ్చారు కదా!? గ్యాప్ కు కారణమేమిటి?

మౌనశ్రీ: అవును. నా మూడో కవితా సంపుటి తప్తస్పృహ 2015లో వచ్చింది. అంటే సుమారు 10 ఏళ్ల తర్వాత 2025 లో మంటల స్నానం, చలనకాంక్ష సంపుటాలు ప్రచురించాను. అందుకు కారణం 2016లో దర్శకుడు కె.రాఘవేంద్రరావు గారు నిర్మించిన కోయిలమ్మ, కృష్ణ తులసి, ఎద లోయల్లో ఇంద్రధనుస్సు వంటి పలు సీరియల్స్‌లో పందలాది పాటలు రాసే అవకాశం వచ్చింది. పాటలు రాయడం అనేది నేను ఎప్పటినుంచో ఎదురుచూస్తున్న మంచి అవకాశం కాబట్టి, అటువైపు దృష్టి సారించాను. అందుకే కవితా సంపుటాలు తీసుకురాలేకపోయాను. కానీ విరివిగా కవిత్వం మాత్రం రాస్తూనే ఉన్నాను. కవిత్వం రాయడం నేనెప్పుడూ ఆపలేదు.

నేటినిజం: సినారె పేరు మీద చాలా పురస్కారాలు వచ్చినట్టున్నాయి?

మౌనశ్రీ: దాదాపు నాకు తెలిసి సినారె పేరు మీద ఉన్న విశిష్ట పురస్కారాలన్నీ నన్ను వరించాయి. అయితే అది యాదృచ్ఛికం. అలా ఎందుకు జరిగిందో నాకు ఇప్పటికీ అర్థం కాలేదు. నేను సినారెను అమితంగా ఆరాధించడం వలన ఆయన ఆశీస్సులు అందుతుంటాయి. సాహితీ గౌతమి అందించే 'సినారె కవితా పురస్కారం', వంశీ సంస్థ అందించే 'సినారె - వంశీ ఫిలిం అవార్డు', తేజస్విని సంస్థ అందించే 'సినారె సాహితీ పురస్కారం', మహాకవి సినారె కళాపీఠం అందించే 'సి. నారాయణరెడ్డి జాతీయ సాహితీ పురస్కారం', ఇప్పుడు తీసుకోబోతున్న డాక్టర్ సినారె సత్య సంగీత జాతీయ సాహితీ పురస్కారం కూడా ప్రత్యేకమైనదే.

నేటినిజం: కవిత్వం, గేయం రెంటిలో దేన్ని ఎక్కువగా ప్రేమిస్తారు?

మౌనశ్రీ: కవిత, పాట నాకు రెండు కళ్ళ లాంటివి. కవిత్వం నాకు ఆత్మానందాన్నిస్తే, పాట అన్నం పెట్టి నాకు కడుపు నింపుతోంది. ఒక మనిషికి కావలసింది ఈ రెండే కదా!

నేటినిజం: ఇప్పటివరకు ఎన్ని పాటలు రాసి ఉంటారు?

మౌనశ్రీ: టెలివిజన్ సీరియళ్లకు సంబం ధించి 700 పాటలు రాసి ఉంటాను. సినిమా లకు సంబంధించి 100 పైగా రాశాను. సామాజిక, ఆధ్యాత్మిక ఇతర గీతాలు కలుపు కొని 1000 పాటల మైలురాయి దాటాను.

నేటినిజం: కీరవాణి సంగీతంలో పాట రాశారు కదా ఎలా అనిపించింది?

మౌనశ్రీ: చాలా ఆనందంగా అనిపించింది. ఇది లైఫ్ టైం ఆనందం. ఎందుకంటే భారతదేశంలోనే ఆయన గొప్ప సంగీత దర్శకుల్లో ఒకరు. అలాంటి వ్యక్తితో కలిసి పని చేయడం ఎవరైనా మంచి అవకాశంగా భావిస్తారు. ఆయన 'ఇండియా ఫైల్స్' సినిమా ఆడియో వేడుకలో వేలమంది ముందు మౌనశ్రీ మల్లిక్ అద్భుతమైన లిరిసిస్ట్ అని చెప్పడం నా జీవితంలోని గొప్ప కాంప్లిమెంట్. తిరిగి చూడు పాటను ఆయన ఎంతగానో మెచ్చుకున్నారు. ఈ పాట చాలామంది అనేక సభల్లో స్వచ్ఛందంగా పాడుతూ ఉండడం సంతోషాన్నిస్తుంది. ఆంధ్రజ్యోతి, సాక్షి, నవతెలంగాణ, వెలుగు, వంటి పలు దినపత్రికలు ఈ పాటను అత్యుత్తమ సామాజిక గీతంగా అభివర్ణించడం హర్షణీయం అనిపించింది.

నేటినిజం: దర్శకుడు కె. రాఘవేంద్రరావు సంస్థ ఆర్కే టెలీ షో పనిచేశారు కదా, ఆయన ఇచ్చిన కాంప్లిమెంట్స్ ఏమిటి?

మౌనశ్రీ: చాలా తక్కువ సందర్భాల్లో ఆయన నాతో మాట్లాడారు. రెండు మూడు సార్లు మాత్రం బాగా రాశారని ప్రశంసించారు.

నేటినిజం: మీ భవిష్యత్తు ప్రణాళికలు ఏమిటి?

మౌనశ్రీ: ప్రత్యేకంగా ప్రణాళికలు అంటూ ఏమీ లేవు. నా ముందున్న పని చేస్తూ వెళ్లడమే. నేను ప్రతిరోజును ఎలా సద్వినియోగం చేసుకున్నాననే ఆలోచిస్తాను. పాటలు రాసే పని ఉన్నప్పుడు దానికే ఎక్కువ ప్రాధాన్యతనిస్తాను. తర్వాత నన్ను కదిలించిన అంశాలపై కవిత్వం రాస్తుంటాను. కవులు రచయితలు పంపించిన పుస్తకాలు చదివి, వారికి నా అభిప్రాయాన్ని తెలియజేస్తాను. దీనిని కూడా చాలా ముఖ్యమైన పనిగా భావిస్తాను. ముందుమాట కోసం కూడా పుస్తకాలు వస్తూ ఉంటాయి. వాటికి కూడా ప్రాధాన్యత ఇస్తాను. ఇప్పటి వరకు నేను 500 పుస్తకాలకు ముందు మాటలు రాసి ఉంటాను. నా వయసు లో ఇన్ని ఎవరు రాసి ఉండకపోవచ్చేమో!?

నేటినిజం: చాలా వేదికలపై కనిపిస్తూ ఉంటారు. సమయం ఎలా కుదురుతుంది!?

మౌనశ్రీ: తెలిసినవారు పిలిచినప్పుడు వెళ్లక తప్పదు. నేను సాహితీ సభలకు వెళ్లడం ఇప్పటినుండి కాదు. దాదాపుగా 25 ఏళ్లుగా క్రమం తప్పకుండా వెళ్తున్నాను. ఖతార్ దేశం లో జరిగిన 9వ ప్రపంచ తెలుగు సాహితీ సదస్సులో భారత పూర్వ ఉపరాష్ట్రపతి వెంకయ్య నాయుడు గారితో కలిసి, విశిష్ట అతిథిగా పాల్గొనడం మర పురాని అనుభూతి. ప్రేక్షకుడిగా మొదలైన నా సాహితీయాత్ర అతిథిగా కొనసాగుతుంది. నేను సభలకు వెళ్లడానికి మొదటి కారణం నేర్చుకోవ డానికి. రెండవ కారణం నేర్చుకున్నది చెప్పడానికి.

(మౌనశ్రీ మల్లిక్, ఆగస్ట్ 21న 'సినారె - సత్య సంగీత జాతీయ సాహితీ పురస్కారం - 2025' స్వీకరిస్తున్న సందర్భంగా.. -సంపాదకులు)

కవిత్వమంటే

కవిత్వమంటే ?
అక్షరాల శిల్పసౌందర్యం
భావాల కొలనులో ముత్యాల వర్షం
మనసును మోసే మధుర సంగీతం
కవిత్వమంటే ?
నదిలా నిరంతర ప్రయాణం
సమాజ మార్గాన్ని తీర్చిదిద్దే శిల్పం
పోరాటధర్మానికి ప్రేరణ నిచ్చే పద్యం
ప్రతి హృదయాన్ని మేల్కొలిపే రాగం
కవిత్వమంటే ?
భావోద్వేగాల సమాహారం
మనసును స్పందింపజేసే శబ్దసౌరభం
సత్యాన్వేషణలో నిరంతర సంకల్పం
మార్పుకోసం ఉవ్వెత్తున ఎగసే ఉద్యమం
కవిత్వమంటే ?
వెలుగును పంచే దీపజ్వాల
మనిషిని మూర్ఖత్వపు చీకటిలోనుండి
మానవత్వపు వెలుగుకు నడిపించే
నిశ్శబ్ద సంచలనం.

- చిత్రాడ కిషోర్ కుమార్
9866912906

మానవత్వం మళ్ళీ పురుడోసుకోవాలి

ఆకలి వెక్కిరిస్తున్నప్పుడు
కవిత్వం శోకగ్రస్తం.
సామాన్యుడు
విలవిలలాడుతున్నప్పుడు
కవిత్వం కన్నీటి దుఃఖం.
కవి కి నిద్ర రాదు
నిద్ర పడతే కలం
ఆగిపోయినట్టు కల
కాలం
చెదిరిపోయినట్టు కల -
కవిత్వం దుఃఖం
వీడిపోని బంధాలు-
కన్నీరు...
బాధ తీరనంతవరకు
కలమే .....
ఆశల మార్గం -
రైతు గుండె పగిలి
ఆకాశాన్ని చూస్తున్నది -
మనిషి గుండె పగిలి
మమకారం కై చూస్తున్నది -
నేను పండించిన పంట
నా కడుపు నింప లేనప్పుడు -
జన్మనిచ్చిన ఈ మట్టి
నా
ఉనికిని ప్రశ్నిస్తున్నప్పుడు -
నా అడవి కబలించబడి
రక్తమోడుతున్నప్పుడు -
మతమారణ హోమం
నిలువునా దహిస్తున్నప్పుడు -
భూమి గాయాలతో
నిలువునా పగులుతున్న ప్పుడు-
ఆర్తనాదా లే అంతట
నిండుకుంటున్నప్పుడు-
బలహీనుడు
నిలువునా
దహించబడుతున్నప్పుడు -
సామాన్యుడి కేకలు
ఏ చెవినా పడనప్పుడు-
వినాశక చర్యలు
విపరీతమై నప్పుడు -
ప్రకృతి తో ఆటలు
ప్రతి గుండెలో మంటలు
ఆగకుండా పెరిగినప్పుడు-
ఆకాశమా .....
ఆయుధం కాకుండా
మూగబోతావెందుకు ?-
కలమా .....
చూస్తూ ఊరుకుంటూ
దుఃఖిస్తా వేనీదుకు ?-
ఎంత కాలం మోస్తుంది
అన్యాయం ఈ
కాలం
రాజ్యానికి కన్నీరు రాదు -
ప్రశ్న లేకుండా
బదులు లేదు -
ప్రశ్న
ఇప్పుడు సామాన్యుని
గొంతులో పేలాలి-
ప్రశ్న ఇప్పుడు
ఆకాశమవ్వాలి-
ప్రశ్న ఇప్పుడు
పిడికి లై మెరవాలి
ప్రతి అక్షరం
పోరుకేతనమవ్వాలి-
మానవత్వం
ప్రతి హృదయంలో
మళ్ళీ
పురుడోసుకోవాలి-

-సిరిసిల్లా గఫూర్ శిక్షక్
9849062038

సేద్యంలోనైనా, సాహిత్యంలోనైనా రాచపాళెం కృషీవలుడే !

-డా॥ తన్నీరు నాగేంద్ర
తెలుగుశాఖ
శ్రీకృష్ణదేవరాయ
విశ్వవిద్యాలయం
అనంతపురం, ఆంధ్రప్రదేశ్
సెల్: 99493 44032

తిరుపతికి దక్షిణంగా ఉండే కుంట్రపాకం అనే పల్లెటూర్లో పుట్టిన ఒక అమాయకుడైన పిల్లవాడు, ఉదయం అయిదు గంటలకు నిద్రలేచి, పొలానికి పోయి, మళ్ళలో గెనాలు తొక్కి, మడమలు తిప్పి, దళాలు సరిచేసి, చెరువు కాలువ నీళ్ళలో సన్నని మట్టి వంటి ఇసుకతో పళ్ళు తోముకొని, పక్షులు గుజ్జుతిని రాల్చేసిన విప్ప గింజలను ఏరుకొని, రాలిపోయిన నేరేడు పళ్ళను తిని, కానుగ చెట్లలో అల్లుకున్న దొండతీగలలో మాగినపండ్లను కోసుకు తిని, ఇంటికి వచ్చి, చద్దన్నం తిని, అమ్మ దానినే మధ్యాహ్నానికి సత్తు క్యారియర్‌లో కట్టిస్తే, ఆ క్యారియర్‌ను ఒక చేతిలో, సంచిలేకుండా పుస్తకాల దొంతరను మరో చేతిలో పట్టుకొని, ఊరికి ఉత్తరాన ఉండే వొలికలు దాటుకొని, ఏనుగులోతుండే మూడు కశాంకాలువలు దిగి ఎక్కి, వరిమళ్ళు గెనాల మీద నడచిపోయి, స్వర్ణముఖి నది ఇసుకలో కాళ్ళీడ్చుకుంటూ పోయి, ఆవిలాల గ్రామం దాటి తిరుపతి గాంధీరోడ్డులో అంగళ్ళు చూసుకుంటూ పోయి, బ్రిటిషోళ్ళ కాలంలో కట్టిన ఎత్తైన షెడ్డులవలే ఉండే మునిసిపల్ హైస్కూలు భవనాల్లో సాయంకాలం దాకా చదువుకొని, బడి వదిలినాక వచ్చినదారిలోనే కాళ్ళకు చెప్పులు లేకుండా నడిచి వచ్చి, పుస్తకాలూ, సత్తు క్యారియర్ ఇంట్లోపెట్టి, పొలానికి పోయి, పశువులకు గడ్డి మోపు మోసుకొనివచ్చి కొట్టంలో వేసి, కిరసనాయిలు దీపం వెలుతురులో చీకటిగల రొదలో చదువుకొని పడుకొనడం దినచర్యగా బతికాడు.

కన్నతండ్రి వాత్సల్యం, అమ్మ ముక్కు ముఖం తెలియని వయసులోనే మరణిస్తే, అమ్మకు బదులుగా వచ్చిన పిన్నమ్మ అమ్మను మించిన అమ్మతనం తో సంరక్షిస్తే, ఆ పిల్లవాడు మెల్లగా ఊరి బడి దాటి, తిరుపతి హైస్కూల్ దాటి, తిరుపతి డబ్బా రేకుల కళాశాల దాటి, శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం మెట్రిక్కి ఎం.ఏ. తెలుగు, పిహెచ్.డి చేసి, అనంతపురం శ్రీకృష్ణదేవరాయ విశ్వవిద్యాలయం లోను, కడప యోగివేమన విశ్వవిద్యాలయంలోను ఆచార్యుడై, ముప్పై ఎనిమిదేళ్ళు పాఠం చెప్పి, నలభై మందితో పరిశోధన చేయించి, యాభై ఏళ్ళలో అనూహ్యంగా తాను రాసి నవి, అనువాదం చేసినవి, సంపాదకత్వం వహించినవి తొంభై ఎనిమిది గ్రంథాలు ప్రచురించాడు. ఆ పిల్ల వాడు, ఆ ఆచార్యుడు ఇవాళ తెలుగు నేలంతా తెలిసిన సాహిత్య విమర్శకుడు రాచపాళెం గా ప్రసిద్ధుడైన రాచపాళెం చంద్రశేఖరరెడ్డి.

ఒక పల్లె బిడ్డకు, ఒక మట్టి మనిషికి ఇదంతా ఎలా సాధ్యమైంది? సాహిత్యపరంగా ఆయనది వడ్డించిన విస్తరి కాదు. అమ్మా నాయనలు చదువరులు కాదు. అయినా ఆయన చదువుకున్నాడు. చదువుతో వచ్చిన ఉద్యోగంతో జీతగాడుగా మిగిలిపోకుండా తొంభై ఎనిమిది గ్రంథాలు ఎలా రాయగలిగాడు? అగ్రగామి సాహిత్య విమర్శకుడుగా ఎలా వెలుగులోకి రాగలిగాడు? ఈ ప్రశ్నే ఆయన్ని అడిగితే ఏదో సరస్వతీ కటాక్షమనో, మరోటో కారణంగా చెప్పలేదు. తన తండ్రి నేర్పిన శ్రమ కళే నన్ను ఇంతవాణ్ణి చేసింది అని చెప్పాడు. తాను నివసిస్తున్న సమాజం తనను ఇంతవాణ్ణి చేసింది అన్నాడు.

చిన్నప్పుడు తండ్రి తన కొడుకును సేద్యంలో బాగా నలిపాడు. తిరుగుడు మోట తోలడం, ఆయిల్ మోటారు పట్టీ తిప్పి స్టార్ట్ చేయడం, బండి తోలడం, మడక దున్నడం, అండ చెక్కడం, అడుసు తొక్కడం, వొంచిలు వొంచడం, దళలు వేయడం, ఆకు పరవడం, ఆకు తొక్కడం, కోత కోయడం – సేద్యంలోని అన్ని పనుల్లో తండ్రి కొడుకును అరగదీశాడు. ఇంటి సేద్యగాడు మాల పెద్దాయన సేద్యంలో చేయిపెట్టి మెలకువలు నేర్పాడు. అక్కడ అలవడిన శ్రమతత్వమే, రాచపాళెం చదువు కోవడంలోనూ, ఉపాధ్యాయుడయ్యాక విద్యార్థులకు పాఠం చెప్పడంలోను, సాహిత్య విమర్శ రాయడం లోను మార్గదర్శనం చేసిందంటారు ఆయన.

కష్టపడే వారికి కరువుండదు అనడానికి రాచ పాళెం చక్కని ఉదాహరణ. రోజులో ఎన్ని గంటలు పనిచేస్తారు? అని అడిగితే యవ్వనంలో రోజులో పద్దెని మిది గంటలు పనిచేసేవాడిని, ఇప్పుడు రోజులో పదిగంటలు పని చేస్తున్నాను అన్నారు.

మీ వినోదకాలక్షేపం ఎలా అని అడిగితే చదువు, రచనలే నాకు వినోదమైనా, విజ్ఞానమైనా అని బదులిచ్చారు. ఆయనను నేను ఎప్పుడు కలుసుకున్నా పుస్తకాల దొంతరలు మధ్య ఒదుక్కొని కనిపిస్తారు. ఒక కావ్యం చదివి దానిమీద విమర్శ వ్యాసం రాయడానికి ఎంత సమయం తీసుకుంటారని అడిగితే తొలిదశలో కనీసం నెలరోజులు పట్టేది, ఇప్పుడు చదవడానికి ఒకరోజు, వ్యాసం రాయడానికి మరొక రోజు సరిపోతాయన్నారు. ఈ పరిణతి వెనుక రాచపాళెం సాహిత్య కృషీవలత్వమే ఉంది. ఆయన స్వయంప్రకాశంగల సాహిత్య విమర్శకుడు. అయితే తన తండ్రి పొలంలో కష్టపడడం అలవాటు చేస్తే, సాహిత్యక్షేత్రంలో శ్రమించడం తన విశ్వవిద్యాలయ గురువులు, పరిశోధనలో తన పర్యవేక్షకులు ఆచార్య తుమ్మపూడివారు నేర్పారంటారు.

యాభయ్యేళ్ళు సాహిత్య విమర్శరంగంలో తనదైన ముద్రను నిలుపుకున్న రాచపాళెం నేటి యువ విమర్శకులకు ఆదర్శంగా నిలుస్తున్నారు. రాచపాళెం వ్యాసం రాస్తే బాగుండునని భావించే రచయితలున్నారని చెప్పడం అతిశయోక్తికాదు.

సాహిత్య విమర్శకుడు:

సృజనాత్మక ప్రక్రియల్లో కృషిచేసేవాళ్ళు వేలకొలది ఉన్నారు. కానీ విమర్శ రంగంలో కష్టపడే వాళ్ళు ఏ కాలంలో నైనా పరిమితంగానే ఉంటారు. వాళ్ళలో కూడా విశ్వవిద్యాలయ అధ్యాపకులే ఎక్కువ మంది విమర్శకులుంటారు. ఇతరులు కూడా కొందరుంటారు. విమర్శ రాయడానికి అవకాశాలెన్నో ఉంటాయి విశ్వ విద్యాలయ తెలుగు అధ్యాపకులకు నాలుగైదు లేదా ఒక పది విమర్శ గ్రంథాలు రాసిన వాళ్ళు ఎక్కువగా ఉన్నారు.

పూర్వకాలంలో ఆచార్య కేతవరపు రామకోటిశాస్త్రి, ఆచార్య కోవెల సుప్రసన్నాచార్య, ఆచార్య తుమ్మపూడి కోటీశ్వరరావు, ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్ వంటివాళు ్ళ అసంఖ్యాకంగా విమర్శ గ్రంథాలు రాశారు.

తర్వాతి తరంలో రాచపాళెం తన యాభయ్యేళ్ళ సాహిత్య జీవితంలో తొంభై ఎనిమిది గ్రంథాలు ప్రచురిస్తే, వాటిలో విమర్శ గ్రంథాలు నలభై వున్నాయి. మరో అయిదు పుస్తకాలు రాదగినంతగా వ్యాసాలు ఉన్నాయి. ఆచార్య వెలమల సిమ్మన్న, ఆచార్య కాత్యాయనీ విద్మహే, ఆచార్య అనుమాండ్ల భూమయ్య వంటివారు ఎక్కువ విమర్శ గ్రంథాలు రాశారు. ఈ కృషి ఎవరు చేసినా అభినందించవలసిందే.

ప్రగతిశీల రచయితలుగా వుండి కాలక్రమంలో భావ వాదులుగా మారిన రచయితలు కొందరు కనిపిస్తారు. ఒకనాడు చలం, తర్వాత గజ్జెల మల్లారెడ్డి ఇందుకు ఉదాహరణలు. మొదట్లో భక్తులుగా, భావ వాదులుగా వుండి, కాలక్రమంలో ప్రగతిశీల వాదులుగా మారిన వారు కూడా కొందరు కనిపిస్తారు. కొందరేమిటి? చాలా మందే ఉంటారు. కేతవరపు రామకోటిశాస్త్రి, రాచపాళెం విశ్వవిద్యాలయం ఆచార్యులలో అలాంటివారు. రాచపాళెం అనేక ఇంటర్వ్యూల్లో తన భావజాలపరిణామం గురించి చెప్పారు.

ప్రాచీన కవిత్వ విమర్శ :

పింగళి సూరన కావ్యం "ప్రభావతీ ప్రద్యుమ్నం మీద పరిశోధన చేయడంతో రాచపాళెం సాహిత్య జీవితం మొదలైంది. అది సంప్రదాయ కావ్యం. రాచపాళెం పరిశోధన కూడా సంప్రదాయ మార్గంలోనే జరిగింది. రసం, అలంకారాలు, వర్ణనలు, నాయికా నాయకులు వంటి వాటినే ఆయన పరిశోధనలో చర్చించారు.

కొంత ఆధునికదృష్టి కూడా లేకపోలేదు. ఏమైనా ఆయన "శిల్ప ప్రభావతి" తర్వాతి పరిశోధకులకు ఆదర్శమైంది. అప్పటి రాచపాళెంను ఇప్పటి రాచపాళెంను చూచిన ఆయన సహవిద్యార్థులు, సహచరులు ముక్కు మీద వేలేసుకుంటారు. ఆయనలో వచ్చిన పరిణామాలు వారికే ఆశ్చర్యం కలిగించాయి.

రాచపాళెం తన పరిశోధన తర్వాత, ప్రాచీన తెలుగు సాహిత్యం మీద నాలుగు పుస్తకాలు ప్రచురించారు. అవి 'తెలుగు కవిత్వం – నన్నయ్య ఒరవడి', 'ప్రాచీనాంధ్ర కవుల సాహిత్యాభిప్రాయాలు', ఇంకా కొన్ని వ్యాసాలు రాశారు. రెండో గ్రంథం తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం నిర్వహించిన పుస్తకరచన పోటీలో పురస్కారం పొందింది. ఇదంతా 1986 లోపల జరిగింది. ఆయన మహాభారతంలోని నలకథను భారత ప్రధాన కథకు ప్రాగ్రూపంగా భావిస్తూ ఒక వ్యాసం, శ్రీనాథుని కవిత్వంలో సామాజిక సాహిత్య విలువలు అనే వ్యాసం బాగా పాఠకాదరణ పొందాయి.

ఇటీవలి కాలంలో రాచపాళెం వేమన, వీరబ్రహ్మంల పద్యాలకు ఆధునిక దృక్పథంతో వ్యాఖ్యానాలు రాశారు. అవి పూర్వకవులను ఆధునిక దృక్పథంతో ఎలా చూడాలో రుజువు చేస్తున్నాయి. ఇవి రాయడం వల్లనేనేమో రాచపాళెం సాహిత్య విమర్శలో పునర్మూల్యాంకనం గురించి ఎక్కువ మాట్లాడుతున్నారు. వేమన, పోతులూరి వీరబ్రహ్మంలను ఆధునిక సాంఘసంస్కర బోధ్యమాలకు మధ్యయుగంలోనే దేశీయ పునాది వేసిన కవులుగా రాచపాళెం గుర్తించారు. ఇది కొత్త దృష్టి. ఇదంతా మనకు రాచపాళెం ప్రాచీనసాహిత్యానికి విడాకు లివ్వలేదు, చూపు మాత్రమే మారిందని తెలియజేస్తుంది. రాచపాళెం ప్రాచీన సాహిత్య ద్వేషి అని కొందరు చేసేది దుష్ప్రచారమే గానీ, నిజం కాదు.

ఆధునిక కవిత్వ విమర్శ :

రాచపాళెం ఆధునిక తెలుగు సాహిత్య విమర్శలో ఆధునిక కవిత్వ విమర్శదే సింహభాగం. ఎన్.గోపి "తంగెడుపూలు" కావ్యం, గరిమెళ్ళ సత్య నారాయణ "మా కొద్దీ తెల్లదొరతనం'' సందీర్ఘగేయంమీద విమర్శలతో రాచపాళెం ఆధునిక తెలుగు కవిత్వ విమర్శ 1980లలో మొదలైంది. అప్పటినుంచి కొన్ని వందల వ్యాసాలు ఆధునిక తెలుగు కవిత్వం మీద రాశారు. అవన్నీ పుస్తకాలుగా వచ్చాయి. 1.ఆధునికాంధ్ర కవిత్వం: ఉద్యమాలు, సందర్భాలు, 2.కొన్ని కావ్యాలు–కొందరు కవులు, 3.ప్రతిఫలనం, 4.జాషువ స్వప్నం–సందేశం, 5.విశ్వనరుడు–గుర్రం జాషువ, 6.ఎన్.గోపి సాహిత్యానుశీలనం, 7.సి.నారాయణ రెడ్డి కవిత్వానుశీ లనం,

> ప్రగతిశీల రచయితలుగా వుండి కాలక్రమంలో భావ వాదులుగా మారిన రచయితలు కొందరు కనిపిస్తారు. ఒకనాడు చలం, తర్వాత గజ్జెల మల్లారెడ్డి ఇందు కు ఉదాహరణలు. మొదట్లో భక్తులుగా, భావ వాదులుగా వుండి, కాలక్రమంలో ప్రగతిశీల వాదులుగా మారిన వారు కూడా కొందరు కనిపిస్తారు. కొందరేమిటి? చాలా మందే ఉంటారు.

8.కవిత్వావరణం, 9.అనంత కవిత్వం, 10.ప్రపంచీకరణయుగ కర్షక కవి–కొండ్రెడ్డి, 11.అభ్యుదయ రచయిత–విద్వాన్ విశ్వం, 12.శ్రీ శ్రీ ప్రాపంచిక దృక్పథం వంటి గ్రంథాలు రాశారు. వాటిలో కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి, గురజాడ అప్పారావుల నుండి నేటి కొత్తపల్లి సురేష్, ఎస్.రామకృష్ణల కవిత్వాల దాకా విమర్శ వ్యాసాలున్నాయి.

తెలుగునాట అన్ని ప్రాంతాల కవులనూ రాచపాళెం ఆలింగనం చేసుకున్నారు. తెలంగాణ కవుల మీద రాచపాళెం రాసిన వ్యాసాలు "కవుల తెలంగాణం" పేరుతో ఒక పుస్తకంగా వచ్చాయి. ఇప్పుడు "కవిత్వ తెలంగాణం" పేరుతో మరొక పుస్తకం రాబోతున్నది. ఆయనకు తెలంగాణమంటే ఎంత ప్రేమో తెలుపుతాయి ఈ రెండు గ్రంథాలు. వాటిలో కాళోజీ, సినారె, దాశరథి వంటివారి నుండి, జూపాక సుభద్ర , అన్నవరం దేవేందర్ వంటివారి దాకా తెలంగాణ కవుల కవిత్వ విశ్లేషణ ఉంది. ఆశారాజు, కందుకూరి శ్రీరాములు, దర్భశయనం శ్రీనివాసాచార్య, సుద్దాల అశోక్‌తేజ జూలూరు గౌరీశంకరం వంటివారి మీద రాసిన వ్యాసాలు పరిశోధన పత్రాలులాగా వుంటాయి.

జాషువ కవిత్వంలో దళిత వేదన ప్రగాఢంగా ఉన్నమాట వాస్తవమే. అయితే ఆయనను ఆ పరిధిలోనే పరిమితం చేయకుండా రాచపాళెం జాషువ కవిత్వంలోని వస్తువిస్తృతిని అధ్యయనం చేశారు. విశ్వం

గారి "పెన్నేటిపాట" లోని రాయలసీమ నిర్దిష్టతను లోతుగా అధ్యయనం చేశారు. దళిత దృక్పథంతో మొదట వచ్చిన దీర్ఘకవిత జూలూరు గౌరీశంకర్ "పాద ముద్ర" అయితే, దానిమీద మొదట విమర్శ రాసింది రాచపాళెం కావడం గుర్తించాలి. "గురజాడ నా మాస్టారు" అనడానికి రాచపాళెం వెనుకాడరు. గురజాడ "దేశభక్తి" కవిత మీద దాడి జరిగినప్పుడు రాచపాళెం చెంపపెట్టు లాంటి సమాధానా లిచ్చారు.

కట్టమంచి "ముసలమ్మ మరణం'' కావ్యం జాతీయోద్యమస్ఫూర్తి ఉన్న తొలి తెలుగు కావ్యంగా రాచపాళెం మాత్రమే మొదటిసారిగా గుర్తించారు. ఎన్.గోపి కవిత్వాన్ని "అవ్యవస్థమీద ఆగ్రహం" గా, శ్రీశ్రీని "పరిణామానికి ప్రతీక"గా, గుర్తించారు రాచపాళెం. రాచపాళెంకు మాత్రమే పరిమితమైన విమర్శ ధోరణి ఒకటి ఉంది. దీనిని నేటి విమర్శకులు గుర్తించాలి. అది కవులు కవిత్వం దృక్పథాన్ని గుర్తించి వ్యాఖ్యానించడం. జాషువ, రాధేయ, జి.వెంకటకృష్ణ, మువ్వ శ్రీనివాసరావు, వి.ఆర్. విద్యార్థి వంటి కవులు కవిత్వం మీద రాసిన కవితలను రాచపాళెం అద్భు

> సాహిత్యపరంగా ఆయనది వడ్డించిన విస్తరి కాదు. అమ్మా నాయనలు చదువరులు కాదు. అయినా ఆయన చదువుకున్నాడు. చదువుతో వచ్చిన ఉద్యోగంతో జీతగాడుగా మిగిలిపోకుండా తొంభై ఎనిమిది గ్రంథాలు ఎలా రాయ గలిగాడు?

తంగా విశ్లేషించారు. తెలుగు కవులకంటూ ఒక కవిత్వ సిద్ధాంతముందని రుజువు చేయడమే రాచపాళెం ఉద్దేశం.

కల్పనా సాహిత్య విమర్శ :

తెలుగులో కవిత్వ విమర్శకులే ఎక్కువ మంది. కల్పనా సాహిత్య ప్రక్రియలైన నవల, కథానికల మీద విమర్శలు రాసేవాళ్ళు చాలా తక్కువ. కొడవటిగంటి కుటుంబరావు, రావిశాస్త్రి , మధురాంతకం రాజారాం, రా.రా, కేతు విశ్వనాథరెడ్డి, వల్లంపాటి వెంకటసుబ్బయ్య, పి.సంజీవమ్మ, కాత్యాయనీ విద్మహే, గుడిపాటి, కె.పి. అశోక్‌కుమార్, బి.ఎస్.రాములు, ఎన్.వేణుగోపాల్, సింగమనేని నారాయణ, ఓల్గా, కిన్నెర శ్రీదేవి వంటి కొందరే కల్పనా సాహిత్య విమర్శకులున్నారు.

ఈ చిన్న సమూహంలో రాచపాళెం ఒకరు. ఒకరు మాత్రమే కాదు, ప్రముఖులు కూడా. రాచపాళెం గురజాడ "దిద్దుబాటు" కథతోనే కథా విమర్శ, బండి నారాయణస్వామి "గద్దలాడతండాయి'తో నవలా విమర్శ మొదలు బెట్టారు. గురజాడ అయిదు కథల మీద 1985 లోనే "గురజాడ: తొలి కొత్త తెలుగు కథలు" పేరుతో ఒక గ్రంథమే రచించారు. గురజాడ రాసిన అయిదు కథలను వస్తు, శిల్పదృష్టులతో వ్యాఖ్యానించారు. ఆ గ్రంథాన్ని కేతు, వల్లంపాటి వంటి సీనియర్లు ప్రశంసించారు. ఆ పుస్తకాన్ని చదివి ఎన్. రజని "తొలితరం తెలుగు కథల్లో స్త్రీ జీవిత చిత్రణ' అనే పరిశోధన చేశారని తెలిసింది.

గురజాడ కథలు తర్వాత రాచపాళెం కథా, నవలా సాహిత్యం మీద 1. కథాంశం, 2.మననవలలు–మన కథానికలు, 3. మన నవలలు, 4. మన కథానికలు అనే నాలుగు విమర్శ గ్రంథాలు రాశారు. రెండో గ్రంథానికే 2014 లో కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం లభించింది. ఈ అయిదు పుస్తకాలు తెలుగు కల్పనా సాహిత్య విమర్శ తక్కువ అనే వెలితిని కొంతవరకైనా పూడ్చాయి. ఈ పుస్తకాలలో గురజాడ అప్పారావు నుండి భద్రయ్యదాకా కథకులు మీద, 'మాలపల్లి' నుండి 'డిసెంబరిస్టుఖైదీ' దాకా నవలలు మీదా విశ్లేషణలు వున్నాయి. ఈ వ్యాసాల్లో కూడా రాచపాళెం అన్ని ప్రాంతాల రచయితలనూ పరామర్శించారు.

బాలగంగాధర్ తిలక్ కథల్లోని సామాజికతను రాచపాళెం అభినివేశంతో అన్వేషించారు. పెద్దిభొట్ల సుబ్బరామయ్య కథలు మీద వ్యాసం చదివి, ఆయన తన కథలు పునర్ముద్రణకు పీఠిక రాయమని రాచపాళెంను కోరారు. అయితే ఆయన ఆ పని జరక్కముందే కన్నుమూశారు. కారా 'యజ్ఞం', కొలకలూరి 'ఊరబావి' కథలను రాచపాళెం తులనాత్మకంగా అధ్యయనం చేసి రచయితల నేపథ్యాలు వాళ్ళ సాహిత్యరచనలో ఎలాంటి ప్రభావం చూపిస్తాయో చెప్పారు.

షేక్ మహబూబ్ మియా అనే తొలి తెలుగు ముస్లిం కథకుని కథలను డా. తవ్వా వెంకటయ్య వెలికి తీయగా, రాచపాళెం వాటి మీద ఆలోచనాత్మక వ్యాసం రాశారు. వివినమూర్తి సంపాదకత్వంలో వచ్చిన "దిద్దుబాటలు" లోని కథలమీద రాచపాళెం అయిదు వ్యాసాలు రాసి 'దిద్దుబాటు' కథకన్నా ముందు వచ్చిన కథల్లో సంఘసంస్కరణభావాలెలా ఉన్నాయో ప్రదర్శించారు. 'అన్నంగడ్డ' (సుంకోజు దేవేంద్రాచారి), 'కృష్ణ స్వప్నం' (వివిన మూర్తి) వంటి కథలను రాచపాళెం సూక్ష్మదృష్టితో వ్యాఖ్యానించిన తీరు ఆయన విమర్శ లోని లోతులను చూపిస్తుంది.

రాచపాళెంకు సామాజిక ఉద్యమాలంటే బాగా ఇష్టం. జాతీయో ద్యమం, విప్లవోద్యమం ప్రభావంతో వచ్చిన కథలమీద రాసిన విమర్శ వ్యాసాలు ఆయన ఉద్యమోత్సాహాన్ని చాటి చెబుతాయి. స్వాతంత్ర్యోద్యమ కథలను ఆయన సంకలనం కూడా చేశారు. ఆకథలు ఆధారంగానే ఆయన రాజకీయాలకు సాహిత్యానికి విడదీయరాని సంబంధమున్నది అని సూత్రీకరించారు.

రాచపాళెంకు ప్రశ్నించే సాహిత్యమంటే ఇష్టం. ఆయన విమర్శ రాసే రచనల్లో రచయితలు ఏవైనా ప్రశ్నలు లేవనెత్తితే ఉంటే రాచపాళెం వాటిని ప్రస్తావించి, వాటి రెలవెన్సును చెబుతారు. అడివి బాపిరాజు 'నరసన్న పాపాయి', శాంతి నారాయణ 'ఉక్కుపాదం' కథల్లో దళిత జీవితం గురించి వేసిన ప్రశ్నలను అలా వ్యాఖ్యానించారు.

ఉత్తరాంధ్ర రచయిత కవనశర్మ 'నాలుగుదినాలు', తెలంగాణ రచయిత శీలం భద్రయ్య 'ఇసప్పురుగు', మధ్యాంధ్ర రచయిత పెద్దిభొట్ల సుబ్బరామయ్య 'ముసలమ్మ మరణం' వంటి కథల్లో భారత స్వాతంత్ర్య ఫలాల మీద రచయితలు చేసిన వ్యాఖ్యలను రాచపాళెం చాలా అధ్యయనం ఫలితంగా గుర్తించారు.

అలాంటి పని మరొకరు చేయలేదు. అన్నిటికన్నా మించి తెలుగు కథాసాహిత్యం మీద వచ్చిన విమర్శను రాచపాళెం చేసిన అధ్యయనం చాలా విలువైనది. విశిష్టమైనది. తెలుగు కవిత్వ చరిత్రలు, నవలా చరిత్రలు, నాటక చరిత్రలు వచ్చినట్లుగా తెలుగు కథా చరిత్రలు రాలేదు.

రాచపాళెం "సామాజిక ఉద్యమాలు–తెలుగు కథా వికాసం" అనే గొప్ప వ్యాసం రాశారు. అలాంటి వ్యాసం మరొకరు ఇప్పటిదాకా రాయలేదు. ఆ వ్యాసం తెలుగు కథానికా చరిత్ర రాసేవారికి నమూనాగా ఉపయోగపడుతుంది. 'మాలపల్లి' నవలా విశిష్టత, 'ప్రజల మనిషి' నవలా శిల్పం, 'డిసెంబరిస్ట్ ఖైదీ' నవలలోని చారిత్రక రాజకీయ దృష్టి, లంకిపల్లె కన్యయ్య నాయుడు నవలల్లో సామాజిక పరివర్తన, అంపశయ్య నవీన్ నవలల్లో ఉద్యమ స్ఫూర్తి, విప్లవ నవలల్లో సామాజికత వంటి అనేక పార్శ్వాలను రాచపాళెం పరిశీలించారు. కల్పనా సాహిత్యంలో వస్తుశిల్పాల పరిశీలన చేయడానికి రాచపాళెం విమర్శ పరిశోధకులకు బాగా ఉపయోగపడుతుంది.

అధి విమర్శకుడు :

తెలుగులో సాహిత్య విమర్శకులున్నంతగా సాహిత్య విమర్శ మీద విమర్శ రాసేవాళ్ళు లేరు. ఆచార్య ఎ.స్వీ.రామారావు, ఆచార్య కోవెల సంపత్కుమారాచార్య, ఆచార్య జి.వి.సుబ్రహ్మణ్యం, ఆచార్య ముదిగొండ వీరభద్రప్ప వంటి కొందరే సాహిత్య విమర్శను అధ్యయనం చేశారు. వారి సరసన నిలబడేవారు రాచపాళెం. మంచి సమాజం రావాలంటే మంచి సాహిత్యం రావాలి. మంచి సాహిత్యం రావాలంటే మంచి విమర్శ రావాలి. విమర్శ కూడా విమర్శకు గురికావాలి అనే కొడవటిగంటి కుటుంబరావుగారి అభిప్రాయం రాచపాళెంకు ఆదర్శం.

1988 లో తాపీ ధర్మారావు "కొత్తపాళి" మీద వ్యాసం రాయడంతో రాచపాళెం విమర్శలపై విమర్శ అనే ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించారు. ఈ మూడున్నర దశాబ్దాలలో 1. చర్చ, 2. మరో చర్చ, 3. విమర్శ 2009, 4. విమర్శ–2011, 5. విమర్శావరణం, 6. విమర్శాభ్యుదయం అనే ఆరు పుస్తకాలు రాశారు. జరుగు వాటిలో తాపీ ధర్మారావు, కోరాడ రామకృష్ణయ్య, సర్దేశాయి తిరుమలరావు, త్రిపురనేని మధుసూదనరావు, చేకూరి రామారావు, కేతు విశ్వనాథరెడ్డి, జయంతి రామయ్య పంతులు, తిమ్మావజ్ఝల కోదండ రామయ్య, కె.కాత్యాయనీ విద్మహే, హరిపురుషోత్తమరావు, తెలకపల్లి రవి, మద్దుకూరి చంద్రం, సొదుం రామ్మోహన్, ఆర్వీయార్, రా.రా, ఎన్. వేణుగోపాల్, వి. చెంచయ్య, నల్లూరు రుక్మిణి, పెనుగొండ లక్ష్మీనారాయణ, పాపినేని శివశంకర్ వంటి సుమారు వందమంది తెలుగు సాహిత్య విమర్శకులను పరామర్శించారు రాచపాళెం. ఇది చరిత్రాత్మకమైన కృషి. ప్రతి ఏడాది వచ్చే విమర్శమీద ఏడాది చివర్లో వ్యాసం రాసే రాచపాళెం, 2009, 2011 సంవత్సరాల్లో వచ్చిన వందలాది వ్యాసాలు మీద ఏకంగా విడివిడిగా పుస్తకాలే రాయడం మరో చరిత్ర. తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలో ఈ అరుదైన కృషిని అందరూ గుర్తించాలి.

రాచపాళెం తులనాత్మక దృష్టితో కూడా కొంత కృషి చేశారు. ఎం.ఏ. తెలుగు చదివే సమయంలో దాక్షిణాత్య సాహిత్యం చదువుకున్న రాచపాళెం, తదనంతర కాలంలో తులనాత్మక దృష్టితో కొన్ని వ్యాసాలు రాశారు. మాలపల్లి, ప్రజల మనిషి (తెలుగు) రెండు కొలతలు (మలయాళం), చిరస్మరణ (కన్నడం) నవలల్ని రాచపాళెం తులనాత్మకంగా అధ్యయనం చేసి దాక్షిణాత్య నవలల్లోని సాదృశ్యాలను గుర్తించారు. తెలుగు కన్నడ భాషల్లో చారిత్రక నవలలను తులనాత్మకంగా పరిశీలించారు.

భారతదేశం వ్యాప్తంగా దళితులు, శ్రామికులు దోపిడికి గురవ్వడం, భూస్వాములు పేదలను దోచుకోవడమే గాక, అభివృద్ధిని అడ్డుకోవడం సాధారణంగా జరుగుతున్నదని ఆయన ఆ నవలలు ఆధారంగా పరిశీలించారు. దక్షిణభారత సాహిత్యాల మీద, భారతీయ భాషల సాహిత్యం మీద భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమ ప్రభావాన్ని రాచపాళెం ప్రత్యేకంగా అధ్యయనం చేశారు. దక్షిణభారత నవలలు మీద జాతీయోద్యమ ప్రభావం

> రాచపాళెంకు సామాజిక ఉద్యమాలంటే బాగా ఇష్టం. జాతీయో ద్యమం, విప్లవోద్యమం ప్రభావంతో వచ్చిన కథలమీద రాసిన విమర్శ వ్యాసాలు ఆయన ఉద్యమోత్సాహాన్ని చాటి చెబుతాయి.

మీద ఒక యు.జి.సి. ప్రాజెక్టు కూడా చేశారు. ఇది కూడా అరుదైన కృషే.

పీఠికాకర్త :

ఇవి కాకుండా రాచపాళెం అనేకమంది కవులు, నవలా కథా రచయితలకు, సాహిత్య విమర్శకులకు, పరిశోధకులకు కనీసం మూడువందల మంది పుస్తకాలకు ముందుమాటలు రాశారు. ఆ పని ఆయన ఎంతో ఓపికతో చేశారు. వల్లంపాటి వెంకటసుబ్బయ్య, పి.సంజీవమ్మ వంటి రాచపాళెం కన్నా పెద్దవాళ్ళు నుండి తన విద్యార్థులు దాకా రాచపాళెం పీఠికలు రాశారు. పీఠికలంటే నాలుగు మెచ్చుకోళ్ళు, ఉబుసుపోక ప్రశంసలుగా కాకుండా, రచనను సంపూర్ణంగా చదివి విషయవిశ్లేషణాత్మకంగా రాస్తారు రాచపాళెం.

సుద్దాల అశోక్ తేజ కావ్యాలకు, ఎన్.వి.ఎస్. నాగభూషణాచార్యులు "డిసెంబరిస్టు ఖైదీ", పులికొండ సుబ్బాచారి "రేవు తిరగబడితే", గడ్డం మోహనరావు "కొంగవాలుకత్తి'' లాంటి నవలలకు, భద్రయ్య "లొట్టపీసుపూలు" వంటి కథాసంపుటాలకు రాచపాళెం రాసిన పీఠికలు సమగ్రవ్యాసాలు లాగా ఉంటాయి.

ఆయన కవులకు, విమర్శకులకు రాసిన ముందుమాటలు రెండు సంపుటాలుగా వచ్చాయి. ఎక్కడో ఢిల్లీలో ఉన్న ఎన్.ఎస్.కామేశ్వరరావు తన రెండు పుస్తకాలకు (తొలినాటకం భారతీయం, ప్రపంచ నాటకరంగ చరిత్ర. అను) రాచపాళెంతో ముందు మాటలు రాయించుకున్నారంటే ఆయన ముందుమాటల శక్తి ఢిల్లీ దాకా పాకిందని తెలుస్తుంది. కట్టమంచి, రాళ్ళపల్లి, కుందుర్తి, రా.రా, జి.వి.సుబ్రహ్మణ్యం, శిఖామణి, కె.శివారెడ్డి వంటి వాళ్ళ పీఠికలు మనం చదివాం. ఆ మార్గంలో రాచపాళెం చాలా దూరం నడిచారు.

ఆచార్య రాచపాళెం చంద్రశేఖరరెడ్డి ఒక విశ్వవిద్యాలయం ఆచార్యుడయ్యే అవకాశం ఈ సమాజం తనకిచ్చింది, ఈ సమాజానికి తానివ్వగలిగింది తన నలభై విమర్శ గ్రంథాలు, నాలుగు కావ్యాలు, ఆరు అనువాద గ్రంథాలు, నలభై ఎనిమిది సంపాదిత గ్రంథాలు.

సైద్ధాంతిక విమర్శ :

రాచపాళెం సాహిత్య విమర్శలో అపురూపమైన గ్రంథం "దరి–దాపు" అన్నది. ఆయన కవిత్వం, ఇతర సృజనాత్మక ప్రక్రియల మీద, విమర్శ మీద రాసిన గ్రంథాలన్నీ ఒక ఎత్తు, ఈ గ్రంథమొకటే ఒక ఎత్తు. పన్నెండు వ్యాసాల సంపుటం. పన్నెండు వ్యాసాలు పన్నెండు సాహిత్య భావనలను చర్చించాయి. ఒకరకంగా ఆ వ్యాసాలు సాహిత్యానికి సంబంధించిన సైద్ధాంతిక వ్యాసాలు. ఆ భావనలన్నీ ఇప్పటి సాహిత్య క్షేత్రంలో చర్చలో నలుగుతున్నవి.

రచయితలకు ఉండవలసిన నిబద్ధత, సమాజపరిణామం–సాహిత్య ప

3వ పేజీ తరువాయి...

తినే తిండి వెనుక ఇంత శ్రమ వున్నదా? అని ఆశ్చర్య పోతున్నాను" అని చెప్పినపుడు రాచపాళెం ఆర్ద్రుడైనారు. తన కావ్యం వ్యవసాయంతో సంబంధంలేని వారిని కదిలించగలిగింది అని తృప్తిపడ్డారు. రాచపాళెం రాసిన "మా నాయన" కవిత చదివి కొండేపూడి నిర్మలగారు ఫోన్ చేసి కవిత చివరి పాదాలను గద్గద స్వరంతో చదివి కవిని అభినందించడం రాచపాళెంకు పెద్ద అనుభూతి. ఈ కవిత తొమ్మిదవ తరగతి విద్యార్థులకు తెలుగువాచకం లో పాఠంగా ఉందిప్పుడు. "పొలి" కావ్యాన్ని డా.పతికి రమేష్ నారాయణగారు ఆంగ్లంలోకి, డా. జూటూరు షరీఫ్‌గారు హిందీలోకి అనువ దించడం విశేషం. ఆ కావ్యాన్ని రమేష్ నారాయణ గారే ద్విభాషా కావ్యంగా ప్రచురించారు. ఆ తర్వాత కస్తూరీ విజయం సంస్థ ద్వారా మలేషియాలో వుంటున్న సుధీర్ రెడ్డిగారు మూడవసారి ప్రచురించినపుడు రాచపాళెం దానిని కొంత విస్తరించారు.

అనువాదకుడు :

రాచపాళెం మంచి అనువాదకుడని చాలామందికి తెలియదు. కానీ ఆయన చాలా అనువాదాలు చేశారు. సోవియట్ రష్యన్ సాహిత్య వ్యాసాలను, కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ పత్రిక "ఇండియన్ లిటరేచర్" లో వచ్చిన వ్యాసాలను అందమైన తెలుగులో అనువాదం చేశారు. రాజారావు, ఆశాపూర్ణాదేవి, మహాశ్వేతాదేవి, తగళి శివశంకర్ పిళ్ళై, జయకాంతన్ వంటి భారతీయ రచయితల ఇంటర్వ్యూలను సులభమైన తెలుగులో అనువదించారు. అనువాదకుడుగా రాచపాళెం కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీతో అనుబంధం పెంచుకున్నారు. దేవేంద్రనాథటాగూర్ అనే మోనోగ్రాఫ్ అనువాదంతో రాచపాళెం అనువాదం మొదలైంది. ఆ తర్వాత కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం పొందిన మూడు రచనలను ఆయన అలవోకగా అనువదించారు.

కర్తార్ సింగ్ దుగ్గల్ పంజాబీ కథా రచయిత. ఈయన రచించిన పున్నమిరాత్రి-ఇతర కథలు. కిషన్ చందర్ (ఉర్దూ, హిందీ కథారచయిత) ఎన్నిక చేసిన కథలు ఈయన కథా సంపుటి. ఇందిరాపార్థ సారథి తమిళ నవలా రచయిత. కురితిప్పునల్ (నెత్తురు నది) ఈయన నవల. ఈ మూడింటినీ రాచపాళెం జాతీయమైన తెలుగులోకి అనువదించారు.

వీటి కన్నా ముందు అబ్రహాం టి.కోవూరు అనే శ్రీలంక హేతువాది వ్యాసాలను "దేవుడూ దెయ్యాలూ, భూతాలు" అనే పేరుతో అనువదించారు. అలాగే కిషన్ చందర్ రాసిన ఒక నవలికను "దేవుడే బాలుడైతే" అని తెలుగు చేశారు. అనువాదం మౌలిక రచన అనిపించేట్లు చేయడంలో రాచపాళెం సిద్ధహస్తుడు. ఆయన డా.బి.ఆర్.అంబేద్కర్ రాసిన కొన్ని వ్యాసాలను కూడా అనువదించారు. రిడిల్స్ ఆఫ్ హిందూయిజం గ్రంథాన్ని పూర్తిగా అనువదించారు. బుద్ధ అండ్ కార్ల్ మార్క్స్ అని రెండు వ్యాసాలను తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ఆయనతో అనువాదం చేయించి ంది. రాచపాళెం చేయి తిరిగిన అనువాదకుడు.

సంపాదకుడు :

రాచపాళెం 1996-2023 మధ్య నలభై ఎనిమిది గ్రంథాలకు సంపాదకత్వం వహించారు. ఇదికూడా ఒక రికార్డే. గుర్రంజాషువ శతజయంతిని 1995 లో తెలుగు రాష్ట్రమంతా పెద్ద ఎత్తున జరుపుకుంది. రాచపాళెం అనంతపురంలో జాషువ శతజయంతి కమిటీ అధ్యక్షుడుగా ఉండి మూడేళ్ళు జాషువ సాహిత్యం మీద జిల్లా వ్యాప్తంగా సదస్సులు నిర్వహించారు. ఆ సమయంలో దళిత కథలు మీద పరిశోధించిన డా. కె.లక్ష్మీనారాయణ గారితో కలిసి 25 దళిత కథలను సంకలనం చేశారు. అటువంటి సంకలనం అదివరకెప్పుడూ రాలేదు. ఆ అనుభవంతో లక్ష్మీనారాయణ తర్వాత ఏడు దళితకథానికా సంకలనాలను ప్రచురించారు.

ఆ సమయంలో అనంతపురం జిల్లా విజ్ఞాన సర్వస్వం ప్రచురించాలని ప్రయత్నం చేశారు విశాలాంధ్ర బుక్ హౌస్ మేనేజర్ పి. రాజేశ్వరరావు గారు. దానికి రాచపాళెంనే సంపాదకుడుగా వ్యవహరించాలని కోరారు. రాచపాళెం చాలా కృషిచేసి ఆ గ్రంథాన్ని తయారుచేశారు. ఆ సంచిక రెండుమూడు పర్యాయాలు అచ్చయింది. 1997 లో దేశవ్యాప్తంగా భారత స్వాతంత్ర్య స్వర్ణోత్సవాలు జరిగాయి. అప్పటికే ప్రాంతీయ అస్తిత్వ ఉద్యమాలు ఊపందుకున్నాయి. ఆసమయంలో విశాలాంధ్ర బుక్ హౌస్ మేనేజర్ బి.ఈశ్వర్‌రెడ్డిగారు రాయలసీమ స్వాతంత్ర్యోద్యమచరిత్ర మీద ఒక సావనీర్ తీసుకు రావాలని రాచపాళెంనే ప్రధాన సంపాద కులుగా తీసుకున్నారు. రాచపాళెం తన సహజ శైలిలోనే అనేక మందితో రాయలసీమ స్వాతంత్ర్యోద్య మ చరిత్ర మీద వ్యాసాలు రాయించి విలువైన సంచిక తెచ్చారు. ఈ రెండు సంచికలు అనంతపురంజిల్లా వారు బాగా చదివారు.

ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్ వారు రాచపాళెంను గౌరవ సంపాదకులుగా నియమించుకున్నారు. ఆసమయంలో ముగ్గురు ప్రాచీనకవులమీద పుస్తకాలు ప్రచురించి మహాసభల్లో ఆవిష్కరించాలని ప్రణాళిక వేసుకున్నారు. 2017లో అనంతపురంలో వేమన మీద, 2019 లో పోతులూరి వీరబ్రహ్మం మీద సదస్సులు జరిపారు. వేమన మీద 18 పుస్తకాలు, వీరబ్రహ్మం మీద 12 పుస్తకాలు ప్రచురించారు. వేమన పద్యాలు బ్రౌన్ ప్రతినీ, వీరబ్రహ్మం కాళికాంబాసప్తశతిని ప్రచురించారు. ఈ ప్రాజెక్టులను విజయవంతంగా పూర్తి చేయడంలో రాచపాళెం అహరహం పనిచేశారు. ఆ యిద్దరు కవులు మీద చాలా పూర్వ వ్యాసాలు సేకరించారు. కొందరితో కొత్త వ్యాసాలు రాయించారు. అప్పుడు రాచపాళెం దాదాపు పన్నెండు గ్రంథాలకు సంపాదకత్వం వహించారు. అన్నమయ్య ప్రాజెక్టు కరోనావలన వాయిదాపడి పెండింగ్‌లో ఉంది. తిరుపతిలో వేమన విజ్ఞాన కేంద్రం మూడేళ్ల క్రితం ప్రారంభమైంది. ఆ కేంద్రాన్ని రాచపాళెం ప్రారంభించవలసి ఉండింది. అనారోగ్యం వలన పోలేక పోయారు. అయితే ఆ తర్వాత "సమతావాది వేమన" అనే వ్యాసం సంకలనానికి సంపాదకత్వం వహించి వేమన విజ్ఞాన కేంద్రానికి ఇచ్చారు. ఆ వ్యాసాల నన్నిటినీ కొత్తగా రాయించారు. తిరుపతిలోనే విజయశంకర్ అనే ఒక సంస్కరణవాది కోరిక మీద అన్నమయ్య సాహిత్యం మీద ఒక బృహత్ వ్యాస సంకలనం సంపాదకుడుగా ఉండి రాచపాళెం ప్రచురింప జేశారు.

తన స్నేహితులైన ఆచార్య తుమ్మల రామకృష్ణ షష్టిపూర్తి సందర్భంగా ఆయన జీవితం సాహిత్యాలు మీద ఒక ప్రత్యేక సంచిక తెచ్చారు. అలాగే డా.శాంతి నారాయణ షష్టోత్సవ సంచిక వచ్చింది. ఈ రెండు బృహత్సంచిక లకూ వారు రాచపాళెంనే ప్రధాన సంపాదకుడుగా స్వీకరించారు. ఆ సంచికలను పరిశోధన విలువలు గల సంచికలుగా రాచపాళెం రూపొందించారు. రాచపాళం కడప యోగివేమన విశ్వవిద్యాలయంలో పని చేస్తున్నప్పుడు 2011 లో కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీతో కలిసి "తెలుగు సాహిత్య విమర్శ-భావజాలం అధ్యయనం" అనే అంశం మీద రెండురోజులు సదస్సు నిర్వహించారు. గాంధీజీ 50వ జయంతి స్మారకంగా కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ 2014లో రెండురోజుల సదస్సు జరిపింది. "తెలుగు సాహిత్యం, సంస్కృతి - గాంధీ ప్రభావం" అనేది అంశం. ఆ సదస్సులో రాచపాళెం కీలకోపన్యాసం చేశారు. ఆ రెండు సదస్సుల్లో సమర్పింపబడిన ప్రసంగపత్రాలను రాచపాళెం సంపాదకుడుగా ఉండి సంకలనం చేశారు. ఇదొక చారిత్రాత్మకమైన బాధ్యత. అలాగే రాచపాళెం స్వయంగా కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీని కోరి ఒక కవిత్వ సంకలనం చేశారు. ఆధునిక కవులు కవిత్వం వస్తువుగా రచించిన కవితలు సంకలనం అది. దాదాపు 150 కవితలున్నాయి. "తెలుగులో కవిత్వ కవితలు" అన్నది ఆ పుస్తకం. దానికి రాచపాళెం

> **ఆచార్య రాచపాళెం చంద్రశేఖరరెడ్డి ఒక విశ్వవి ద్యాలయం ఆచార్యుడయ్యే అవకాశం ఈ సమాజం తనకిచ్చింది, ఈ సమాజానికి తానివ్వగలిగింది తన నలభై విమర్శ గ్రంథాలు, నాలుగు కావ్యాలు, ఆరు అనువాద గ్రంథాలు, నలభై ఎనిమిది సంపాదిత గ్రంథాలు.**

సుదీర్ఘమైన సంపాదకీయం రాశారు. అదొక ప్రత్యేకమైన సంకలనం తెలుగు సాహిత్యంలో. ఆంధ్రప్రదేశ్ అభ్యుదయ రచయితల సంఘం "ఈతరంకోసం వచనకవిత" అని ఒక సంకలనం తెచ్చింది. దీనికి రాచపాళెం సంపాదకులు. 1930-2020 మధ్యకాలంలో వచ్చిన వచన కవితలను చాలామంది కవులను సంప్రదించి కవితలను సేకరించి విలువైన సంపాదకీయం రాశారు. అలా రాచపాళెం తెలుగులో గొప్ప పరిశోధకుడుగా ఎదిగారు.

పర్యవేక్షకుడు :

విశ్వవిద్యాలయ అధ్యాపకులు తమ విద్యార్థులతో పరిశోధనలు చేయించడం వాళ్ళు బాధ్యత. రాచపాళెం ఆ బాధ్యతను చాలా బాధ్యతగా నిర్వహించారు. ఆయన దగ్గర ఇరవైమంది విద్యార్థులు ఎం.ఫిల్. చేయగా, ఇరవై అయిదు మంది పిహెచ్.డి చేశారు. ఆయన పర్యవేక్షణలో ఒక ప్రత్యేకత ఉంది. కథానికా సాహిత్యం మీద ఒక ప్రణాళిక ప్రకారం పరిశోధన చేయించడమే ఆ ప్రత్యేకత.

1910 నుండి 2000 సంవత్సరం దాకా ఒక కాల పరిమితిలో పరిశోధన చేయించారు. 1910-1935,1936-1945, 1946-1955, 1956-1965,1965-1980, 1981-1990,1992-1995,1996-2000... ఇలా ఈ సంవత్సరాలలో వచ్చిన కథానికలు మీద పరిశోధన తన విద్యార్థులతో పరిశోధనలు చేయించారు. అయితే కొందరు విద్యార్థులు పరిశోధన చేయకుండా వెళ్లిపోవడంతో కొన్ని ఖాళీలు ఏర్పడ్డాయి. రాచపాళెం కథానికల మీద చేయించిన పరిశోధనలలో ఇదొక భాగం. రావిశాస్త్రి కథా శిల్పం, కొడవటిగంటి కుటుంబరావు కథాశిల్పం అనే అంశాలమీద చేయించిన పరిశోధనలు కూడా విశిష్టమైనవి.

కథానికలు మీద జరిగిన పరిశోధనలలో వస్తువు మీద జరిగినంత పరిశోధన శిల్పం మీద జరగలేదు. ఆ వెలితిని పూడ్చడానికి రాచపాళెం కృషి చేశారు. అలాగే ప్రతి ఏడాది వచ్చే కథా వార్షికలమీద, విశాలాంధ్ర తెలుగు కథ మీద కూడా పరిశోధన చేయించారు. విపుల మాసపత్రికలో వచ్చిన కథానికల మీద "భారతీయకథానిక-భారతీయ జీవితం" అనే అంశం మీద చేయించిన పరిశోధన చాలా అరుదైనది. ఎక్కడా అలాంటి పరిశోధన జరగలేదు.

సామాజిక రంగంలో రాచపాళెం :

రాచపాళెం సామాజిక జీవితం బాల్యంలోనే మొదలైంది. హైస్కూల్ విద్యార్థిగా ఉన్నప్పుడే గాంధీ జయంతినాడు, తన స్వగ్రామంలోని ప్రాథమిక పాఠశాల విద్యార్థులను సమీకరించి, పాఠశాల అధ్యాపకులు కూర్చొనే కుర్చీకి సన్నని కొయ్యలు కట్టి, కుర్చీలో గాంధీ పటం పెట్టి ఊరేగించడంతోనే ఆయన సామాజిక జీవితం మొదలైంది. అయితే ఆ చైతన్యం నిరాఘాటంగా కొనసాగలేదు. ఆయన ఉపాధ్యాయుడయ్యే దాకా రిజర్వ్‌డ్‌గా ఉండేవారు. అయితే తిరుపతి మునిసిపల్ హైస్కూలులో చదువు తున్న రోజుల్లో, కుంట్రపాకం గ్రామంలో చిల్లరకొట్టు పెట్టుకున్న ఒక వైశ్య పెద్దాయన తిరుపతిలో సరుకులు కొని మూటగట్టుకొని ఊరికి వెళుతుండగా స్వర్ణముఖి నది దాటేచోట ఉండిన ఒక లోతైన ఊటకాలువలో పడిపోయాడు. రాచపాళెం హైస్కూలు నుంచి తిరిగి ఊరికి వస్తూ ఆ పెద్దాయన కాలువలో పడిపోవడం చూచి తన పుస్తకాలు కిందపెట్టి ఆయనను లేపి నిలబెట్టి ఇంటిదాకా తోడు వుండి తీసుకోనిపోయి ఇంట్లో వదిలిపెట్టారు. ఆయన చిన్నపుడు తక్కువ మందితో స్నేహం చేసేవారు. బి.ఏ చదువుతున్న సమయంలో రాయలసీమ కరువు సహాయం కోసం ఎ.న్నీ.రామారావు, జగ్గయ్య బృందం విరాళాలు సేకరణకు వచ్చినప్పుడు రెండు రూపాయలు రామారావుగారి జోలెలో వేశారు.

తిరుపతిలో పదవతరగతి చదువుతున్న సమయంలో రాచపాళెం, ఆయన అన్న దొడ్డాపురం వీధిలో గుర్రాలోళ్ళ ఇంటిలో ఒక గది బాడుగకు తీసుకొని ఉండేవారు. వారి నానమ్మ, మేనత్త అక్కడ అన్నం వండి పెట్టే వారు. అప్పుడు తిరుపతి దగ్గర పేరూరు అనే గ్రామం నుండి మునుస్వామి అనే పేద విద్యార్థి రాచపాళెంకు మంచి స్నేహితుడుగా ఉండేవారు. ఆయన ఎప్పుడైనా మధ్యాహ్న భోజనం తెచ్చుకోకపోతే రాచపాళెం తాను ఉంటున్న ఇంటికి పిల్చుకపోయి భోజనం పెట్టేవారు. ఆ మునుస్వామిగారు ఇప్పటికీ రాచపాళెం పట్ల కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా మాట్లాడుతుంటారు.

రాచపాళెం గ్రామంలో కులవ్యవస్థ ఉన్నా ఎందుకో ఆయనకు కులతత్వం అలవడలేదు. ఇంట్లో కులపరమైన ఆంక్షలు ఉన్నా రాచపాళెం బయట దానిని పాటించేవారు కాదు. కుంట్రపాకంలో ఇద్దరు ముస్లిం పిల్లలు రాచపాళెం సహవిద్యార్థులుగా ఉండేవారు. వాళ్ళతో రాచపాళెం చాలా కలివిడిగా ఉండేవారు. కుంట్రపాకం మాలపల్లిలో రంగయ్య రాచపాళెం సహవిద్యార్థి. తిరుపతి మునిసిపల్ హైస్కూల్‌లో వీళ్ళిద్దరూ కలిసి భోజనం చేసేవారు. ఒకరి అన్నం మరొకరు పంచుకునేవారు. ఆ సమయంలోనే మోహన్ రామానాయుడు అనే కమ్మవిద్యార్థి రాచపాళెం సహవిద్యార్థి. వీళ్ళిద్దరూ ఒక తల్లిబిడ్డలులాగా ఉండేవారు. ఇప్పటికీ 66 ఏళ్ళనుండి వీరి స్నేహం కొనసాగుతున్నది. కుంట్రపాకం గ్రామానికి అనుబంధంగా నేతగిరిపల్లి అనే దళితవాడ ఉంది. ఆ ఊరివాళ్ళు వరి పైరు నాటడంలో నిపుణులు. నేత కూడా నేస్తారు. ఆ ఊళ్ళో సుబ్రమణ్యం అనే అబ్బాయి రాచపాళెంకు ఆరవ తరగతిలో సహవిద్యార్థి. రాచపాళెం దశాబ్దాల తర్వాత అతని ఆనవాళ్ళు పట్టుకొని వాళ్ళ స్నేహాన్ని పునరుద్ధరించారు. ఇదంతా ఆయన విద్యార్థి దశ నాటి వాస్తవికత.

రాచపాళెం 1977 ఆగస్టు 25 న అనంతపురం పి.జి. సెంటర్లో తెలుగుశాఖలో లెక్చరర్‌గా చేరారు. ఆయనకు తిరుపతి శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయంలో బి.ఏ.లో ఆంగ్లపాఠాలు చెప్పిన ఆచార్య కె.వెంకటరెడ్డి గారు అప్పటికే అక్కడ ఆంగ్లశాఖలో అధ్యాపకులుగా ఉన్నారు. ఆయన హేతువాది. ఆ గురువు రాచపాళెంను హేతువాద సంఘంతో కలిపారు. కొన్నాళ్ళకు రాచపాళెం జిల్లా హేతువాద సంఘానికి అధ్యక్షుడైనారు గానీ ఆ సంఘం పనిచేయలేదు. 1984-88 మధ్య రాచపాళెం శ్రీకృష్ణదేవరాయ విశ్వవిద్యాలయంలో జాతీయ సేవాపథకం ప్రోగ్రాం ఆఫీసర్‌గా చేశారు. ఆతర్వాత 1989-2001 మధ్య పదకొండేళ్ళు జాతీయ సేవాపథకం ప్రోగ్రాం కోఆర్డినేటర్‌గా చేశారు. 1988 నుండి ఆయన జనవిజ్ఞాన వేదికలో ఉన్నారు. ఇవన్నీ కలిసి రాచపాళెం సామాజిక జీవితాన్ని విస్తృతం చేశాయి. జాతీయ సేవాపథకం రాచపాళెంలో ప్రజాస్వామ్య భావాలను, జనవిజ్ఞాన వేదిక ఆయనలో శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని పెంపొందింపజేశాయి. జాతీయ సేవాపథకంలో ఎవరైనా చాలా సులభంగా చెడ్డపేరు తెచ్చుకోవడానికి అవకాశముంటుంది. కానీ రాచపాళెం పదహైదు సంవత్సరాలు ఆ సంస్థలో పనిచేసి ఒక చిన్న ఫిర్యాదు కూడా రాకుండా బయటికి వచ్చారు.

జనవిజ్ఞాన వేదికలో రాచపాళెం సామాన్య కార్యకర్తగా చేరి జిల్లా అధ్యక్షుడై, ఇప్పుడు రాష్ట్ర గౌరవాధ్యక్షులుగా కొనసాగుతున్నారు. అనంతపురం జిల్లాలో ఒకప్పుడు దళితుల మీద దాడులు జరుగుతుంటే డా.ఎం.గేయానంద్ గారి ఆధ్వర్యంలో 50 ప్రజా సంఘాలతో దళిత సంఘీభావం సమితి ఏర్పడింది. దళితుల మీద దాడి జరిగిన గ్రామాలకు పాదయాత్రలు జరిగేవి. వాటిలో రాచపాళెం పాల్గొన్నారు. ఏ ఊరికిపోయినా ప్రధాన ప్రసంగం రాచపాళెం గారిదే. 2003-04 సంవత్సరాల్లో అనంతపురం జిల్లాను కరువు చుట్టుముట్టి, రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న సమయంలో రచయితలు, కళాకారులు, మేధావులు నిర్వహించిన రైతు ఆత్మ విశ్వాసయాత్ర, కరువు అధ్యయన యాత్రల్లో రాచపాళెం భాగస్వామి అయ్యారు. కరువు కాలంలో జనవిజ్ఞాన వేదిక అనంతపురం జిల్లాలో వుండి గంజి కేంద్రాలు నిర్వహించింది. అప్పుడు రాచపాళెం జిల్లా అధ్యక్షుడుగా ఆ కార్యక్రమాన్ని దిగ్విజయంగా నడిపించారు.

డా.ఎం.గేయానంద్ ప్రభావంతో రాచపాళెం చాలా జంటలకు కులాంతర వివాహాలు జరపడంలో కీలకపాత్ర నిర్వహించారు. అంతేకాదు తన ఇద్దరు పిల్లలకు కూడా ఆదర్శవివాహాలు చేశారు. ఒక విశ్వవిద్యాలయ అధ్యాపకుడు ఈపనులన్నీ చేయాలని ఎవరూ చెప్పలేదు. అయితే తనకు సుఖంగా బతికే అవకాశం ఇచ్చిన సమాజం రుణం తీర్చుకోవాలనే స్పృహతో రాచపాళెం పనులన్నీ చేశారు.

విశ్వవిద్యాలయాలలో రాచపాళెం :

విశ్వవిద్యాలయ ఆచార్యులకు యు.జి.సి. మూడు కర్తవ్యాలను నిర్దేశించింది. అవి 1. బోధన, 2. పరిశోధన, 3. విస్తరణ. చాలామంది ఆచార్యులు మొదటి రెండింటిలో సంపూర్ణంగానో, పాక్షికంగానో తమ బాధ్యతలను నిర్వహిస్తారు. మూడవదైన విస్తరణలో చాలా తక్కువ మంది విజయం సాధిస్తారు. ఆ తక్కువ మందిలో ఆచార్య రాచపాళెం ఒకరు.

ఆచార్య రాచపాళెం తరగతిగదిలో పాఠం చెప్పడంలో ఎన్నడూ వొళ్ళు దాచుకున్న దాఖలాలు లేవు. పరిశోధన ఆయన తృప్తిగా చేశారు, తన విద్యార్థులతో చేయించారు. మూడవదైన విస్తరణలో ఆయన తన సహాధ్యాపకులకు అందనంతగా కృషి చేశారు. విస్తరణ అంటే ఒక అధ్యాపకుడు తన అధ్యయనం ద్వారా పొందిన జ్ఞానాన్ని తరగతిగదికే పరిమితం చేయకుండా, తనకు ఒక మంచి బతుకునిచ్చిన సమాజానికి కూడా అందించడం.

తెలుగు ఆచార్యులుగా రాచపాళెం ఇతర విశ్వవిద్యాలయాలలోనూ, విశ్వవిద్యాలయాలకు వెలుపలనూ కొన్ని వేల సభల్లో , సదస్సుల్లో పాల్గొన్నారు. ప్రసంగించారు. ఆయన సాహిత్య సామాజిక జీవితం రెండు భాగాలు. ఒకటి విశ్వవిద్యాలయాలు, రెండు బయటి సమాజం. ఆయన ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అన్ని విశ్వవిద్యాలయాలలోను సాహిత్య ప్రసంగాలు చేశారు.

శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయంలో ఆయన ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్‌గారు వైస్ ఛాన్సలర్‌గా ఉన్నప్పుడు ఒక వారం రోజులు విశిష్టోపన్యాసాలు చేశారు. అక్కడే కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ నిర్వహించిన "తెలుగు కథానిక-వ్యవసాయం జీవితం" అనే సదస్సులో సమాపన ప్రసంగం చేసి, సభలోనే ఉన్న కథారచయిత ఆచార్య లంకిపల్లె కన్నయ్యనాయుడిని అందరూ మరచి పోవడాన్ని గుర్తుచేశారు. ఆయన కథల్లో వ్యవసాయ ఆర్థికశాస్త్రం గొప్పగా ప్రతిబింబిస్తుందని చెప్పినప్పుడు అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. అక్కడే ధర్మనిధి ప్రసంగాలలో భాగంగా రాయలసీమ నవల మీద రాచపాళెం చేసిన ప్రత్యేకోపన్యాసం సభికులందరినీ ఆకట్టుకొంది. అలాగే ఎస్వీ.యు.ఓరియంటల్ రిసెర్చ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారు సంయుక్తంగా నిర్వహించిన అన్నమయ్య సాహిత్య సదస్సుకు నిర్వాహకులు రాచపాళెంను ఆహ్వానించారు. భౌతికవాది అయిన రాచపాళెం భక్తకవి అయిన అన్నమయ్యను గురించి ఏమి మాట్లాడతాడోనని అందరూ ఆసక్తిగా ఎదురు చూశారు. రాచ పాళెం అన్నమయ్య భావవాది అయినా సంస్కరణవాదకవి అని ప్రతిపాదించి అన్వయించారు. అందరూ చాలా మంచి ప్రతిపాదన అని మెచ్చుకున్నారు.

భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చి యాభయి యేళ్ళయిన సందర్భంగా శ్రీ పద్మావతి మహిళా విశ్వవిద్యాలయంలో తెలుగుశాఖ యాభయ్యేళ్ళ తెలుగు సాహిత్యం మీద సదస్సు జరిపింది. రాచపాళెం సహవిద్యార్థిని ఆచార్య పి. కుసుమ కుమారి నిర్వాహకురాలు. రాచపాళెం యాభయి యేళ్ళ రాయలసీమ కవిత్వం మీద ప్రసంగించారు. ఆ పత్రాన్ని సభకు వచ్చిన విద్వాంసులు బాగా ప్రశంసించారు. అక్కడే రాచపాళెం కొలకలూరి ఇనాక్, మాలతీ చందూర్‌ల సాహిత్య సభల్లో కూడా పాల్గొని ప్రసంగించారు. ఆచార్య నాగార్జున విశ్వ విద్యాలయం కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ సంయుక్తంగా అనిశెట్టి సుబ్బారావు శతజయంతి సదస్సు జరిపాయి. అందులో రాచపాళెం కీలకోపన్యాసం చేశారు. అంతకు ముందు అక్కడే రాచపాళెం రెఫ్రషర్ కోర్సుల్లో తెలుగు కథానికా వికాసం మీద పాఠం చెప్పారు. రాయలసీమ విశ్వవిద్యాలయంలో కూడా రాచపాళెం అన్నమయ్య సదస్సులో పాల్గొన్నారు. యోగివేమన విశ్వవిద్యాల యంలో రాచపాళెం "రాయలసీమ సాహిత్యం-సాంస్కృతిక దృష్టి" అనే సదస్సులో చేసిన కీలకోపన్యాసం సదస్సుకు ఒక బాట వేసింది. ద్రావిడ విశ్వవిద్యాల యం ఇటీవల జరిపిన వ్యవస్థాపక దినోత్సవంలో రాచపాళెం ముఖ్య ప్రసంగం చేశారు. ద్రావిడ భాషా సాహిత్యాలు మధ్యగల సాదృశ్యాలను చెప్పి అక్కడి అన్ని భాషల వారినీ మెప్పించారు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంలో ఆచార్య రాచపాళెం అనేక సదస్సుల్లో పాల్గొన్నారు. వేమన మీద జరిగిన సభలో వేదనను పాఠంగా ఎందుకు బోధించాలో చెప్పారు. వెయ్యేళ్ళ తెలుగు సాహిత్యం సభలో తెలుగు కథానికా చరిత్ర మీద మాట్లాడారు. అక్కడే జరిగిన రెఫ్రెషర్ కోర్సులలో రాచపాళెం కన్యాశుల్కం నాటకం ఇతర అంశాలమీద పాఠం చెప్పారు. రాజమహేంద్రవర ంలోని తెలుగు విశ్వవిద్యాలయంలోను రెండు ఫ్రెషర్ కోర్సుల్లో కన్యాశుల్కం, భారతీయ భాషలలో తొలి నవల వంటి అంశాలమీద పాఠం చెప్పారు. అంతేకాదు పరిశోధనతోనే వదిలేసిన పింగళి సూరన మీద అద్భుతంగా పాఠం చెప్పారు.కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయంతో రాచపాళెంకు ప్రగాఢమైన అనుబంధం ఉంది. అక్కడి ఆచార్యులు కేతవరపు రామకోటి శాస్త్రి, కోవెల సుప్రసన్నాచార్యులు, కోవెల సంపత్కుమారాచార్యులు మొదలైనవారు రాచపాళెం గారి గురువులు ఆచార్య తుమ్మపూడి కోటీశ్వరరావు గారికి స్నేహితులు కావడం ఒక కారణం. అలాగే ఆచార్య కాత్యాయనీ విద్మహే, ఆచా ర్య అనుమాండ్ల భూమయ్య వంటివారు రాచపాళెం సమకాలికులు. ఆచార్య బన్న అయిలయ్యవంటి జూనియర్లు ఉన్నారు. వాళ్ళందరికీ రాచపాళెం ఇష్టమైన వారు. రామకోటిశాస్త్రి గారు 1985 ప్రాంతంలో విశ్వవిద్యాలయాల పరిశోధనలు మీద సదస్సు జరిగినప్పుడు రాచపాళెం శ్రీకృష్ణదేవ రాయ విశ్వవిద్యాలయంలో జరిగిన పరిశోధనలు మీద ప్రసంగపత్రం సమర్పించడంతో రాచపాళెంకు ఆ విశ్వవిద్యాలయంతో పరిచయం మొదలైంది. అది తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత కాత్యాయనీ విద్మహే గారు నిర్వహించిన ఒక సదస్సులో పాల్గొనడం దాకా కొనసాగింది. ఈ మధ్యలో అనేక సదస్సులకు ఆయన హాజరయ్యారు. రాచపాళెం సూచన ననుసరించి కాత్యాయనీ విద్మహే గారు తెలంగాణ సాహిత్యం మీద సదస్సు జరిపారు. ఆ సదస్సులో ఆమె అవగాహన పత్రం సమర్పిస్తూ ఆసదస్సుకు ప్రేరణ రాచపాళెం వారే అని చెప్పడం విశేషం. ఆసదస్సులో రాచపాళెం విప్లవ కథ మీద ప్రసంగించారు. ఆ ప్రసంగం విన్న జయధీర్ తిరుమలరావుగారు ఆ వ్యాసాన్ని తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం పత్రిక వాఙ్మయిలో ప్రచురించారు. రాచపాళెంను మొదటిసారి విశిష్ట ఉపన్యాసకునిగా ఆహ్వానించింది కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయమే. 2012 లో గురజాడ 150 వ జయంతి ఉత్సవాలు రాష్ట్రమంతా ఘనంగా జరిగాయి. అప్పుడు కాత్యాయనీ విద్మహేగారు ఒక సదస్సు జరిపారు. అందులో రాచపాళెం గురజాడ జీవితం దృక్పథం అనే అంశం మీద ప్రసంగించారు. ఆ వరుసలో రాచపాళెం పద్మావతీ మహిళా విశ్వవిద్యాలయం, శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయంలో కూడా గురజాడ మీద ప్రసంగించారు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో కూడా రాచపాళెం గురజాడ 150 వ జయంతి సభలో" కొత్త పాత్ర మేలు కలయిక", గుర్రం జాషువ శతజయంతి సభలో "భావకవిత్వం కాలంలో జాషువ" అనే అంశాలమీద ప్రసంగించారు. ఆ విశ్వవిద్యాలయం తెలుగుశాఖలో ఆచార్య ఎన్.గోపి పాఠ్యప్రణాళిక సంఘం అధ్యక్షుడుగా వున్నప్పుడు రాచపాళెం ఎక్స్టర్నల్ సభ్యుడుగా కూడా ఉన్నారు.

హైదరాబాద్ కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయంలో రాచపాళెం అనేక సదస్సులలో పాల్గొన్నారు. కె.కె.రంగనాథాచార్యులు పరిశోధన మీద సదస్సు జరిపినప్పుడు రాచపాళెం తెలుగు సిద్ధాంత గ్రంథాలలో శైలి మీద పత్రం సమర్పించారు. రవ్వా శ్రీహరి గారు నిర్వహించిన రెఫ్రషర్ కోర్సుల్లో నవలను ఎలా పాఠంగా చెప్పాలి? అనే అంశం మీద పాఠం చెప్పారు.

గుంటూరు శేషేంద్రశర్మగారి స్మారకోపన్యాసంగా "శేషేంద్ర సాహిత్య విమర్శ తత్వం" మీద ప్రత్యేకోపన్యాసం చేశారు. తెలుగు విశ్వవిద్యాలయంతో కూడా రాచపాళెంకు మంచి అనుబంధం ఉంది. ఆ విశ్వవిద్యాలయం పాఠ్య ప్రణాళికా సంఘంలో సభ్యుడుగా ఉండి 'భారతీయ సాహిత్యం' అనే పేపర్ ను ప్రవేశపెట్టారు. అప్పుడు ఆచార్య బేతవోలు రామబ్రహ్మం గారు రాజమహేంద్ర వరం సాహిత్య పీఠం పీఠాధిపతిగా ఉన్నారు. ఆచార్య కె.ఆనందన్ ఆధ్వ

> **తనకు ఒక మంచి బతుకునిచ్చిన సమాజం రుణం తీర్చుకోవడా నికి తన జీవిత సమయాన్ని అంతా రాచపాళెం, మరో వ్యాపకం పెట్టుకోకుండా, సమాజానికే అంకితం చేశారు.**

ర్యంలో జరిగిన జాషువ శతజయంతి కార్యక్రమంలో రాచపాళెం "జాషువ స్వప్నం- సందేశం" అనే అంశం మీద విలువైన పత్రం సమర్పించారు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయంలో ఆచార్య మాడభూషి సంపత్ కుమార్ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన సదస్సులో, రాచపాళెం "ఆధునిక తెలుగు సాహిత్య విమర్శ" అనే అంశం మీద విశేష ప్రసంగం చేశారు. మదురై కామరాజు విశ్వవిద్యాలయం నిర్వహించిన సదస్సులో రాచపాళెం "తెలుగు కన్నడ భాషల్లో చారిత్రక నవలలు" అనే పత్రసమర్పణ చేశారు. ఇలా రాచపాళెం చంద్రశేఖరరె

నీవెవరో

(కథ)

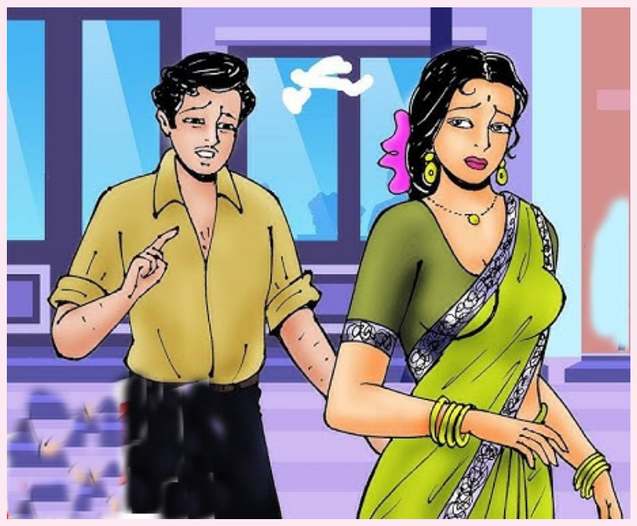

బస్టాండు చాలా రద్దిగా వుంది, రెండు రోజులుగా ఆమెనే ఫాలో అవుతున్నాడు ఆశ్రిత్. 'తానెవరు? ఏం చేస్తుంది?,' అనేక ఆలోచనలు తన మనసులో ఉద్భవిస్తున్నప్పటికి 'ముందు ఎలాగైన తనను కలుసుకుని మాట్లా డాలి. అయినా నాలాంటి మొహమాట స్తుడికి ఈ ప్రేమ దోమ సాధ్యమేనా?' అపార్ట్‌మెంటు ముందున్న గణపతి విగ్రహం వైపు చూస్తూ అనుకున్నాను.

గబ గబ నడుస్తుంటే మా మెడికల్ షాప్ ఓనర్ నా పక్కనే బైక్ ఆపాడు. నేను చూసి చూడనట్టు తల కాస్త పక్కకు తిప్పుకున్నాను. అతను వదిలితే కదా ఒక నిమిషం ఆగి మళ్లీ నా వెనకే వచ్చాడు

"ఆశ్రిత్ ఎక్కడికి వెళ్తున్నావ్ ? "భుజంపై చేయి వేసి అన్నాడు.

"సర్ ఈరోజు ఊరు నుండి మా అక్కయ్య పిల్లలు వస్తున్నారు వాళ్లను రిసీవ్ చేసుకోవడానికి బస్టాండ్ లోకి వెళ్తున్నాను" తప్పించుకోవడానికి చిన్న అబద్ధం ఆడాను.

అతను ఎందుకో నా వైపు అనుమానంగా చూశాడు.

"అవును ఈరోజు పనిలోకి వస్తున్నావా లేదా?"మళ్లీ అన్నాడు.

"సార్ తప్పకుండా వస్తాను మీరు వెళ్ళండి"అంటూ నేను గబగబా బస్టాండ్ లోకి వెళ్ళాను.

ఒక్కొక్క బస్ పాయింట్ వద్ద చూస్తూ బస్సులన్నీ వెతుకుతున్నాను "ఆశ్రిత్...ఆశ్రిత్..." అంటూ దూరం నుండి ఆర్ఎంపీ డాక్టర్ ఒకతను నన్ను పిలుస్తూ దగ్గరకొస్తున్నాడు.

'ఇప్పుడు ఎలా?' మనసులో అనుకుం టుండగా అతని వెనకాలే ఆమె నడుచుకుంటూ వస్తుంది.ఆమె ఎవరు? ఒకవేళ వాళ్ళిద్దరూ రిలేషన్ లో ఉన్నారా? లేక ఇంకేమైనా బంధువులు కావచ్చునా' నా గుండె ఎందుకో వేగంగా కొట్టుకుంటుంది, నేను ఆమెనే గమనిస్తూ కాస్త తన దగ్గరికి వెళ్ళాను.

అతను ఆగిపోయాడు, ఆమె కూడా ఆగిపోయింది.

ఇసారి నా గుండె వేగం ఇంకాస్త ఎక్కువే అయింది.

"అన్నా ఏంటి?" నేను ఆమెనే చుస్తూ అన్నాను.

"తమ్మీ ఈ అమ్మాయికి ఏదో అడ్రస్ కావాలంటా చెప్తావా?" అంటూ ఆమెను చూపించి తన దారిన తాను వెళ్ళాడు.

"అలాగే అన్న" అంటూ ఆకాశం వైపు కృతజ్ఞతగా చూశాను.

ఆమె ఓ చీటి చూపించింది.అది నేను అద్దెకుంటున్న ఎదురింటివాళ్ళది.కాని ఆమెతో మాట్లాడదామంటే నోరు పెగలడం లేదు చాలా సేపు ఆలోచించినట్టుగా నన్ను నేను తమాయించుకున్నాను.

"ఎవరు వీళ్ళు?" అడ్రస్ చీటి చూసి మెల్లగా అన్నాను.

"ఎవరైతే నీకెంటి బాబు తెలుసా లేదా?" అంటూనే నాలుగు అడుగులు ముందుకేసింది. తన మత్తైన ఫర్ఫూమ్ వాసనతో గాలిలో తేలినట్టని పిస్తుంది.

"మీరేం చేస్తారు?" అన్నాను.

"ఇప్పుడు అవసరమా?" ఏదోలా చూస్తు అంది.

"కాదు మళ్ళీ మిమ్మల్ని కలవాలంటేను" కాస్త ధైర్యం తెచ్చుకుని అన్నాను.

నాకున్న మోహమాటం నా మాటలలోను మొఖంలోను స్పష్టంగా కనిపిస్తుందేమో! అందుకే అందరు అమాయకుడుగానే చూస్తారు.?

"బాబు నీ వేశాలు చాలించు నువ్వు అందరి లాంటి వాడివేనా?" అంది.

దాంతో నేను తల పక్కకు తిప్పుకున్నాను. ఆ అమ్మాయి ముసి ముసి నవ్వు నవ్వడం నేను గమనించాను.

"జయ థీయేటర్ రెండో గల్లీ అంటే ఎవరైన చెబుతారు మీరు వెళ్ళండి" తమాషాగా అన్నాను.

"నేను ఈ ఊరికి కొత్తండి" అంది.

"సరే పదండి" అడ్రస్ చూపించడానికి నేను తనతో భయలుదేరాను.

"ఇక్కడేంటి చాలా మంది వున్నారు?"

"అదే నేను చెప్పిన సినిమా థియేటర్ అండి"

"ఏం సినిమా నడుస్తుందో?" వ్యంగ్యంగా అంది.

"నువ్వు నాకు నచ్చావ్" ఆమె కండ్లలోకి చూస్తూ అన్నాను.

బస్ ఎక్కి కూర్చున్నాను అన్నమాటే గాని మనసెందుకో స్థిమితంగా ఉండలేక పోయింది. అది కల్లేంలేని గుర్రంల పరుగులు పెడుతుంది

ఆమెకు అర్థమైన అర్థంకానట్టు చూసి " ఓహో మీరు ఇలాంంటి సినిమాలు ఎక్కువగా చుస్తారా?"

"ఇలాంటివి అంటే?"

"అదే ఈ లవ్ ఎఫెక్షన్ లాంటివి"

"ప్రేమ ఎవరికి ఇష్టముందు చెప్పండి సృష్టికి మూలం ప్రేమే గదా" అన్నాను.

"అవునవును" చున్నీతో చెమటను తుడుచు కుంటూ అంది.

"మీ పేరు ఇంకా చెప్పను లేదు?"

"కనుక్కోండి" గల గల నవ్వుతు అంది.

"ఎలా?"

"ఒక మనిషి మీద మనిషికి ఇష్టం కలుగుతే ఎలాగైనా తెలుసుకోవచ్చు ప్రయత్నించు" అంది.

"మీరేం చేస్తారు?"

"ఏదో బతకడానికి చిన్న గుమస్తా ఉద్యోగం వెలగబెడుతున్నాను లేండి"

"ఎక్కడో ?" కను గుడ్లను గుండ్రంగా తిప్పుతు అంది.

"ఇక్కడే" అంటుండగా నేను అద్దెకున్న ఇల్లు రానే వచ్చింది.

కాస్తా దూరంగానే నిల్చుండి ఆ ఇంటి వైపు చూపించాను.

"బాయ్" అంటూ చేయి ఊపుతు ముందుకు వెళ్ళుండగా "మీ ఫోన్ నెంబర్ చెప్పండి?" అన్నాను.

"తెలుసుకోండి" అంటూ ముద్ద మందారపు మొఖంలో నుండి ఓ చిరునవ్వు విసురుతు లోనికి వెళ్ళింది.

"నీవెవరో? ఎక్కడ వుంటావో? నా మనసుకు ఎందుకు నచ్చావు? తన మాటలు వింటుంటే తనకు నాపై ఇష్టం వున్నట్టే అనిపిస్తుంది. తన అడ్రస్ ఎలా తెలుసుకోవాలి? ఈ రోజు ఆర్.ఎం.పి రవిందర్ అన్నకు కాల్ చేసి అడుగాలే మనసులో అనుకుంటు మెల్లగా షాపులోకి వచ్చాను.

షాప్ ఓనర్ కాస్త గుర్రుగా చుశాడు. నేను ఏమీ పట్టనట్లు వెళ్లి షాపులోని చిందర వందరగా ఉన్నటువంటి టాబ్లెట్ బాక్సును సర్దిపెట్టాను షాప్ లో ఉన్నట్టే గాని నా మనసంతా ఆ అమ్మాయి చుట్టే తిరుగుతోంది

"ఆశ్రిత్ అలా ఉన్నావేంట్రా? జెర ఒళ్ళు దగ్గర పెట్టుకొని ప్రిస్క్రిప్షన్ చూసి మెడిసిన్ ఇవ్వు తేడా వస్తే నాకు ప్రాబ్లమ్ అవుతుంది" నాలోని కంగారు గమనించి అన్నాడు షాపు ఓనర్.

"ఏం లేదు సర్ " ముభావంగా సమాధానం చెప్పి పనిలో మునిగిపోయాను.

కస్టమర్స్ ఒక్కొక్కరు రావడం ప్రిస్క్రిప్షన్లోని మెడిసిన్ చూసి ఇవ్వడం రోజంతా కాస్త భారంగా గడిచింది.

రాత్రి ఇంటికి వెళ్ళాక తాను ఆ ఇంట్లోనే ఉందా వెళ్ళిపోయిందా? వాళ్ళు బంధువులా లేక తెలిసిన వాళ్ళా ? తెలుసుకుందాం అని ఆర్ఎం.పి రవిందర్ అన్నకు కాల్ చేశాను.

అన్న అసలు విషయం చెప్పడంతో నా సంతోషానికి అవధులు లేవు నేను తనని ఎలాగైనా కలుసుకోవాలి అనుకున్నాను.

అరుణ్ కి కాల్ చేసి బైక్ అడగాను, అతను ఎక్షామ్ వుంది వెళ్ళున్నానన్నాడు. మరో తెలిసిన ఇద్దరికి అడిగితే ప్రయోజనం లేకపోయింది. ఎలాగైతే అలా అవుతుందని రెడి అయి బస్టాండుకు వచ్చాను.

నిన్నటి వరకు అందరు ఎగతాలి చేశారు,నా కెందుకో ఒకటే కోరిక, నన్ను అవమానించిన వారి ముందు నేను తల ఎత్తుకుని తిరగాలని ఆ రోజు కోసమే నా నిరీక్షణ.

మనిషి కాస్త వెనుక బడితే చాలు ఈ లోకం బండెడు రాల్లు మీదేస్తుంది. కాస్త కష్టమైన నాకు నేనైతే ధైర్యం చెప్పుకుంటు ముందుకు వెళ్ళున్నాను.

బస్ ఎక్కి కూర్చున్నాను అన్నమాటే గాని మనసెందుకో స్థిమితంగా ఉండలేక పోయింది. అది కల్లేంలేని గుర్రంల పరుగులు పెడుతుంది.

బస్ లో జనం ఎక్కువగా ఉండటంతో కండాక్టర్ నా వెనకతనికి చెప్పడంతో అతనే డబ్బులు తీసుకుని టిక్కెట్ నాకిచ్చాడు.

ఎక్స్ ప్రెస్ బస్ అయినప్పటికి అది చాలా నెమ్మదిగా వెళ్ళున్నట్టుగా అనిపిస్తుంది. కిటికిలో నుండి ఎదురుగా కనిపించే కొండను చుస్తుంటే చిన్నప్పటి జ్ఞాపకాలు కొన్ని గుర్తచ్చాయి.

పిల్లలందరం బస్ ఆట ఆడడానికి ఇంటి వెనుకాల గల గుట్టలపైకి వెళ్ళాము. తాడును గుండ్రంగా కట్టి అందులో మేము ఒకరి వెనుక ఒకరం నిల్చుని వెళ్తుంటే ఆగండి కండాక్టర్ వద్దా అంటు నోట్ బుక్ లోని పేపర్లను టికెట్లుగా కట్ చేసి తీసుకోని వచ్చింది సంయుక్త.

"నువ్ ఆడపిల్లవు నువ్ కండాక్టర్ ఏంటి?" వాదించాడు మధుగాడు.

"ఏ నేనెందుకు టికెట్లివ్వకూడదు" అలిగి బుంగమూతి పెట్టింది సంయుక్త.

"ఒరేయ్ మధు ఆడ మగేంట్రా అందరు సమానమే తనను ఆడనివ్వు" అంటూ ఆటలో చేర్చుకున్నాను.

"థాంక్యూ ఆశ్రిత్ ప్రతీసారి నువ్వొక్కడివే నన్ను అర్థం చేసుకుంటావు" కృతజ్ఞతగా చూస్తూ ఇంటికి వెళ్ళింది.

అలా వెళ్ళిన సంయుక్త మళ్ళీ కనిపిస్తే ఒట్టు ఎప్పుడు గుర్తోచ్చేదే తప్ప తన జాడ తెలియలేదు. ఇన్నాళ్ళకు పక్కింటి వారి వంకతో నన్ను చూడడానికి వచ్చిందంటే నమ్మలేక పోయాను.

ఎన్నికష్టాలు వచ్చిన మనిషిని మనిషి ప్రేమించటం మరువద్దు అది నీ జీవితాన్ని ముందుకు నడిపే ఆయుధమౌతుంది

బస్టండ్ వచ్చిందేమో అందరు దిగుతున్నారు. నేను దిగుతుంటే ఆ జనం లోనుండి నా రెండు భుజాలపై చేతులు వేసి నా వెనకాలే నడిచారెవరో ...

నేను టికెట్ వెనకాల రాసిన చేంజ్ కోసం జేబులో నుండి తీసి చుశాను, దానిపై "ఐ లవ్ యూ" అన్న అక్షరాలు మెరుస్తూ నా కంట పడ్డాయి.

ఎదురుగా సంయుక్త భుజానికి లెదర్ బ్యాగ్, టికెట్స్, కాకి చొక్కాతో కనిపించింది. నేను నా రెండు భుజాలను తడిమి చూసుకున్నాను.

"ఏం అంత పరధ్యానంలో వుంటే ఎలా అబ్బా? నీకు గుర్తురావాలనే నేను చిన్నప్పటి అటతీరుగా నడిచాను గుర్తుపట్టావా? లేక మళ్ళీ బస్ ఆట ఆడుదామా?" గల గల నవ్వుతు అంది.

నాకు ఆకాశంలో నక్షత్రం మెరిసినట్టుగా అనిపించింది."ఎన్ని రోజులైంది సంయుక్త" ఎక్సైట్గా ఫీలవుతు అన్నాను.

"నేను నీ గురించి ఎప్పటికప్పుడు తెలుసు కుంటునే వున్నాను. నువ్వే నన్ను మరిచిపోయా వనుకున్నాను"

మొహం అదోలా పెట్టి అంది.

"ఏదేమైనా మన ప్రేమే మనల్ని కలిపింది"

"అంటే?"

"అప్పుడు తెలిసి తెలియని వయసులోనే ఒకరినొకరం అర్థం చేసుకున్నవాళ్ళం ఇప్పుడు అంతే మనం కలసి ఏడడుగులు నడుద్దాం" నసుగుతు న్నట్టుగా అన్నాను.

"తప్పకుండా" కాస్త సిగ్గుపడుతు మెల్లగా అంది.

"ఫైవ్ మినేట్స్ వేయిట్ చేయండి వీళ్లకు చేంజ్ ఇచ్చి వస్తాను" అంది సంయుక్త.

ఎంత ఎదిగిపోయావు, చిన్నప్పుడు ఆడుకున్న ఆటలో దృశ్యం మళ్ళీ మళ్ళీ నా కండ్ల ముందు మెదులుతుంది.

నా ఆలోచనలకు బ్రేక్ వేస్తూ "కాఫీ తాగుదామా?" అంది.

"ఓ యస్" అంటా తన వెనకాలే నడుస్తూ "మేడం గారు ఇప్పటికైన సెల్ నెంబర్ ఇస్తారా? అది కూడా భయటే ఎవరి వద్దైనా కనుక్కోవాళా?" అన్నాను.

కేఫ్ లో కూర్చున్నాక నా వాట్సాప్ నెంబర్ కి ఓ మెసేజ్ వచ్చింది.

నేను చిన్నప్పుడు సంయుక్త నోట్స్ లో రాసిన కొటేషన్ ఇంకా అలాగే వుంచుకుందా?

"ప్రేమ మనిషికి నమ్మకాన్నిస్తుంది
ప్రేమ మనిషికి ధైర్యాన్నిస్తుంది
ప్రేమ మనిషికి విజయాన్నిస్తుంది
ఎన్నికష్టాలు వచ్చిన
మనిషిని మనిషి ప్రేమించటం మరువద్దు
అది నీ జీవితాన్ని ముందుకు నడిపే ఆయుధమౌతుంది" అది నువ్ చిన్నప్పుడు ఎలా రాశావో గాని నేను అక్షరాల అలాగే నడిచాను. ఇదిగో ఇప్పుడు నీ ముందు ఇలా వున్నాను." కాఫీ సిప్ చేస్తూ అంది.

"నా నెంబర్ నీ దగ్గరా?" ఆశ్చర్యంగా అన్నాను.

"ఇష్టమైన వాళ్ళ కోసం తెలుసుకోకుండా వుంటామా ఏంటి?" నా భుజంపై చేయి వేస్తూ అంది.

"మళ్ళీ ఎప్పుడు కలుద్దాం?" నా మోహ మాటం మళ్ళీ నాకు అడ్డు నిలిచిన దాన్ని చేదించుకుని అడిగాను.

"చిన్నప్పటి నుండి అదే మోహమాటం నువు మంచి తనానికి పోతే ఎన్ని కోల్పోయావో చుశావా? ఇప్పటికైన కాస్త ఫ్రీగా వుండు, రేపు నాకు డ్యూటి లేదు ఫ్రీగా మాట్లాడుకోవచ్చు" అంది."సరే నేను బయలుదేరుతాను" అంటూ కేఫ్ అతనిచ్చిన బిల్ చీటీపై "ఐ లవ్ యూ" అని రాసి తనకిచ్చాను. అది ప్రేమగా తీసుకుని పర్సులో బధ్రంగా దాచుకుంది.

"బై" అంటూ సుతారంగా షేకాండిచ్చి వెళ్ళింది.

నేను బస్ కనుచూపుమేర వెళ్ళేవరకు అలానే చూస్తుండి పోయాను.

– వజ్జీరు ప్రదీప్
9989562991

పుస్తక సమీక్షలు

నైజాం విముక్తి చరిత్ర సాహిత్యనికేతన్ ప్రచురణ

ప్రతులకు: సాహిత్య నికేతన్
3-4-852
కేశవ నిలయం, బర్కత్‌పురా
హైదరాబాద్-500 027.
ఫోన్:-040-27563236

నైజాం విముక్త స్వాతంత్ర్య అమృతోత్సవ సమితి, ఆజాదీకా అమృత మహోత్సవ సందర్భం పురస్కరించుకొని యదార్థ చరిత్రను నేటి తరానికి తెలియచెప్పే ముఖ్యోద్దేశంతో ఈ పుస్తకాన్ని ప్రచురింప చేసింది.

కులమత రాజకీయాలకు తావీయకుండా అందరం ఒక్కటై స్వదేశ, స్వధర్మ, స్వ సంస్కృతీ రక్షణకై నడుం బిగించి, కదం కదం కలిపే ఆశయంతో మన మాతృమూర్తి పాదాల ముందర హిందుత్వ నిష్ఠతో, దేశభక్తి భావనతో సర్వ స్వార్పణతో మోకరించే మన కర్తవ్యంగా ఈ పుస్తకం సందేశం అందిస్తోంది. యువత ముందు, గత సమాజం సామాజిక సురక్ష, దేశభక్తి, దేశాభివృద్ధి, సమాజ ప్రేమ అనే అంశాలను లక్ష్యాలుగా పెట్టే ప్రయత్నం ఇన్ని సంవత్సరాలుగా ఆ దిశలో జరగవలసినంత ప్రయత్నం జరగలేదని, సమాజంలో శాంతి, సౌభ్రాతృత్వాలు నెలకొనా లని పుస్తక ప్రకాశకులు అభిప్రాయం వ్యక్తం చేసారు. సర్దార్ పటేల్‌కు 1948 సెప్టెబరులో నిజం లొంగుబాటు వరకు, విదేశీ దురాక్రమణదారులు ఈ దేశ భాషా సంస్కృతులను, సాహిత్యాన్ని అణచివేసి తమ నిరంకుశ పరిపాలనలో తెలంగాణా ప్రజానీకం అస్తిత్వానికే ప్రమాదం తెచ్చి పెట్టారని పుస్తక ప్రకాశకులు అన్నారు. నైజాం విముక్త స్వాతంత్ర్య ఉత్సవాలకు 75 ఏళ్ళు నిండాయని, సెప్టెంబరు 17న హైదరాబాద్‌కు స్వాతంత్ర్యం లభించినందున ఆ రోజు విజయోత్సవంగా నిర్వహిం చుకోవాలని సూచించారు. నిజాం సర్కార్ ఎలా దాపురించింది? మతో న్మాది ఏడో నిజాం, నిజాం పోలీసుల దురంతాలు, రక్త పిశాచాలు రజాకార్లు, నైజాం విముక్త పోరాట యోధులు, పోరాటంలో వికసించిన ఉద్యమాలు, నిజాం పీడ విరగడైన వేళ వంటి అధ్యాయాలతో అమృతో త్సవ సమితి ఈ పోరాట చరిత్ర వెలువరించింది.

–జయసూర్య
సెల్: 9440664610

తెలంగాణ మాండలిక సౌరభంతో బాలల కథలు

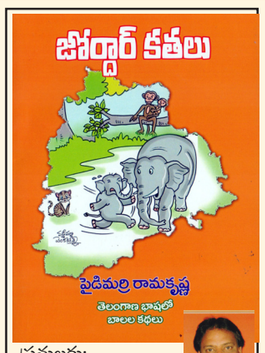

ప్రతులకు:
పైడిమర్రి రామకృష్ణ
ఇ.నెం.9-86/1,
శ్రీకృష్ణాగుడి ప్రక్కన,
నాదర్‌గుల్, బాలాపూర్ (మం),
రంగారెడ్డి-501 510
హైదరాబాద్ (తెలంగాణ)
సెల్: 92475 64699

'జోర్దార్ కతలు'' బాలల కోసం పైడిమర్రి రామకృష్ణ తెలంగాణ క్రియా పదాలు, యాస, భాష మాండలిక మాధుర్యం వెదజల్లే 12 కథల సంపుటి. ఇప్పటి వరకు 600కి పైగా బాలల కథలు రచించిన పైడిమర్రి, బాల సాహిత్యంలో కీర్తి, సాహితీ పురస్కారాలు అందుకున్నారు. ఈ పుస్తకంలోని ప్రతి నీతి కథలో ప్రబోధం, బాలలకు చక్కటి నడవడిక, మంచి జ్ఞానం అందించే స్ఫూర్తి పంతంగా ఉన్నాయి. అమ్మమ్మ, తాతయ్యల ఒడిలో కూర్చుని పిల్లలు ఆసక్తిగా వినేటట్టుగా రచయిత రమ్యంగా అర్థమయ్యే పదాలతో ఈ కథలు చెప్పారు. ఈ కథలలో పులి, సింహం, ఏనుగు, నక్క, ఎలుగుబంటి, కోడిపుంజు, బాతు, చిలక, నెమలి, గద్ద, పావురం, కాకి పాత్రలుగా మనుషుల ప్రవర్తన పిల్లలకు పరిచయం చేస్తారు. ప్రతీ కథకు, ముఖ పత్రానికి వద్దేపల్లి వెంకటేశ్, ఆకర్షనీయమైన బొమ్మలు వేసారు. నేటి సాంకేతిక సమాజ ప్రజ్వలనంలో సెల్‌ఫోన్‌ల వ్యసనానికి గురి అవుతున్న బాల బలికలకు తల్లిదండ్రులు యిటు వంటి కథలతో దారిమళ్ళిం చటం అగత్యం, అనివార్యం. పైడిమర్రి రామకృష్ణ అభినంద నీయులు.

–జయసూర్య
సెల్: 9440664610

..ఈ మనుషులు...!

టెక్నాలజీలో ముందున్నాము,
4ఉ 5ఉ అంటూ పరుగులు
పెడుతున్నాము,
ఎన్నో అద్భుతాలు సృష్టిస్తున్నాము,
ఆకాశమంత
ఎత్తుకు ఎదుగుతున్నాము,
కానీ మనిషి మనసులో
ఏముందో తెలుసుకోలేక పోతున్నాము,
పైకి నవ్వుతూ మాట్లాడుతున్నారు,
లో లోపల ఏవేవో
దాచుకుంటున్నారు,
స్వార్థంతో కూడుకున్నా దేహాలు,
నటిస్తూ జీవిచేస్తున్నారు గొప్పగా,
నమ్మిన మనిషిని మోసం చేస్తున్నారు,
అవసరాలు తీర్చుకుంటున్నారు,
తియ్యగా మాట్లాడుతూనే
మనస్సు ముక్కలు చేసే
ఆలోచనలు దాగి ఉన్నాయి,
మోసపోయేవరకు తెలియదు ఎవరికి,
నమ్మిన మనుషులే
నమ్మకాల గోడల్ని కూల్చేస్తున్నారు,
బ్రతికి ఉండగానే
ఆయువు తీసేస్తున్నారు
కొద్ది కొద్దిగా,
ఈ కలికాలంలో
మనుషులు ఎంత చదివినా
అర్థం కాని మనస్తత్వాలు,
వీలైతే మంచి చేయడానికి
ప్రయత్నించూ
మోసం చేసి సాధించేది
ఏది లేదు ఈ లోకాన..

–నారి నరేష్
మస్కట్ ఒమన్..
00968 93029220

కవితార్చన

అడ్మిన్: డా॥రాధాకుసుమ
సెల్:99892 41319

"కుసుమ ధర్మన్న కళా పీఠం" సంస్థ ప్రతిరోజు కవిత్వ రచన చేయిస్తుంది. అందులో ముఖ్యమైన కొన్ని కవితలను నేటినిజం పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకంగా అందిస్తున్నాం..
–సంపాదకులు

మది సుమ సోయగాలు

ప్రభాతాన మంచు బిందువుల తో కమలం తడిసి, ఆదిత్య వెచ్చని కిరణ స్పర్శ తో మురిసిన వేళ,నీటిలో బురద అంటి నా,వరిమళం, సోయగాల శోభ కోల్పోని వైనం. అద్వైతం సిద్ధించే వేళ, అమరత్వం లబ్ధించే శుభ తరుణం, మతిని బట్టి గతి అను నానుడి నిజం.తామరాకు మీద నీటిబొట్టు మనకు ఇస్తుంది మౌన సందేశం, లౌకిక విషయాలలో అంటీ ముట్టనట్లు ఉండాలని, అన్ని విషయాల్లోనూ, అంతగా అంటి ఉండరాదని,ఎంత దూరం లో ఉన్నా, అనుబంధం చెక్కు చెదరకుండా ఉండాలని అన్యాపదేశం గా సందేశం, బురదలో ఉన్నా పరిసరాల మకిలి, బురదను అంటించు కోరాదని,ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ నీటితో అనుబంధం ఉన్నంతవరకూ పరి మళం వెదజల్లి త్యాగ బుద్ధితో మెల గాలని సందేశం..తన పరిమళాలను.. జనబాహుళ్యంకు పంచాలని.

–అనంతత్ముల శ్రీనివాస్
83090 64315

ఇచ్చిన పదాలు

ధాత్రి అంతా తపనల తాపంతో
తొలకరి చినుకులకై
తపన పడుతోంది.
బసవన్నలు సమరసింహాలై
అంబుధిని ధున్ని
దుల్లుగా చేసే ఏతకు .
కరంబు శిరంబుపై పెట్టి
ఒడలు నిక్కపెట్టి కళ్ళు
గగనంపై నిలిపి వీక్షిస్తుండె!
కురుణించమంటూ కర్షకుడు
వర్షపుదారకై ఆకాంక్షగా కాంక్షిస్తుండే
ఋతుపవనపు
తొలకరులు మెరుపులతో ఇలచేరగా
సుగంధమే ధరణి అంతా.
అల నిండిన నల్లని మేఘాలు
ఇల చేరగా దడదడలాడే .
డమడమయని కాంతిరేఖలతో
మెరుపులు మెరసె ఉరుములతో!
జలజల చినుకులు టపటపరాలగ
మువ్వలు గ మ్రోగె
భూమాత అదరము నగవులై .
ఆనంద సందోహమే అవనీ మేని
అంతా ముదముగ మది నిండగ.
వర్షపు మధువులకు మెత్తబడిన ధరణి
ఒడలు తబ్బిబ్బై ఉబ్బే దర్పముగ.
తన అండములో నిండిన అండాలు
అంకురమై భువినేలగా
మొక్కలై మానులై.
మొలకలు నగవులు పోతు
చిరుచిగురులతో పులకింతల
గుబురులుగామారే..
చిగురించిన ప్రకృతి సీమలో చేరి
మురిసిపోయే రామచిలుకలు
మారాకు చాటుచేరిన
లేత మొగ్గలకుసుమ నయగారాలు
ప్రకృతికే శోభగామారే..
పచ్చ చీరకట్టి నవనవ మెరుపులతో
భూమాత మనంతా హోయలు
పోయే.
ఋతువులన్నీ అనుకూలిస్తే భూమాత
చిలుకును మధువులు జీవజాతికై.

–ఆలపాటి వారి అమ్మాయి సత్యవతి.

ఏమిటో ఈ బ్రతుకు ..!!

కాలం వర్ణాల పైన ఆగని పరుగు
కలుగుతున్న కష్టాలకు కన్నీటి లంచం
తనువును మించిపోయిన బరువై
గుండె చప్పుడు లోన తీరని ఆరని ఏదో వేదన
ఏమిటో ఈ బ్రతుకు ..!!.
మంచికి మచ్చ వెతుకులాడుతూ ప్రపంచం
మనసుకు మనశాంతి లేక అనేక ఆశల ప్రయాణం
ఎంతో చక్కని ఎన్నో బంధాలు
ఏ బంధంతో కొనసాగుతున్న ఏవేవో తప్పని తిప్పలు
ఏమిటో ఈ బ్రతుకు ..!!.
కొన్ని గడియలు శ్రమించక తప్పక శ్రమిస్తున్న చేతులు
మూడు పూటల ముద్ద తిన్న మళ్లీ తీరని బాధలు
ఏమీ లేకుంటే విలువే ఉండదనే ఏడుపు బాధ
కాస్తుంటే చాలు ఓర్వని లోకం కాకుల బాధ
ఏమిటో ఈ బ్రతుకు ..!!.
అవినీతి సంతలోన అన్ని కల్తీ సరుకులే
ఏం తిందామన్న కొనితెచ్చుకున్నట్టు ఏదో ఓ రోగమే
కరువైనె ఏ మందుల ఎరువులు లేని పంటలు
పుచ్చిపోయినట్టు వీధి వీధికి వచ్చిరాని వైద్యశాలలు
ఏమిటో ఈ బ్రతుకు ..!!.
బంగారమవుతుంది బడి చదువు
పసుపు కొమ్మే పుస్తె అవుతుంది నిరుపేదకు
ఆకలే శాపమౌతుంది కడుపుకు
మానవత్వమే మంటగలుస్తుంది రోజురోజుకు
ఏమిటో ఈ బ్రతుకు ..!!.
విలువ గల్గవి అవుతున్నవి కాగితాలు
రంగురంగుల రత్నాలౌతున్నాయి రాళ్లు
ఘనమైనవి మిద్దె మేడలవుతున్నవి
ఎందుకు పనికిరానివి మనుషుల ప్రాణాలౌతున్నవి
ఏమిటో ఈ బ్రతుకు ..!!.
అంతరాత్మ సాక్షితో బతకలేని జీవితం
మనిషి మనిషికో తీరై మనిషి జీవిత ప్రయాణం
మనిషి మనసున మమత లేని
నీచపు స్వార్థంతో నిత్య జీవిత ప్రయాణం
ఏమిటో ఈ బ్రతుకు ..!!

–సంతోష్ కుమార్, 9849572432

ఆశల తీరం

నే నడిచే దారుల్లో
కొన్ని ఆశలు విత్తులు జల్లుకుని...
రేపటి కలలను దోసిళ్ళతో
చిలకరిస్తూ ఉన్నా....
అడుగడుగునా బాంధవ్యాలకు
బంధీ అవుతుంటే తీరని ఆశలు
మొలకెత్తని విత్తనాలై
వెక్కిరిస్తున్నాయి....
నడుస్తున్న పాదాలకు
బాధ్యతల సంకెళ్లు
అడ్డుకట్ట వేస్తూ ఉంటే
తీరం చేరే కలలన్నీ
అలలై కడలిలో కలిసిపోతున్నాయి
నన్ను నేను మరచి పోతున్న వేళ
అన్నింటినీ సడలించుకుని
అడుగు ముందుకు
వేయాలనే ఉంది ....
ప్రశ్నార్థకమైన నా ఉనికిని
నిలుపుకునేందుకు...
రేపటి ఆశల తీరం
చేరుకోవాలనే
ఉంది.....

–కళావతి కందగట్ల
హైదరాబాద్

తెలంగాణ రచయితల సంఘం జంట నగరాల శాఖ ప్రతి వారం 'జూమ్'లో నిర్వహిస్తున్న "సోమవారం కవిసమ్మేళనం – కవివారం'లో కవులు పాల్గొని చదివిన కొన్నికవితలను నేటినిజం పాఠకుల కోసం..

నిర్వహణ
–కందుకూరి శ్రీరాములు
–బెల్లంకొండ సంపత్ కుమార్

సీమంతం

లగ్గమయినాక ఆరు నెలలు
పెనిమిటి ప్రేమలో మునిపోయి
పెద్దలతో ఇంట్ల కల్లి మెల్లి
తల్లిగారు యాదికొస్తె కండ్లు తడ్సి...
ఇంతలో....
కడుపుల వికారం అనిపించే
కండ్లు చీకట్లు రావట్టే ...
అన్నం చూస్తే ఓకారం అనిపించే..
అమ్మ యాది కొచ్చె..
కండ్ల నీళ్ళతోనీ మెత్త తడ్సే..
ఏమయితుందొ తెల్వక పాయె..
ఇంట్లున్న పెద్ద మన్ని ముసి ముసి నవ్వి..
గిది గదే అని చెప్పి పరాచకం ఆడే..
కొద్దిగంత అర్థమాయే...
మనసు సంబరమాయే..
తల్లి గారింటికి పోవాలని గుంజి
తల్లు తల్లు ఏడ్సే..
దినాలు పోయిన కొద్ది..
మొకమంత మెర్వ వట్టే....
నడుము వడ్డాణం పట్టక..
రైకెలు బిగువాయే..
ఓడి నింప దొల్కపోను అన్నలొచ్చే..
పలారాలు జేశి..
పక్వాన్నలు వొండి.
పులిహోర లు గలిపి..
పచ్చ చీర గట్టించి...
పండ్లు పలారాలు ఒడిల నింపి..
చేతుల నిండ గాజులు తొడిగి..
దీవెనార్లులు ఇచ్చి దిష్టి తీసి..
పండోలే బిడ్డ పుట్టాలని..
పది మంది దీవించి...
తృప్తి దీర భోంచేసి..
తర్లి పోయిరి.

–లక్ష్మి మదన్

చెరుకుగడ

బడి నుండి వస్తూ
వర్షపు చినుకుల చిత్తడినై;
చెక్క పలక బొగ్గు పూతతో బూచినై;
అన్న కాపీలోని కాగితం చింపి పడవ చేసి,
వీధి ఏటిలో పడవ షికారై ,
అన్న చేతి మొట్టికాయ నా తలపై అబ్బా
అనే ఆక్రందనై,
నేనూ వత్తాసని తమ్ముడి
ముద్దు మాటలు వినిపించుకోనివై,
తడిసి ముద్దై,
అమ్మచివాట్లై
నాన్న పోనీలే నని సర్దుబాట్లై,
వీధి చివరిదాకా పరుగులై,
మొక్కజొన్న కంకి విసిరితే
కంకి పట్టుకునే నేర్పరినై,
కుంపటి ముందటి
నానమ్మ ముసుగులో దొంగనై, నిద్రనటనాపి
నిప్పట్టు తిందురా !
అనే కేక అమ్మదై, నేను తినిపిస్తాను లే
అని నాన్నగారాబమై,
పెంకుటింటి మహాసామ్రాజ్ఞి నై,
పలు ప్రేమలు పొందే యువరాణినై,
పెరటిలోన పట్టే మంచం పై వాలిపోయి,
చుక్కలన్నీ లెక్కపెట్టి చేతకాక ఏడిస్తే?
అద్భుదమని లెక్కచెప్పే తాతయ్య!
పిల్లి అగ్రహారాల;
కుక్క సామ్రాజ్యాల కథలు చెప్పె!
అత్త మేలైన చెక్క పిడతల సంసారపు
బుట్టనిచ్చే మామయ్య
నేను పెట్టిన ఉత్తుత్తిదోశనే,
ఉఫ్–ఉఫ్ అంటూ
ఊది తిని ఎంతరుచో?
భేషుగ్గా ఉందని బ్రేవ్ మని తేన్చె!
చందమామ–బాలమిత్ర బాబాయి

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక, దర్పణం సాహిత్య వేదిక సంయుక్తంగా ప్రతిరోజూ ఒక అంశం ఇచ్చి కవిత్వ రచన చేయిస్తున్నాయి. కవిత్వాన్ని నిరంతరం సాధన చేయిస్తున్నాయి. కవులు రాసిన పద్యాలు, వచన కవితలు, గేయాలను విశ్లేషించి; మెరుగు పరచుకోవడానికి ప్రతిరోజూ సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ దైనందిన కార్యక్రమంలో భాగంగా 1539వ రోజు 'వీధినాటకాలు' అనే అంశంపై పలువురు కవులు తమ కవితలను పంచుకున్నారు. కవితల సాధన చేస్తున్న కవులందరికీ అభినందనలు. 'వీధినాటకాలు' అంశంపై వచ్చిన కొన్ని కవితలను 'నేటి నిజం' పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకంగా అందిస్తున్నాం.

-సంపాదకుల

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక & దర్పణం సాహిత్య వేదిక వాట్సాప్ సమూహం

అడ్మిన్ & ఏకాంశ కవిత్వ నిర్వహణ:
-డా॥రాయారావు సూర్యప్రకాశ్‌రావు,9441046839

ధర్మపాత్ర

నోట్లు ఓట్లకై చెల్లుబడి అవుతుంటే
చూపుడు వేలుపై
సిరా చుక్క సుప్తావస్థలో
పడిపోతూ ఉంటే
భళే రసవత్తరంగా ఉంది
అధికార భాషలోని అందమంతా
సామాన్యుడి
ఆశల చుక్కలను తెంపిన ఆకాశమే.
రమణులు రమణీయతగా పెండ్లాడి
ప్రేమికుల జేరి
భర్తల కుత్తికలు కత్తిరింప భళేగుంది
వింతైన ప్రేమాయణం.
గాలికొక్కటే ఉబ్బరపోతగా ఉండట
జనం కోసం
తానో వింజామరయేది
తాను సుతిమెత్తగా వీయడం
ఎవరో ఆపారట
కాలుష్యాల కోరల్లో విలవిల్లాడుతుంటే
తీరిక లేకుండా
చూడలేని అంధత్వం
రాజ్యాధికారానిది.
ఓ నీలవేణి లాంటి నీటి చుక్క
ఇల ఒంటిమీద
నూలుపోగులా అల్లుకుని
భళ్ళునభూమి పొరల్లోని విషాలను
వాంతి చేసుకుంటుంది
ఏదో దురదగొండాకు
భూమ్మీద పెయింటింగ్ వేసినట్టైంది.
ఉగ్రభూతావాహనం
ఉచితం కాదు కాదంటూనే
పనిగట్టుకుని
చాక్లెట్లతో సహా తూటాల్ని
ధూపమేసినట్లే
పొరుగు సరిహద్దురేఖవెంట
ఉగ్రవాదుల యుద్ధోన్మాదం
శాంతి చెరిపేస్తూ కాటికి పయనం.
జగతి నిండా
నిత్యం ఏదో మూల
యుద్ధం పేరుతో
నీరోల వారసుల పిచ్చి చేష్టలు.
దుర్వ్యసనాల్లో మునిగే వారికే
పల్లకీ సేవ
సత్యవంతుడైన హరిశ్చంద్రుడికే
కాటికాపరిగా.
పరీక్ష -శిక్ష
ప్రహ్లాదుడికి హిరణ్యకశిపునికి
తేడా తెలుసుకుని
ధర్మపాత్రలో జీవించడమే ఉత్తమం.

-ఏడెల్లి రాములు

ఆర్భాటం

బహిరంగ ప్రదేశాలలో
సామాజిక సమస్యల
అవగాహనకోసం ప్రదర్శన
తక్కువ ఖర్చుతో
ప్రజలకు
అందుబాటులో.
సంప్రదాయ నాటకాలకు
ప్రత్యేక నాటక శాలలు.
మంది మార్బలం
డబ్బు దస్కం
ప్రభుత్వ ప్రజాబలాలతో
ప్రదర్శనలు గొప్పగా !.
ప్రజలను రంజింపజేసేవి
వీధి నాటకాలు
అవసరార్థం ఔపోసన అన్నట్టు
అప్పటికప్పుడు ఉన్న సరంజామాతో
ఉగ్ర పట్టినట్టు
శరవేగాన
రంగుల హంగులు లేక
ప్రజలకందించేందుకు
ఉరుకులు పరుగులతో
అతి తక్కువ ఖర్చుతో
నడిపే నాటకాలు
శక్తి లేని వారి చెంతన
యుక్తితో బతుకు
ఈడ్వక తప్పదు
మెప్పులు
లెక్క పెట్టుకోవచ్చు
కానీ
కార్యసిద్ధి
అందరికీ అవగాహన
హృదయం చెంత.
చేరు సందేశం
మహా తక్కువ జేబు ఖర్చుతో
అడ్డరోడ్డు మీద
హాయిగా అందించు నాటకం
గానా బజానాతో ముచ్చటగా!!!.

-కె.కె.తాయారు

రంగులద్దిన కావ్యం!

పండిత పామరులను
రంజిల్లజేసే వీధినాటకం
సామాజిక ప్రయోజనం కోసం
రంగులద్దిన ముఖాలతో
ఆంగిక
వాచికాభినయ ప్రదర్శన!
ఇతిహాసాలు పురాణాలు
జానపద కళారూపాలతో
నిర్దేశిత ప్రదేశాల్లో ఏర్పాట్లు
తెర ముందూ వెనుకల
యెడతెగని నైపుణ్యం
అనేకమందికి
ఉపాధి అవకాశాలతో
పర్వదిన సందర్భంలో
ప్రత్యక్ష అనుభవం!.
మొదటివరుసలో పుర ప్రముఖులు
నటులు వేదికపై చేరాక
సామాన్యులు
అసామాన్య నటవిశ్వరూపులు
వ్యక్తి అదృశ్యమై...
పాత్రమాత్రమే కనిపించి
ప్రేక్షకులను అలరించిన దృశ్యాలు
విషాదంలో
కంటికి కడివెడుగా కన్నీరు !.
పాటలు పద్యాలకీ
వన్స్ మోర్లు
వేషధారణలో ఔచిత్యం
సన్నివేశంలో సహజత్వం
ఓ హరిశ్చంద్ర
ఓ కృష్ణ రాయబారం
సాంఘిక దురాచారాల
ఖండితచర్యలూ
కన్యాశుల్కం వరవిక్రయంతో!.
సమష్టి కృషి చేసిన వారికి
సంఘంలో గౌరవం దక్కింది
నాటకంలో పాత్ర
రక్తకన్నీరు నాగభూషణంగా
స్త్రీ పాత్రలు పోషించిన పురుషులు
పురుషునిలా నటించి
మెప్పించిన స్త్రీలు
తెలుగు నాటకరంగం
నేడు ఆదరణ కోల్పోయి
అవశేషమై...
బెంగాలీ నాటకాలు మాత్రం
నిత్యనూతనం!!.

-ఎం. వి.ఉమాదేవి

సత్సంప్రదాయం

నాడు పల్లె పల్లెలో
వీధి వీధిలో
అభినయంతో
ప్రేక్షకులను అలరిస్తూ
వినోదాన్ని అందించే
వీధి నాటకం
పేదా గొప్పా తేడాలను
మరిచిన విశ్వాసంతో
మేకప్పుల హంగామా లేకుండా
రామాయణ మహాభారత కథలతో
విలువలు తెలియచెప్పే
చిత్ర కావ్య మిది
సీదా సాదా సామాన్యులు
అభినయించే
వీధి నాటకమిది
పద్యాల హోరుతో
అలసిన మనసుకి
సేదలు అందించే
వినోదాన్ని కల్పించే
సాధనమిది .
వృత్తి కళాకారులకు
జీవనభృతిని అందించే
సత్సంప్రదాయమిది..
సామాజిక సాంఘిక
సమస్యలపై
అవగాహన కల్పిస్తూ
వీధి వీధిలో
అందరికీ తెలియజేస్తూ
తమకు తాముగా
సాధికారతతో
నానమ్మా తాతయ్యలు
చెప్పిన కథలను
అభినయంతో ఆకట్టుకుంటూ
ప్రదర్శించే అభినయ సామ్రాజ్యమిది..
నేటి సాంకేతిక యుగంలో
క్షణం క్షణం మారుతున్న
శ్రవణ దృశ్యసాధన
మాధ్యమాలకు బలి అయిపోతున్న
వీధి నాటకాలు
పేరూ ఊరూ లేక
తరాల స్మృతుల్లో
మిగిలిపోతున్నాయి
అదృశ్య విధానంలో.

- పి.పద్మావతి

ప్రభుత్వమాదరిస్తే మంచిది

జీవితం ఓ అద్భుతమైన నాటకం
నేడది డాంబికం ఓ పెద్ద బూటకం
నాడు జీవనాధారం వీధి నాటకం
వారి బతుకులయినవి కటకం
ఆదరణలేక మరుగునపడె విరలం!.
నాడు జనరంజకమీ నాటకాలు
ఇవియే మనోరంజక సాధనాలు
ఇవి సామాజిక సందేశాత్మకాలు
వీటిలో ఉండేవి హాస్య పాత్రలు
నవరసాలతో అలరించేవి విరల!.
ఆర్భాటాలు అట్టహాసాల్లేకుండా
ఏ రంగులు హంగులు లేకుండా
పెద్ద సంగీత పరికరాల్లేకుండా
ఇతరుల ప్రమేయమే లేకుండా
వీధినాటకం కుటుంబీకులేసేది విరల!.
జీవనోపాధికి చక్కని మార్గము
ఊరంతా చూపేది అభిమానము
ఉన్నంతలో చేసేవారు సాయము
ఆదరణ చూపించేవారు జనము
వీరిది సంచార జీవనమే విరల!.
సందర్భాన్ని బట్టి మార్పులుండేవి
వీధినాటకాల్లో సందేశాలుండేవి
ఊరి పెద్దలతో సంబంధాలుండేవి
డబ్బులు ధాన్యం బట్టలు అందేవి
వీరు భిక్షాటన కూడా చేసేవారు విరల!.
ఆధునికత వీటిని మింగేసింది
వీరి జీవితాలు నాశనం చేసింది
ఆదాయం లేక వృత్తి నశించింది
వీరి పరిస్థితి చాలా దీనంగుంది
ప్రభుత్వమాదరిస్తే మంచిది విరల!.

-కాటేగారు పాండురంగ విరల

రంగులు, హంగులు లేని నటన

పల్లె పట్టులో వినోదం కోసం
వీధి చివర రచ్చబండ పై
ఆసువుగా మాటలు కూర్చి
ఆడేదే వీధి నాటకం!.
రంగులు లేవు
హంగులు లేవు
సంగీత వాద్యాలు అసలే లేవు!
ప్రత్యేక ఆహార్యం లేదసలు!
నిర్దేశకులువంత పలుకులు
నాటక రచనలు లేవసలు!.
పగలంతా చేలల్లో పనిచేసి
వినోదం కోసం ఒకచోట చేరి
నాన్నమ్మ, తాతయ్యలు చెప్పిన
భారత, రామాయణ కథలను
పాటలు, పద్యాల రూపంలో
పాడుతు, ఆడుతూ ఉంటే
ఆనందంతోఅరుపులు, చప్పట్లు!
క్రమేపీనాటక రచనలతో
మేకప్పులు, దుస్తులు, నగలతో
రసవత్తర ప్రదర్శనలు!
సురభి నాటక మండలి పుట్టి
స్త్రీ పాత్రలు మగవాళ్ళే పోషించే!
మద్దెల, హార్మోనీతో నడిచేవి
క్రమంగా కొంగొత్త మ్యుజిక్కుతో
పట్టణాల్లో రంగస్థలంపై ప్రదర్శన
నాటకాలకు మంచి పేరు!.
కాలం మారింది ఇప్పుడు!
సినీమాలు, టీవీలు వచ్చి
నాటక రంగం అడుగంటి
ప్రోత్సాహం కరువై
ఉపాధి లేకఎన్నో కుటుంబాలు వీధిన!
ప్రభుత్వ సాయంప్రజాదరణ కరువై
మూతపడ్డ గొప్ప కళను
చేయందించి ఆదరించాలి అంతా!!.

-కోలా సత్యనారాయణ

మనసును కదిలించే కథలు

-జీవనరాగాలు ఆవిష్కరణ సభలో దాస్యం సేనాధిపతి

'జీవనరాగాలు' కథా సంపుటిలో మనసును కదిలించే కథలున్నాయని ప్రముఖ కవి, విమర్శకులు ఉదయసాహితీ, తెలంగాణ రాష్ట్ర గౌరవాధ్యక్షులు దాస్యం సేనాధిపతి అన్నారు.

ఆదివారం ఉదయ సాహితీ, తెలంగాణ ఆధ్వర్యంలో హైదరాబాద్, ప్రగతి నగర్ పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య భవన్ లో నిర్వహింపబడిన కానుకొలను వెంకట సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర రావు రచించిన 'జీవనరాగాలు' ఆవిష్కరణ సభకు ఆయన ముఖ్యఅతిథిగా హాజరై మాట్లాడినారు. 'జీవన రాగాలు'; కథల్లో జీవం ఉందని...జీవితమూ ఉందని పేర్కొన్నారు. మనం నిత్యం చూసే సంఘటనలనే ఇతివృత్తాలుగా తీసుకొని రచయిత కె. వి. సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర రావు కథలు మలచిన తీరు ప్రశంసనీయంగా ఉందని అన్నారు.

మానసిక వికలాంగులకు సంబంధించిన అంశాలను కథల్లో రచయిత చక్కగా ఆవిష్కరించారని అభినందించారు. అలాగే వృద్ధుల వెతలకు అద్దం పడుతూ రాసిన కథలు సందేశాత్మకంగా మలచబడినాయని అన్నారు. రచయిత తమ అపార అనుభవాన్ని రంగరించి రాసిన ఈ కథల్లో ఇతివృత్తాలకు అనుగుణంగా పాత్రలను చిత్రించారని, పాత్రల మధ్య సంభాషణలు ఔచిత్యవంతంగా ఉన్నాయని పేర్కొన్నారు.

వృత్తి పరంగా ఉపాధ్యాయునిగా పనిచేసిన రచయిత కె. వి. సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర రావు రాసిన కథలను పరిశీలించినప్పుడు ఆయనలో ఓ సైకాలజిస్ట్ ను, వ్యక్తిత్వ వికాస నిపుణుడిని చూడగలమని కొనియాడారు. సామాజిక చైతన్యం కోసం రాసిన 'జీవన రాగాలు' కథా సంపుటిలోని కథలన్నీ ఏకబిగిన చదవదగినవిగా ఉన్నాయన్నారు.

సభకు అధ్యక్షత వహించిన ప్రముఖ కవి, రచయిత ఎన్. వి. రఘువీర్ ప్రతాప్ మాట్లాడుతూ రచయిత కె.వి. సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర రావు రాసిన కథలన్నీ హృదయాలను తాకే విధంగా ఉన్నాయని పేర్కొన్నారు. మానసికంగా బాధపడే వారికి, ఆత్మ న్యూనతతో ఇబ్బంది పడే వారికి ఈ కథలు ఓ చక్కని దిశా నిర్దేశం చేసే విధంగా ఉన్నాయని అన్నారు. ఆయా కథలకు అనుగుణమైన సన్నివేశాల రూపకల్పనలో రచయిత చూపిన చొరవ ప్రశంసనీయంగా ఉందని అన్నారు.

ఉదయ సాహితి, తెలంగాణ ఆధ్వర్యంలో విస్తృతంగా, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా సాహితీ కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం సంతోషదాయకం అని అన్నారు.

విశిష్ట అతిథిగా పాల్గొన్న ప్రముఖ కవయిత్రి దేవి కులకర్ణి మాట్లాడుతూ రచయిత కె.వి. సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర రావు కథలన్నీ మంచి సందేశాలను మోసుకొచ్చాయని కొనియాడారు. ఆయా కథల్లో వాస్తవికతకు అద్దం పట్టే విధంగా కథలను తీర్చిదిద్దడంలో రచయిత సఫలీకృతులైనారని అన్నారు.

గౌరవ అతిథిగా పాల్గొన్న ప్రముఖ కవి తులసి వెంకట రమణాచార్యులు మాట్లాడుతూ 'మానసవీణ', 'కొడిగట్టిన దీపాలు' శీర్షిక క్రింద రాసిన కథలన్నీ ఆసక్తికరంగా రూపుదిద్దబడినాయని పేర్కొన్నారు.

ప్రముఖ కవయిత్రి, విమర్శకురాలు ఉదయ సాహితీ, తెలంగాణ రాష్ట్ర మహిళా కార్యదర్శి మూర్తి శ్రీదేవి పుస్తకాన్ని పరిచయం చేస్తూ 'జీవన రాగాలు' లోని ప్రతి కథ రచయిత కె.వి. సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర రావు యొక్క రచన ప్రతిభాపాటవాలను సూచించే విధంగా ఉండటం అభినందనీయమని అన్నారు. కథల్ని నడిపించిన విధానం, ఆయా కథల్లో వివిధ పాత్రల చిత్రణ, పాత్రల మధ్య సంభాషణలు, సందర్భోచిత సన్నివేశాల రూపకల్పనలో రచయిత తీసుకున్న శ్రద్ధ ప్రశంసనీయమని అన్నారు.

ఆవిష్కరణ సభకు ముందు శ్రీ తులసి వెంకట రమణాచార్యుల అధ్యక్షతన జరిగిన కవి సమ్మేళనంలో పలువురు కవులు, కవయిత్రులు పాల్గొని కవితా గానం చేశారు. ఉదయ సాహితి, తెలంగాణ పక్షాన రచయిత కె.వి. సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర రావు దంపతులను సంస్థ బాధ్యులు ఘనంగా సత్కరించారు. అలాగే ఇటీవల ఉద్యోగ విరమణ చేసిన ఎన్. వి. రఘువీర్ ప్రతాప్ ను ఉదయసాహితి తెలంగాణ పక్షాన సన్మానించారు. కవి సమ్మేళనంలో పాల్గొన్న కవులను, కవయిత్రులను సత్కరించారు. కథా రచయిత కె.వి. సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర రావు స్పందిస్తూ పాల్గొన్న అతిథులకు, కవులకు పేరుపేరునా కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. ఈ కార్యక్రమంలో దాస్యం గీతారాణి, కె. వసంత, దాలిపర్తి సూర్య నారాయణ, జయశ్రీ, లలిత, కార్తీక్, కిరణ్మయి, ధీరజ్, ప్రశాంతి, చక్రవర్తి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

కార్యక్రమ ఆరంభంలో ఉదయ సాహితి, తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షురాలు చిందం సునీత అతిథులను వేదికపైకి ఆహ్వానించగా తులసి వెంకటరమణాచార్యులు వందన సమర్పణ చేశారు.

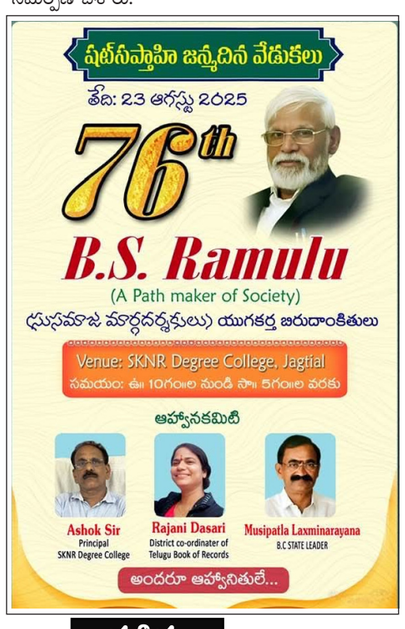

కాళేశ్వరంలో మొదటి ప్రమాద హెచ్చరిక..

భూపాలపల్లి ఆగష్టు 20: తెలంగాణలో మానేరు వాగు ఉధృతంగా ప్రవహిస్తుండటం, సరస్వతి బ్యారేజ్ నుండి గోదావరికి భారీగా వరద నీరు చేరుతోంది. గోదావరి ప్రవహం గంట గంటకు పెరుగు తోంది. ప్రస్తుతం గోదావరి ఉగ్రరూపం దాల్చుతుంది. బుధవారం ఉదయం జయశంకర్ జిల్లా మహాదేవపూర్ మండలం కాళేశ్వరం ప్రధాన పుష్కర ఘాట్ వద్ద 12.510 మీటర్ల ఎత్తుకు నీరు చేరుకోవడంతో అధికారులు మొదటి ప్రమాద హెచ్చరిక జారీ చేశారు.

డేంజర్‌కు సమీపిస్తున్న గోదావరి..

కాళేశ్వరం వద్ద 13.460 మీటర్లకు నీటి మట్టం చేరితే డేంజర్ పొజిషన్ అయితే సాయంత్రానికి డేంజర్ పొజిషన్‌కు చేరే అవకాశం ఉంది. దీంతో అధికారులు, ప్రజలు అప్రమత్తమవుతున్నారు. గోదారి పరివాహక ప్రాంతాల్లో ఉన్న పత్తి, వరి పంట పొలాలు నీటి మునిగాయి. మహాదేవపూర్ మండలంలోని చంద్రుపల్లి వెళ్లే దారిలో కాజ్ వే ఉధృతంగా ప్రవహిస్తుండడంతో ఆ గ్రామంతో ఇతర గ్రామాలకు సంత్సంబంధాలు తెగిపోయాయి. మేడిగడ్డ లక్ష్మీబ్యారేజ్ కు 9,02,550 నీరు వస్తుండడంతో 85 గేట్లు ఎత్తి అంతే స్థాయిలో అవుట్ ఫ్లో పంపిస్తున్నారు.

కవితల పోటీ

సీహెచ్ లక్ష్మీ స్మారక కవితల పోటీ, కవన వేదిక ఆధ్వర్యంలో నిర్వహిస్తున్నారు.

విద్యార్థులు, యువతీ యువకులు ఈ పోటీలో పాల్గొనేందుకు అర్హులు. ప్రథమ బహుమతి రూ.1000/-, ద్వితీయ బహుమతి రూ.600/-, తృతీయ బహుమతి రూ.400/-. సెప్టెంబర్ 9న బహుమతి ప్రదానం ఉంటుందని, ఈనెల 29లోపు కవితలను పంపాలని కోరారు. వివరాల కోసం సెల్: 9247108893 నెంబరకు సంప్రదించవచ్చు.

కవన వేదిక, 6-3-609/53, ఫ్లాట్ నెం. 201, కృపాదేవి రెసిడెన్సీ, ఆనంద్‌నగర్ కాలనీ, హైదరాబాద్- 500 004కు పోస్టు ద్వారా పంపాలని కవి రఘుశ్రీ ఓ పత్రికా ప్రకటనలో కోరారు.

కణిక

సాహిత్యం, సామాజిక సేవ, విద్యారంగ వేదిక నిర్వహిస్తున్న

'బుధవారం బాద్షా' పోటీ ఫలితాలు

నిర్వహణ:
శ్రీమతి సత్య నీలిమ

అడ్మిన్:రమాదేవి కులకర్ణి
8985613123

స్వాతంత్ర జ్వాల

రక్తపు చుక్కలు రాల్చి రాసిన గాథ ఇది
అణచివేత గోడలు కూల్చిన ప్రబల శక్తి ఇది
బంధనాల జాలరిని చీల్చిన నిశ్చయ దీపం ఇది నిద్రలేని పోరాట రాత్రులకిదే పగలవెలుగు
ఊరూరా మ్రోగిన డంకా, అరుణోదయం తెచ్చిన జెండా రంగులు కన్నీటి రేణువుల్లో పూసిన త్రివర్ణ సుగంధం హరిత పంట పొలాల్లో గీతమై పలికిన గాలి స్వరం
స్వేచ్ఛ ఒక మాట కాదు ? అది త్యాగపు తులసి రేఖలు కలిగిన పవిత్రత అది మట్టికొసలో దాగిన గంధం, గుండెల్లో దాచిన ఆత్మగౌరవం
మన స్వతంత్రం కేవలం గెలిచిన యుద్ధం కాదు, మనసుల మధ్య కట్టుకున్న బంధం రేపటి సూర్యుడికి చూపే ధైర్యం భవిష్యత్ తరాలకు అందించే గౌరవ వారం
ఒకప్పుడు మనం చీకటిలో బంధులు, ఇప్పుడు వెలుగులో పౌరులు ఆ వెలుగును కాపాడే బాధ్యత ? ప్రతీ మన హృదయంలో జ్వాలగా ఉండాలి..

-మొహమ్మద్ ఇస్మాయిల్ హైదరాబాద్.

స్వేచ్ఛ కు ఊపిరి

తూర్పున ఉదయించే సూర్యరశ్మి, ప్రతీ హృదయాన వెలుగు నింపు,
వీరుల త్యాగమా సదా జ్ఞాపకం, మధురగాథలతో నింపు.
బంధన బంధాలు ఛేదించిన జెజ్జలు, గర్వ గీతాలను పాడిన,
అమరుల రక్తధారలతో, స్వేచ్ఛా విత్తనాన్ని నాటిన.
చరిత్ర పుటల్లో సింహగర్జన, గౌరవ గాథల పాఠ,
స్వప్న సప్తస్వరాలే వినిపించగా, వికసించింది భారత హార.
గగనం మ్రోగిన పతాక గీతం, గాలి కౌగిలిలో తేలి,
తల్లి భూమి చొక్కా ముద్దాడిన, గాఢానురాగమే జేలి.
కరవైన రాత్రులు గడచి, ఉదయాన్న మధుర కిరణం,
సమానత్వ సుగంధం విరజిమ్మే, స్వాతంత్ర సువాసనఘనం.
శ్రమను సిరిగా పంచే చేతులు, ఐక్య జెండా లాలనం,
న్యాయ సత్య శిఖరం చేరే, ధైర్య పరాక్రమ గమనమనం.
కలల సాక్షిగా నిలిచిన గంగ, కన్నీటి జలాలు చెప్పె,
త్యాగ జ్యోతి శాశ్వతమని, భవిత గర్భమున వెలిగి.
పంట పొలాల నీలి ఆకాశం, బాలల నవ్వులు నిండె,
శాంతి మార్గమున సాగుతున్న పథిక మనసు మండె.
రాగ వర్ణాల రెక్కలతో, సంస్కృతి సురభిని మోయి,
శతాబ్దాల త్యాగ జ్వాల, కొత్త దిశల పుంజుతోయి.
ప్రతి మనసున స్ఫూర్తినిచ్చే, స్వేచ్ఛ సమీర స్వరం,
తరతరాన్నీ వెలిగించు, ఆవిర్భావ గాథా తరంగం.
స్వతంత్ర భారతం సదా నిలిచే, సత్య దీపాల జ్యోతి,
మన హృదయాల్లో శాశ్వతమై, వెలిగేలగా భక్తి!.

-డా.భరద్వాజ రావినూతల, కొత్తపట్నం

ధైర్య తిలకం

వేద పురాణ ఇతిహాసాలే
ఉన్నతమైన ఊపిరిగా.
నీతి సూక్తమే సూత్రముగా
విజ్ఞానమే వినువీధి కెరటంకాగా
మానాభిమానాలే మణిదీపాలుగా
మహిళలే మాంగల్య దీపికగా.
పరువు ప్రతిష్టలే ప్రాణంగా బ్రతికే
భరత గడ్డ పౌరుషాలకు పురిటిగడ్డ
ఎందరిదో రక్తం వీర తిలకముగ
దిద్దుకొని ప్రాణాలు పణం బెట్టి.
ఎందరో వీరుల త్యాగఫలంతో
మనకు తెచ్చిన స్వేచ్ఛ ఊపిరి
మనమింకా తాతల పేరుచెప్పుకోక
మన తెలివితేటలకు పదును పెట్టి.
అదను చూసి శక్తి యుక్తులతో
మంచి తనపు పరిమళంతో
మానవత్వం ఎప్పుడు చెరగని
మరియు మలగని శిలాక్షరాలుగ.
ఐకమత్యమే ఆయుధముగా
పెద్దలగౌరవిస్తుఉమ్మడి కుటుంబాలతో
ప్రజ్ఞ పాటవాలతో పల్లవిస్తూ
ఎల్ల దేశముల కన్నా మన దేశగౌరవం.
బహు మిన్నని భారతీయ సంస్కృతిని
బెదరక చెదరక
నీతికి నిలువుటద్దంబులై
కలకాలం చిరకాలం
ఖ్యాతిని నిలపాలి.

-విజయ కుమారి

ఈ వారం అంశం: కార్యకర్తలు

-డా॥రావి రంగారావు
9247581825

పేస్ బుక్ "అమరావతి సాహితీ మిత్రులు" గ్రూపులో డా. రావి రంగారావు 2024 నుండి నిరంతరాయంగా నిర్వహిస్తున్న వారం వారం కవితల వర్క్ షాపులు.

2025 "వారం వారం కవితల వర్క్ షాప్" 28 కు మొత్తం 20 మంది కవులు తమ కవితలు పోస్ట్ చేశారు. 7 కవితలకు ప్రశంసా పత్రాలు లభించాయి.

మినీ కవిత

ఓదార్పు

ఆలి పుస్తెలమ్మి
పార్టీ కోసం
ఎంతలా
పనిచేశాడంటే ..
పార్టీ అధినేత
ఆమెను
పరామర్శించేంతలా!

కక్షిదారులు

నాయకులు
ఆడుతున్న
రాజకీయ చదరంగంలో
కార్యకర్తలే కదా
పావులు!

జెండా

ఆ కార్యకర్త
ఇంటి నిండా
ఎన్ని రంగురంగుల
జెండాలున్నా ..
ఇంటిపై
ఎగిరేది మాత్రం
అధికార పార్టీదే!

దేవుళ్ళు

కార్యకర్తలే
దేవుళ్ళు అంటాడు
నాయకుడు!
ఓట్ల పండగప్పుడు
కానుకలు
చెల్లించడానికి!!

కార్యకర్తలు

క్వార్టరు మందు ..
ప్యాకెటు బిర్యానీలను
అడుగు చెబుతాయి ..!
అసలైన కార్యకర్తలు
ఎవరెవరనే సంగతి!!

-టి. ధనుంజయ రెడ్డి,

వచన కవితలు

కార్యకర్త బలం

నేడు కార్యకర్తలు అంటే
కాసులకి పనిచేసే
కొత్తరకం కూలీలు...
సిద్ధాంతం లేకపోయినా
సొమ్ములకి దొరికే
సొంతపని మేస్త్రీలు...
నాయకుడనే "బోర్డ్" మోసే
ప్యాకేజీ వేతన దారులు...
కర్ర ఉంటే చాలు...
డబ్బు లిచ్చే పార్టీని బట్టి
జెండా మార్చి
రెచ్చిపోయే అమాయకులు,
తరాలుగా
నాయకుల ఇంటిముందు
నిర్మించుకున్న అందమైన గేట్లు,
లాభ నష్టాల్లో...నష్టాల్ని
కష్ట సుఖాల్లో...
కష్టాల్ని పంచుకుంటూ
వెనుక వరుసలో
గొంతు చించుకునే
వెర్రి నమ్మకపు ఆనవాళ్లు,
కార్యకర్తలంటే
పని చేసేవారు కాదు,
కార్యకర్తలంటే
పని సాధించే వారు,
కార్యం ఎంత గొప్పదయినా
నమ్మకం అంతే
గొప్పగా నడిపిస్తే....
కార్యకర్తలే నాయకు లవుతారు,
స్వతంత్రం మనకు నేర్పిన
పాఠం ఇదే...
కార్యకర్తని నమ్మిన బలం
కొండల్ని కూడా పిండి చేసింది,
కార్యకర్తని నమ్మిన విశ్వాసం
ప్రళయంలోను
విజయాన్ని పొందింది,
నమ్మండి...
కాపు కాసే కార్యకర్తని
హత్తుకునే హృదయం ఉంటే
కోటి సూర్యుల కాంతిని
అవని ముంగిట నిలపదా!

-శ్రీఅరుణంశ్రీనివాస్

అవినీతి అక్రమార్కుల వెన్నంటే
పట్టు వదలని విక్రమార్కులై
అజెండాలతో పనిలేక జెండాలను
భేతాళుడిలా భుజానే మోస్తుంటారు .
వెన్నుపోట్లు పొడిచే
నాయకుడి వెనుకే
వెన్నుపూస లరిగేలా తిరుగుతూ
వారి పేర్లనే వేదమంత్రంలా జపిస్తూ
వారి వెలుగులకై
శలభా లవుతుంటారు...
జనాల మెప్పులతో పనిలేక
ప్రజా చైతన్యానికి డప్పులవుతూ
సంక్షోభాలలో సంక్షేమాల చిరునామాగా
సమాజ పురోగతికి ఊపిరులవుతారు...
వీరే వీరే
రాజకీయ కార్యకర్తలు...
అసమానతలను సరికే మానవతా చురకత్తులై
అభాగ్యుల కన్నుల మెరిసే కాంతు లవుతూ
అనాథ శిశువుల పాలిట అమృతమయులై
అమావాస్య జీవితాలలో నిండు పున్నము లవుతారు,
తమ జీవితాల్లో వెలుగు నోచుకోని వేగుచుక్కలు వీరు,
పొద్దు కుంగుట ఎరుగని సూరీళ్ళు వీరే,
నిత్య చైతన్యనీతో తిరుగాడే జగన్నాథ రథచక్రాలు వీరే...
వీరే, వీరే సామాజిక కార్యకర్తలు వీరే

-మేడిశెట్టి సుభద్రా కృష్ణ

కార్యకర్తలు

ముందీ మార్బలంతో
విజయం సాధించే
కార్యాలకు కార్యకర్తలే
వజ్రాయుధ సమానులు,
భగవంతుడికైనా
రాజకీయ పార్టీలకైనా
నాయకులకైనా
కార్యకర్తలే బలమైన
శస్త్రాస్త్రాలు,
దేవుడి దర్శనానికి
వచ్చేవారు భక్తులైతే
దేవుడిని సర్వాంగ
సుందరంగా
భక్తుల ముందుంచేది
కార్యకర్తలు...
స్వామి కార్యం స్వకార్యంగా
భావించే వాడే
అసలైన కార్యకర్త,
ప్రజాస్వామ్యానికి
పార్టీలే ముఖ్యం,
పార్టీకి పట్టుగొమ్మలు
కార్యకర్తలే...
అట్టడుగు స్థాయిలో
పార్టీ బలోపేతానికి
కొవ్వొత్తిలా
కరగి పోయేదీ?.
ప్రజా జలాలకు ఆనకట్టలై
పార్టీ పంట
పండించేది వీరే?
పార్టీ నేతను మార్చినా
పార్టీ వెంటే
పార్టీ కార్యకర్తలు,
నేత పార్టీ లెన్ని మారినా
అతని వెంటే సేనలా
కార్యకర్తలు ?
కార్యకర్తలు లేకపోతే
పార్టీల
జండాలు రెపరెపలాడవు,
మానిఫెస్టోల
గొంతు మూగబోతుంది,
ప్రచారాలను
నత్తనడకే వెక్కిరిస్తుంది...
ప్రజల భావాలకు,
నేతల భావాలకు
పార్టీల భావాలకు
మధ్య వారధులై
ప్రజాస్వామ్య పరిరక్షణ చేస్తూ
ఆస్తిపాస్తులు అమ్ముకునే
కరివేపాకు బతుకులు వీరివి?
నది దాటిన తరువాత
తెప్ప తగుల బెట్టే
నాయకులున్నంత వరకు
కార్యకర్తల కష్టాలు గట్టెక్కవు.

-తోట వెంకటేశ్వర రావు

నేల పొరల్లో దాగి వున్నా ..

పుట్టిన ప్రతి
రాజకీయ పార్టీ
మా భుజాల మీదుగా
ఎదిగినదే,
చేసిన ప్రతి పాదయాత్ర
మా పాదాల తోడుగా సాగినదే,
ఎన్ని ధర్నాలైనా
మా నినాదాలే ప్రాణం పోస్తాయి,
ఎన్ని సభలైనా
మా కేరింతలే శోభను పంచుతాయి...
ఎజెండాతో పనిలేదు మాకు,
జెండాలు మోయటమే మాకు తెలుసు,
సిద్ధాంత రాద్ధాంతాలు పట్టవు,
పార్టీ కోసం పరిశ్రమించటమే మాకు తెలుసు...
పార్టీ మనుగడకై
మా రక్తమే ఇంధనమై ప్రవహిస్తుంది,
పార్టీకి జవసత్వాలు పెంచే దారిలో
పలుమార్లు మేమే బలైపోతుంటాం...
ఎవరు మమ్మల్ని గుర్తించినా
గుర్తించకపోయినా
పార్టీ భవిష్యత్తుకు
పునాదిరాళ్ళం మేమంతా..
నేల పొరల్లో దాగి ఉన్నా
పార్టీని
కాపాడుకుంటాం నిరంతరం...

- జాగరాపు శంకరరావు

'జెండాల' జీవ